

1

EBITABU BY'OBUMANYE

Enshokolezi

Hali bitabu birhanu by'Endagâno ya Mira biderhwa «Bitabu by'obumanye»: Ecitabu ca Ayubu, ecitabu c'emigani, ecitabu c'omuhanûzi n'ecitabu c'oburhimanya bwa Mwene-Sira. Ebyo bitabu biyerekana enkengero nguma nguma ziba n'omu citabu c'ennanga.

Ago mandiko g'obumanye galiyololosire bwenene omu bihugo byoshi bya mira by'ebushoshokero bw'izûba. Oburhimanya burhali bw'omu mandiko g'e Palestina bunakayorha nka burhashibiriri ebiyerekire idini. Bushibirira bwenene ebiyerekire eby'en'igulu. Bunashambâle oku muhigo gwa ngasi muntu. Bubâ burhimanya bubonekanira omu kalamo kw'omuntu ka ngasi lusiku. Buba bushinganyanya bwa kulonza okulama bwinja, bubâ bulenga bwa kulera bwinja.

Obo burhimanya bwal'imanyikine bwenene na Bene Israheli. Ebibliya eku nga bwenêne Salomoni muli ebi binwa: «Oburhimanya bwa Salomoni bulushire oburhimanya bw'ababurhwa b'ebushoshokero boshi n'amarhimanya g'e Misiri goshi» (1 Bam 4, 30-34).

Birhali bya kusomeza okubona oku amandiko marhanzi g'oburhimanya bwa Bene Israheli gashushana bwenene n'amandiko ga balungu babo. Aba rhimanya b'e Israhe/i barhashibiriri bwenene eby'embere bya Bene Israheli. Ba shibirira kulusha omuhigo gwa ngasi muguma. Cikwone Bene Israheli bama nyire ogo muhigo oku burhaba/e bw'idini lya Nyakasane.

Oburhimanya boshi emwa Nyamuzinda burhenga, bulya yene ye bushinga nyanya. Obo burhimanya bwa Nyamuzinda burhajira lugero. Bwo bubonekera omu mukolo gwage gw'okulema, cikwone mwene omuntu arhankaguyumva (Ayu 28, 38-39).

Halya amango oburhimanya bushambâla nka muntu. Ahandi bubonekera nka buli muli Nyamuzinda kurhenga ensiku n'amango; bujira omukolo gw'oku lema haguma naye (Mig 8, 22-31). Ago mandiko gamanyisa n'okurheganya amafûlûlo g'Abapersona muli Nyamuzinda. «Obwo bushinganyanya» bushu shine bwenene na «Luderho» (Yn 1). Oburhimanya na Luderho byanamanyisa bwenene Luderho wacijiraga muntu, ye Yezu Kristu Nyamuzinda na muntu haguma.

Embaka oku luhembo lw'aminja n'amabi zabalerhera abo barhimanya nta nya nyinji. Ecitabu e'emigani cishambîre ntya oku muhigo gwa ngasi muguma: obushinganyaya kwo kuderha okuli». Ntyo bunakashokolera omuntu omu iragi lya hano igulu. Ecitabu c'oburhimanya bwa Mwene Sira cikunga omuntu murhimanya (Burh 14, 20; 15, 10). Cikwone omwandisi w'eco citabu azidohi rwe n'enkengéro z'olufû, amanyire ebicishwekera kuli ago mango mazinda. Ecitabu c'obushinganyanya cisegerize oku «Nyamuzinda alemire omuntu oku- rhafâ (Bush 2, 23). Ecitabu c'obushinganyanya cidesire oku enyuma ly'olufû, emyûka y'abashinganyanya yabona iragi n'omuluhûko gurhahwa emwa Nyamuzinda; cikwone banyankola-maligo bahabwa obuhane (Bush 3, 1-12). Eryo lya ishuzo lizinda oku idoso linene ly'abashinganyanya ba Israheli oku biyerekire obuzinda bw'omuntu.

AYUBU

Enshokolezi

Ecitabu ca Ayubu eba myandikò minja bwenene y'omukolo gw'abantu n'obukenge. Ago mango ga mira, hâli muntu muguma mwambali wa Nyamuzinda izino lyage ye wâli Ayubu, âli mwikubagirwa, ânali muntu mugale bwenene, w'iragi na wa kaboko ka kubêrwa. Obwo Nyamuzinda anacyemêrera shetani mpu age-nd'imurhangula, lya ahash'ibona erhi nta mango ankamulahira. Ci kwone Ayubu anabêra mwikubagirwa emwa Nnâmahanga.

Hanacyisha bira basharhu mpu bayish'imurhuliriza muli agwo maganya gage. Ebi binwa biri bya nshula-mwânzi, bikulikirwe n'akadali kadârhi. Abwo bira basharhu baganire kurhi omuntu alyûlwa nk'oku olugero lw'ebijiro byage lunali hano igulu. Ntyo Ayubu abona marhangulo garhali manyi, ci kwone

burhashuba-nyuma alahira okugayisa Nnâmahanga. Arhamanyiri oku Nyamuzinda agwerhe obuhashe bw'okulibuza omuntu mwimâna na wa bukenge.

Nyamuzinda arhashuzagya Ayubu, bulya omuntu nta mango ankaheka Omulemi wage lubanja, bulya agwerhe obuhashe burhankagerwa. Omu bijiro, Nyamuzinda akalihira balya bantu basharhu bâjisagya Ayubu kadali. Okubundi Nyamuzinda munya-bwonjo ashubimushobôza abana-rhabana n'abana-nyere n'ebindi birugu binji bwenene.

Ayubu âli muntu wa misi, âlamire hofi na bashakuluza ba hofi n'olubibi lw'e Arabiya n'Edomu, muli eco cishagala mwâli abantu bw'obwirhonzi n'obumanye na b'irenge linene (Yer 49, 7; Bar 3, 22-23; Abu 8). Ebi Ekleziya erhumanyisa, kuli kuyerekana oku Ayubu âli muntu mushinganyanya bwenêne (Eze 14). Owayandikaga eci citabu akolesize ebyo binwa by'okuherha abantu omu kuba bikubagirwa na ntahuligana omu buyemere ciru hankaba amarhangulo ga ngasi lubero omu buyemere bwirhu. Càyandikagwa enyuma ly'okuhenga ebwa kululizibwa e Babeli.

Owaciandikaga, alolereza obworhere bw'omuntu ojira aminja n'olibuzi bwa. Ayubu ayerekine oku abashinganyanya kulibuzibwa balibuzibwa. Amalibuko ga Ayubu gali marhangulo gw'obuyemere bwage kuli Nyamuzinda.

Muli ezi nyigirizo z'aga mafulûlo, owayandikaga eci citabu arhaderhaga ebilushire ebi. Lyo rhumanya kulusha emyanzi n'ebyo binwa, kwali kwa bulagi rire okumanya bwinja oku ayishihembwa empingu. Rhurhegesirwe okumanya bici birhumire amababale g'abantu galungine n'amababale ga Yezu (Rm 8, 18; Kl 1, 24). *Ayubu alimwo enyigirizo ntimarhima: okajakwo amarhangulu, orhâjisagya Nyamuzinda lubanja bulya orhakamuyâza. Ci okasêra omu buyemere n'obulungalire, wayish'ishobôla ebilushire ebi oli waherwa. Munkwa emwa Abadahwa baburhwa b'omu diosezi y' e BUKAFU n'Akagombe k'Obwerekewa bo barhuhanga ebi binwa omu mashi kurhenga omu cihebraniya, Verbum Bible, Kinshasa, 1992.*

EBIRIMWO

1. Obworhere bwa Ayubu: cigabi 1-2
2. Enshambalo: c. 3-31
3. Amahugûlo ga Elihu: c. 32-37
4. Amashuzo ga Nyamuzinda: c. 38-42, 6
5. Ebinwa bizinda: c. 42, 7-17

I. Enshokolezi: obworhere bwa Ayubu

Shetani arhangula Ayubu 1

¹ Omu cihugo c'e Usi, mwâbaga muntu muguma izino lyage ye: Ayubu, âli mwimâna na mushinganyanya, ârhinyaga Nyamuzinda, arhânakwiriragwa mabi. ² Agwerhe bana-nyere basharhu na bana-rhabana nda. ³ Ashwekaga bibuzi bibumbi nda, bibumbi bisharhu bya ngamiya, mabali magana arhanu ga mpânzi, abambali bôhe, kuganja kutuka! Oyo musbamuka, âli wa lukengwa bwenene omu bantu boshi b'ebushoshôkero bw'izûba. ⁴ Abagala, bâkomerera okugend'ijirira olusiku lukulu emwa ngasi muguma mulibwo, barhumize na bâli babo oku bali basharhu, mpu bayishee balire bananywère baguma boshi. ⁵ Byaba ntyo! Erhi amango g'ensiku nkulu gâbâga gamâhwa, Ayubu anaba rhumize mpu bayishe abayobôle, na ngasi sezi mucêra-cêra, anarherekêrera ngasi muguma muli-bwo, bulya âkagicizâna anaderha emurhima, erhi: «akanabâ abana bâni bâjizire ecâha, banalogorherera Nyamuzinda omu mirhima yabo!» Ntyo kwo Ayubu âkâgijira ngasi mango. ⁶ Lero lusiku luguma bene Nyamuzinda, bayish'isengera Nyamubâho, omu sbômbanyi Shetani naye, abayisha ekarhî. ⁷ Nyakasane anacimudôsa, erhi: «ngahi ohubusire?» Naye, erhi: «<Nali geragera omu igulu namânalimala muzûngwe!» ⁸ Nyakasane amushubirira, erhi: «Ka wabwine mwambali wâni Ayubu? Nta muntu omulinganine omu igulu lyoshi, âli ntagengwa na mushinganyanya, arhinya Nyamuzinda, arhanakwirirwa mabi». ⁹ Omushombanyi Shetani ashuzi, erhi: «Ka busha Ayubu arhinyira Nyamuzinda?» ¹⁰ Ka wamanya mpu orhamubaliraga bulâ, wacizongolosa n'oku ishwa lyage? Wagisha emikolo yage yoshi, n'amasô g'ebintu byage gâyololosire omu cihugo. ¹¹ Ci, orhangilika okuboko kwawe, ohume kuli bira ajira byoshi, okuli we ndahîre, ôrhawîni oku âkulogorhera!» ¹² Nyakasane, abwira Shetani, erhi: «Nta burhe! Ebyage byoshi nkulîkire-byo. Ci kwone omanye wacîshomya mpu wamulikirakwo okuboko!» Oku bundi, omushombanyi Shetani ayimuka, arhênga aha burhwâli bwa Nyamuzinda. ¹³ Lero, lusiku luguma, bagala na bâli ba Ayubu, badwirhage balya, bana nywa oku irivayi, omu mwa mukulu wabo, ¹⁴ entumwa yanaciya eri bwîra Ayubu, erhi: «Waliha, empânzi zawe zabire zigwarhirire okuhinga n'endogomi nazo

erhi zidwirhe zakerera aha burhambi, ¹⁵ kano kànya, empala-magala z'e Seba zamàshagamuka, zamàshûkuza empànzi, bambali bawe bwoshi, bamàba geza oku bôji bw'engôrho, niene nabafulumusire-mwo, bo n'obu nyishire nti nkubwire na nkumanyise eyo myanzi y'ibala n'empanya. ¹⁶ Oku acidwirhe aderha ntya, owundi apamuka, aderha, erhi: «Omuliro gwa Nyamuzinda, gwamànamanuka emalunga, gwamàsingônola ebibuzi n'abangere, barhahumirwe ekanwa, niene niene nàfulumusire, bwo n'obu ndi kubwira ogwo mwanzi.» ¹⁷ Oku acidwirhe aganira ntya, owundi naye y'ono y'ono, erhi: «Abantu b'e Kaldeya bamanayisha bacigabire muli mirhwe isharhu, bamacirhunika oku ngamiya, bamanazishûkuza, bamânageza bambali bawe oku bôji bw'engôrho, nienene nàbafulumusire-mwo, bo n'obu ndikubwira ogwo mwanzi.» ¹⁸ Oku aci dwirhe aderha ntya, owundi naye y'ono y'ono, aderha, erhi: «Bagala bawe na bâli bawe bakazâgilya bananywa idivayi omu mwa mukulu wabo, ¹⁹ lero empûsi ndarhi yamâpamuka olunda lw'irûngu, yamanaîibânda oku rhuêembe rhw'enyumpa, yamahirimira oku bana, barhahumirwe ekanwa. Niene dolodolo nàfulumusire, bo n'obu ndi kubânda ezi mpanya.» ²⁰ Okubundi, Ayubu âyimuka, asharhula emyambalo yage, amomwa omukûngu acirhimba oku idaho, anaciderha, erhi: ²¹ «Nârhengaga mushugunu omu ndà ya nyama na bushugunu nâshubiremwo. Nyamuzinda wâmpaga, Nyamuzinda onyazire, izino lyage likuzibwe!» ²² Muli ogwo munyago goshi, Ayubu arhajiraga câha, arhanalogorheraga omu masu ga Nyamuzinda.

JOB 1 ¹

אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ-עֵזָא אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָם וְיָשָׁר וִירָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע: ² וַיּוֹלְדוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשְׁלֹשׁ בָּנוֹת: ³ וַיְהִי מִקְנָהוּ שִׁבְעָתָה אֶל־פִּי-צֹאן וְשִׁלְשָׁתָה אֶלְפֵי גַמְלִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת צֹמֶד-בָּקָר וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֶתְנֹנוֹת וְעֶבְדָּה רַבָּה מֵאֵד וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא גָדוֹל מִכָּל-בְּנֵי-יָקֹדֶם: ⁴ וְהָלְכוּ בָנָיו וַעֲשׂוּ מִשְׁתָּה בֵּית אִישׁ יוֹמוֹ וְשָׁלְחוּ וְקִרְאוּ לְשִׁלְשֵׁת אַחֵיהֶם לֵאמֹר לְשִׁתּוֹת עִמָּהֶם: ⁵ וַיְהִי כִי הִקִּיפוּ יָמֵי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב וַיְקַדְּשֵׁם וְהִשְׁפִּים בַּבָּקָר וְהָעֵלָה עֲלוֹת מִסְפָּר כָּלֵם כִּי אָמַר אִיּוֹב אוּלַי חָטָא בָנִי וּבִרְכוּ אֱלֹהִים בְּלִבָּבָם כַּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל-הַיָּמִים: פ ⁶ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל-יְהוָה וַיָּבֹאוּ גַם-הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם: ⁷ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן מֵאֵן תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-יְהוָה וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט בְּאֶרֶץ וּמִהֲתֵלֵךְ בָּהּ: ⁸ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן הַשְׁמֵת לְבָדֶךָ עַל-עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כְּמֹהוּ בְּאֶרֶץ אִישׁ תָּם וַיִּשָּׁר יִרְא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע: ⁹ וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת-יְהוָה וַיֹּאמֶר הֲחִנֵּם יִרְא אִיּוֹב אֱלֹהִים: ¹⁰ הֲלֹא-אֵת שְׁכֶתָּה בִּעָדוֹ וּבִעַד-בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ מִסְכֵּיב מַעֲשֶׂה יָדָיו בְּרִכְתָּהּ וּמִקְנָהוּ פָּרָץ בְּאֶרֶץ: ¹¹ וְאוֹלָם שָׁלַח-נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל-אֲשֶׁר-לוֹ אִם-לֹא עַל-פְּנֵיךָ יִבְרָכְךָ: ¹² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-הַשָּׁטָן הִנֵּה כָל-אֲשֶׁר-לוֹ בְּיָדְךָ רַק אֵלָיו אֶל-תִּשְׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא הַשָּׁטָן מֵעַם פְּנֵי יְהוָה: ¹³ וַיְהִי הַיּוֹם וּבָנָיו וּבָנוֹתָיו אָכְלִים וְשֹׂתִים יַיִן בְּבֵית אֲחֵיהֶם הַבָּכּוֹר: ¹⁴ וּמִלֶּאדָּה בָּא אֶל-אִיּוֹב וַיֹּאמֶר הִבָּקָר הֵן חָרְשׁוֹת וְהָאֶתְנֹנוֹת רַעוֹת עַל-יְדֵיהֶם: ¹⁵ וַתִּפֹּל שִׁבָּא וַתִּקְחֶם וְאֶת-הַנְּעָרִים הַכּוֹ לִפְי־חֶרֶב וְאֶמְלָטָה רַק-אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: ¹⁶ עוֹד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר אֵשׁ אֱלֹהִים נִפְלָה מִן-הַשָּׁמַיִם וַתִּבָּעַר בְּצֹאן וּבַנְּעָרִים וַתֹּאכְלֶם וְאֶמְלָטָה רַק-אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: ¹⁷ עוֹד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר כְּשֵׁדִים שָׁמוּ שְׁלֵשָׁה רָאשִׁים וַיִּפְשְׁטוּ עַל-הַגְּמָלִים וַיִּקְחוּם וְאֶת-הַנְּעָרִים הַכּוֹ לִפְי־חֶרֶב וְאֶמְלָטָה רַק-אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: ¹⁸ עַד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר בְּנִידִי וּבָנוֹתִידִי אָכְלִים וְשֹׂתִים יַיִן בְּבֵית אֲחֵיהֶם הַבָּכּוֹר: ¹⁹ וְהִנֵּה רֹחַ גְּדוֹלָה בָּאָה מִעֶבֶר הַמִּדְבָּר וַיִּגַע בְּאֶרְצָה פְּנוֹת הַבַּיִת וַיִּפֹּל עַל-הַנְּעָרִים וַיָּמוּתוּ וְאֶמְלָטָה רַק-אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: ²⁰ וַיָּקָם אִיּוֹב וַיִּקְרַע אֶת-מְעָלָיו וַיִּגַּז אֶת-רֹאשׁוֹ וַיִּפֹּל אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ: ²¹ וַיֹּאמֶר עֲרִם יָצִיתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וָעָרָם אָשׁוּב שָׁמָּה יָהוָה נָתַן וַיְהוָה לָקַח יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ: ²² כָּל-זֹאת לֹא-חָטָא אִיּוֹב וְלֹא-נָתַן תִּפְלָה לָאֱלֹהִים: פ

2

¹ Olundi lusiku Bene Nyamuzinda bayisha balisengera Nyamubâho, omu shombanyi Shetani naye abayishamwo kandi. ² Nyamuzinda, amudiîsa, erhi: «Ngahi ohubusire?» Naye erhi: «Nalinjirigëndagula omo igulu namànali rhâmbagira». ³ Nyamuzinda amushubirira, erhi: ka wabwine mwambali wâni Ayubu? Ntaye omulinganane omu igulu lyoshi: muntu ntagengwa na mushinga nyanya, orhinya Nyamuzinda, n'amabi, arhagakwirirwa. Arhankashuba nyu ma omu bwimâna bwage, na busha wâmunkozagya kwo mpu mmuzigulule.» ⁴ Omushombanyi Shetani, erhi: «Aye! oluhù lufà lundi! Ebi omuntu agwerhe byoshi anabijahike mpu ly'afungira amagala! ⁵ Ci orhangimulikirakwo okubo ko, omuhume oku mubiri n'oku kavuha; we ndahire! Orhabwini alogorhera omu masu gawe!» ⁶ Nyamuzinda abwira Shetani, erhi: «Jânwa, y'oyo omu maboko gawe; ci nkukomêrize, orhahumaga oku buzîne bwage.» ⁷ Okubundi omushombanyi Shetani ayimuka, arhenga aha burhwali bwa Nyamubâho.

Shetani arhulira kwo Ayubu obulema bw'olushomyo, kurhenga omu lushando, kuhika aha ntondo y'irhwe. ⁸ Ayubu ayanka ehijò akaziciburûsha-mwo anaforhamire omu luvù. ⁹ Obwo mukâge amubwira, erhi: «Bici ocinanirize kwo omu budabemuka? Jacira oyo Nyamuzinda ocifire!» ¹⁰ Ayubu amushuza, erhi: «K'odesire nka musirhe! Akaba rhunayankirire ebinja nka ngalo ya Nyamuzinda, cankarhuma

rhurhayankirira n'obuhanya ntyo? Muli obwo buha- nya bwoshi, Ayubu arhalogorhaga omu kanwa kage.

¹¹ Emyanzi yalanda bwangu, bira ba Ayubu basharhu bamanya amaligo go shi gamurhogîre. Barhenga ngasi muguma emwabo: Elifazi w'e Temani, Bildadi w'e Shwahi na Sofari w'e Nâmati, boshi balalizanya, mpu bagendilola kurhi owabo âbirage, bamulakire banamurhûlirize. ¹² Oku baciri kuli, mpu bamulikirekwo; amasu, bamuhaba. Bagwira omulenge. Ngasi muguma asharhula emyambalo yage, banacigukumulira akatulo oku irhwe.

¹³ Okubundi bajibwârhalala oku idaho aha burhambi bwage, bahabêra mire gerege nda na madufu nda. Ntaye muli bwo wâshagîre kanwa, bazânwa n'ama babale mangana aho.

Job 2: ¹

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל־יְהוָה וַיָּבֹאוּ גַם־הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם לְהִתְיַצֵּב עַל־יְהוָה: ² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן אֵי מִזֶּה תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר מַשָּׁט בָּאָרֶץ וּמַהֲתֵלֵךְ בָּהּ: ³ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן הֲשָׁמַתָּ לְבָדָי אֶל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמוֹהוּ בָאָרֶץ אִישׁ תָּם וְיָשָׁר יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע וְעָדְנָו מַחְזִיק בְּתַמּוֹתָיו וְתִסִּיתֵנִי בּוֹ לְבַלְעֹו חֲנָם: ⁴ וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר עֹזר בְּעַד־עֹזֶר וְכָל אֲשֶׁר לֹא־יִשׁ יִתֵּן בְּעַד נַפְשׁוֹ: ⁵ אִלֶּם שְׁלַח־נָא יָדְךָ וְגַע אֶל־עַצְמוֹ וְאֶל־בָּשָׂרוֹ אִם־לֹא אֶל־פָּנֶיךָ יִכְרַכְךָ: ⁶ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׁטָן הֲנֵנוּ בִּידְךָ אֵד אֶת־נַפְשׁוֹ שָׁמָּה: ⁷ וַיֵּצֵא הַשָּׁטָן מֵאֶת פְּנֵי יְהוָה וַיֵּךְ אֶת־אִיּוֹב בְּשַׁחִין רָע מִכַּף רַגְלוֹ עַד קְדָקְדוֹ: ⁸ וַיִּקַּח־לּוֹ חֶרֶשׁ לְהִתְגַּדֵּד בּוֹ וְהוּא יֹשֵׁב בְּתוֹךְ־הָאָפֶר: ⁹ וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ עַדָּךְ מַחְזִיק בְּתַמַּתְךָ בְּרַךְ אֱלֹהִים וּמָת: ¹⁰ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ כְּדָבָר אַחַת הִנָּבְלוֹת תִּדְבְּרִי גַם אֶת־הַטּוֹב נִקְבֵּל מֵאֶת הָאֱלֹהִים וְאֶת־הָרָע לֹא נִקְבֵּל בְּכָל־זֹאת לֹא־חָטָא אִיּוֹב בִּשְׁפָתָיו: ¹¹ פ וַיִּשְׁמְעוּ שְׁלֹשָׁתָּה רְעֵי אִיּוֹב אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלָיו וַיָּבֹאוּ אִישׁ מִמָּקוֹמוֹ אֶל־פֶּז הַתִּימָנִי וּבִלְבָד הַשְׁוֹחִי וְצוֹפֵר הַנַּעֲמָתִי וַיִּוָּעְדוּ יַחְדָּו לָבֹא לְגֹדֵלְוֹ וּלְנַחֲמוֹ: ¹² וַיִּשְׁאוּ אֶת־עֵינֵיהֶם מִרְחוֹק וְלֹא הִכִּירוּ וַיִּשְׁאוּ קוֹלָם וַיִּבְכוּ וַיִּקְרְעוּ אִישׁ מֵעַל וַיִּזְרְקוּ עָפָר עַל־רֹאשֵׁיהֶם הַשְּׁמִימָה:

3

II. Enshambâlo

Ayubu ajacira olusiku àburhagwa

¹ Cazinda Ayubu abumbula akanwa, ajacira olusiku àburhagwa. 2 Arhoza akanwa aderha, erhi:

³ Lukahera olusiku nàburhagwamwo, n'obudufu bwàderhaga mpu: «Mwana-rhabana oyâlirwe!»

⁴ Mâshi! mâshi! olwo lusiku lukabà ndunduli, Nyamuzinda w'enyanya irhondo arhalushibiriraga, n'obulangashane burhacilumolekeraga!

⁵ Luzikanwe n'obudufu n'endunduli y'olufu, ecitù cilubwikire, obwire kabirhi bulubone.

⁶ Neci, omwizimya guluhâbwe, lufânande, lurhaganjiragwa omu nsiku z'omwaka, lurhajâga omu mubalè gw'emyezi.

⁷ Obwo budufu bugumbe, burharhengagamwo na kakù ka mwishîngo!

⁸ Mâshi mâshi luhehêrerwe na balya bahehêrera ensiku, balya bayishizûsa Leviatani;

⁹ Zihirigirhe enyenyenzi z'omucêracêra gwabwo, bulangalire omûshi buguzunguluke!

Burhanabonaga lukula azibûla engohe.

¹⁰ Obwabulaga kuhamika olûmvi lw'endà nalimwo, Iyo amasu gâni galekibona aga maligo.

¹¹ Cârhumaga ntafira omu ndà ya nyâmà, erhi nkacigendera oku nanaburhwa?

¹² Cârhumaga haba madwi abirhi ganyankirira, cârhumaga haba mabere abirhi ganyônza?

¹³ Bulya rhinga buno ncibêrîre omu murhûla, rhinga ndwirhe nahûnga irò ntânatulukè,

¹⁴ haguma n'abami n'abarhambo b'igulu, balya bayubakire omu mpinga,

¹⁵ nisi rhinga ncibêrire haguma n'abaluzi
 bàluzagya amasholo n'enshinda zabo bazibumba marhale.
¹⁶ Nisi, ncicibêrerage cimomano càbishirwe, rhinga ntahali,
 rhinga ncibêrire nka balya barhaburhagwa.
¹⁷ Eyo munda yo embaka z'ebyàli zihwêra,
 yo abâlikola barhamire baluhûkira.
¹⁸ Ebigorogo nabyo binaluhûke,
 birhanaciyûmva mulenge gw'owabimokera mpu bikole.
¹⁹ Eyo munda abarhò n'abakulu boshi cibembe ciguma, n'omujà arhaciri mujà wa odi.
²⁰ Omuhanya bici bamuhêra obulàngashane,
 gwa bici omûka baha omurhima guli mungo?
²¹ Ogu bahà abadwirhe balinga olufù lurhanayisha,
 abalulonza kulusha obubirhi? ²² Abàkacishinzire bacibonaga obudaka bw'enshinda,
 bakahamira omu lyànya bacihikaga omu cûsho.
²³ Cankarhuma eyo ngalo bayiha omuntu arhanacimanyiri olunda ayerekire,
 oyu Nyamuzinda agosire.
²⁴ Eyi milumbo n'ebikubi byo bikola biryo byâni,
 n'olujamu lwâni kwo ludwirhe lwadubuka nka mîshi.
²⁵ Ebi nàyobohaga byo bino byamanyishira,
 n'ebi nakazâg'irhinya byo bino byamantibukirakwo.
²⁶ Kuli nie nta murhûla, nta kuluhûka, nta kugoheka,
 ntabona irò lya mûshi, ntabona lya budufu erhi kulîbwa n'amagala kurhuma.

Job

3

אֶחָד־יָכֵן פָּתַח אִיּוֹב אֶת־פִּיהוּ וַיִּקְלָל אֶת־יוֹמוֹ: פ¹

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: ²

יָאֲבֹד יוֹם אֲוֹלַד בּוֹ וְהַלֵּילָה אָמַר הָרָה גִּבְרִי: ³

הַיּוֹם הַהוּא יְהִי חֶשֶׁד אֶל־יָדְרָשְׁהוּ אֱלֹהִים מִמֶּעַל וְאֶל־תּוֹפֵעַ עָלָיו גְּהֵרָה: ⁴

יִגְאָלְהוּ חֶשֶׁד וְצִלְמוֹת תִּשְׁכֹּן עָלָיו עֲנָנָה יִבְעֲתָהוּ כְּמִרְיֵי יוֹם: ⁵

הַלֵּילָה הַהוּא יִקְחָהוּ אֶפֶל אֶל־יָחִיד בִּימֵי שָׁנָה בְּמִסְפַּר יָרֵחִים אֶל־יָבֵא: ⁶

הִנֵּה הַלֵּילָה הַהוּא יְהִי גִלְמוּד אֶל־תֵּבֵא רִנָּה בּוֹ: ⁷

יִקְבְּהוּ אַרְבֵּי־יָיוִם הָעֵתִידִים עָרָר לוֹיָתָן: ⁸

יִחַשְׁכוּ כּוֹכְבֵי נִשְׁפּוֹ יְקוֹל־אֹזֹר וְאֵין וְאֶל־יִרְאָה בְּעַפְעַפ־שָׁחַר: ⁹

כִּי לֹא סָגַר דִּלְתִּי בִטָּן וַיִּסְתֵּר עֲמָל מַעֲיָנִי: ¹⁰

לָמָּה לֹא מִרְחַם אֲמוֹת מִבֶּטֶן יִצְאָתִי וְאֶגָּוַע: ¹¹

מִדּוֹעַ קִדְמוֹנִי בִרְכִּים וּמַה־שָּׂדִים כִּי אֵינֶנּוּ: ¹²

כִּי־עָתָה שָׁכַבְתִּי וְאֶשְׁקוּט יִשְׁנָתִי אַזְלִי יָנוּחַ לִי: ¹³

עִם־מַלְכִּים וַיַּעֲצִי אֶרֶץ הַבָּנִים חֲרָבוֹת לָמוֹ: ¹⁴

אִו עִם־שָׂרִים זָהָב לָהֶם הַמַּמְלָאִים בְּתִיהֶם כֶּסֶף: ¹⁵

אִו כִּנְפֹל טָמוֹן לֹא אֶהְיֶה כְּעֹלָלִים לֹא־רָאוּ אֹזֹר: ¹⁶

שָׁם רָשָׁעִים חָדְלוּ רָגַז וְשָׁם יָנוּחוּ יִגְיַעִי כָח: ¹⁷

יָחַד אֲסִירִים שְׁאֲנָנוּ לֹא שָׁמְעוּ קוֹל נִגְשׁ: ¹⁸

קָטָן וְגָדוֹל שָׁם הוּא וְעֶבֶד חָפְשִׁי מֵאֲדָנָיו: ¹⁹

לָמָּה יָתַן לְעַמָּל אֹזֹר יָחִים לְמִרִי גִפְשׁ: ²⁰

הַמַּחֲכִים לָמוּת וְאִיגָנוּ יִחַפְּרוּהוּ מִמִּטְמוֹנִים: ²¹
הַשְּׂמָחִים אֲלִי-גִל יֵשִׁישׁוּ כִּי יִמְצְאוּ-קֶבֶר: ²²
לִגְבֹר אֲשֶׁר-דָּרְכוּ נִסְתָּרָה וְיִסָּד אֱלֹהֵי בַעֲדוֹ: ²³
כִּי-לִפְנֵי לַחֲמֵי אֲנַחְתִּי תָבֹא וְיִתְּכוּ כַּמִּים שְׂאֲגָתִי: ²⁴
כִּי פָחַד פָּחַדְתִּי וַיֹּאֲתֵינִי וְאֲשֶׁר יִגְרָתִי יָבֹא לִי: ²⁵
לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שְׁקֵטִי וְלֹא-נַחְתִּי וַיָּבֹא רָגְזוֹ: פ ²⁶

4

Obulangâlire kuli Nyamuzinda

¹ Oku bundi Elifazi w'e Tamani, acihira eluhya aderha, erhi: ² K'owakubwira akanwa wankakalinda obu? Ci kwone kurhi omuntu ankabulaga bwaderha! ³ Kengera oku wâhanwire bantu banji, amaboko gajogonokirwe wakazigaha ensimikiro; ⁴ ihano lyawe lyakazizibuhya âbalikola bagwagwabira, lyakazizibuhya amadwi galikola gakomanya. ⁵ Lero obu olwawe lwamabimba, w'oyu warhiba olujò, okwenge wamâhikwako, gukolaga mutula n'obwôba! ⁶ K'orhankacikubagirage obukûnda-Lulema bwawe, n'obushinganyanya bw'enjira yawe, kali bwo bulangalire bwawe? ⁷ Ocidose bwinja: k'okola obwine omwêru-kwêru aherêrekerera? Ngahi wâbwine abashinganyanya baholoka? ⁸ Nâbwine ebyâhira n'ebyahirûka, ebiru n'ebidukula, abahinga amaligo, bamîre n'amahanya, byo banasarûla. ⁹ Nyamuzinda akanabarhulirakwo omûka gwage, banalàngalire, omuhusi gw'oburhe bwage gwonene gunabahungumule. ¹⁰ Omulûmbo gw'entale, omukûngulo gw'ec'erubala, kuhuba guhuba kula amino g'entale ntò gahôhoka. ¹¹ Entale ekabula eci yalya enafê, n'abana bayo bashandabane. ¹² Nani nâbwine nayaganwa bushala-shàla, nanayumva amarhwiri gani gahema. ¹³ Omu ntuliranyê y'ebilôrho, gala mango irò linene ligonza abantu, ¹⁴ nayûmva nagurumanwa, nageramwo ogwa nyegenye, orhuvuha rhwâni rhwajuguma. ¹⁵ Okubundi ehy'olubohôlolo hyangera ebusû, olôya lwandikò lwashingalala. ¹⁶ Oli nka muntu ayimanga,..ntamanyiriraga obusû bwage, ci enshusho yage yambêra omu masû. Harhengiba akahwenyenye ... , buzinda nayumva izû, erhi: ¹⁷ «K'omuntu ankabâ mushinganyanya embere za Nyamuzinda? k'omuntu ankaba mwêru-kwêru omu masû gw'Owamulemaga? ¹⁸ Ciru Nyamuzinda arhacikubagira lwoshi bambali bage, na bamalahika anababonekwo obubi. ¹⁹ Nta buderhe oku bantu bayûbaka rnuli eri ibumba, aba eciriba câbo ciba cihûmbe omu katulo? anabasinogole nka nsirhu; ²⁰ Abanaganukira oku lusiku luguma, Abaherêrekerera na ntaye wacibakengera. ²¹ Omugozi gw'ecihândo cabo gukonoke, banafê n'okubula oburhimanya.

Job 4: ¹

וַיַּעַן אֱלִיפָז הַתִּימְנִי וַיֹּאמֶר: ² הִנֵּה דָּבַר אֱלֹהִים תִּלְאַה וְעֶצֶר בְּמִלִּין מִי יוֹכֵל: ³ הִנֵּה יִסְרֹת רַבִּים וַיָּדִים רַפּוֹת תַּחֲזֹק: ⁴ כּוֹשֵׁל יְקִימוּ מִלֵּיד וּבְרָכִים כְּרַעוֹת תֵּאֱמָן: ⁵ כִּי עֲתָה | תָּבוֹא אֱלֹהִים וּתְלֹא תִגַּע עֲדִיד וּתְבַהֵל: ⁶ הֲלֹא יִרְאֶתָּה כְּסָלְתָּה תִקְוֹתָּה וְתָם דְּרָכֶיךָ: ⁷ זִכְרֹנָא מִי הוּא נָקִי אֲבָד וְאִיפֹה יִשְׁרִים נִכְחָדוּ: ⁸ כֹּאֲשֶׁר רָאִיתִי חֲרָשֵׁי אֹן וְזָרְעֵי עֵמֶל יִקְצְרוּהוּ: ⁹ מִנְשֵׁמַת אֱלֹהִים יֵאָבְדוּ וּמְרוּחַ אָפוֹ יִכְלוּ: ¹⁰ שְׂאֲגַת אֲרִיָּה וְקוֹל שֹׁחַל וְשִׁנֵּי כְּפִירִים נִתְּעוּ: ¹¹ לֵישׁ אֲבָד מִבְּלִי-טָרֶף וּבְנֵי לִבְיָא יִתְפָּרְדּוּ: ¹² וְאֵלֵי דָּבַר יִגָּב וּתִקַּח אֲזִנֵּי שִׁמְצָן מִנְהוּ: ¹³ בְּשַׁעֲפִים מַחֲזִינוֹת לֵילָה בְּנִפְל תִּרְדָּמָה עַל-אֲנָשִׁים: ¹⁴ פָּחַד קִרְאָנִי וְרַעְדָּה וְרַב עֲצֻמוֹתֵי הַפָּחִיד: ¹⁵ וְרוּחַ עַל-פָּנַי יַחֲלֶף תִּסְמַר שַׁעֲרַת בְּשָׂרִי: ¹⁶ יַעֲמֹד | וְלֹא-אֲפִיר מִרְאֵהוּ תִּמּוּנָה לִנְגֹד עֵינֵי דַמָּמָה וְקוֹל אֲשַׁמֶּע: ¹⁷ הֲאֶגְנוֹשׁ מֵאֱלֹהִים יַעֲדֹק אִם מַעֲשֵׂהוּ יִטְהַר-גִּבְרִי: ¹⁸ הֵן בַּעֲבָדָיו לֹא יֵאֱמִין וּבְמִלֵּאכָיו יֵשִׁים תְּהִלָּה: ¹⁹ אֶף | שִׁכְנֵי בְּתִיחֲמֹר אֲשֶׁר-בָּעֶפֶר יִסּוּדִם יִדְכְּאוּם לִפְנֵי-עֵשׁ: ²⁰ מִבְּקָר לַעֲרָב יִכְתּוּ מִבְּלִי מֵשִׁים לִנְצַח יֵאָבְדוּ: ²¹ הֲלֹא-נִסֶּעַ יִתְרָם בָּם יָמוּתוּ וְלֹא בַּחֲכָמָה:

5

¹ Hamagazagya kwone! Ndi wakushuza?

Ndi warhûla emirenge omu bimâna?

² We mbwizire, omûngo gunayirhe ecihwinja, n'oburhe buzihôkane omusirhe.

³ Yumvagya: niono nâbwine idâga lyayûbaka lyanagandâza,

ci kano kânya, erya nyumpa erhimangagihehêrerwa.

⁴ Abana bage barhajira cifungira,
banabayagirize aha kagombe barhakanabona calikûza.

⁵ Bakola bahingira abashalye bagera,
bulya ehi bankalîre, Nyamuzinda anabakûlehyo ekanwa,
n'enkonola-masû zirhaciziga bahunga.

⁶ Nanga nkulahirire, obuhanya burhagamuka omu idaho,
n'omûngo gurhamera omu ishwa.

⁷ Omuntu yene olêrha obubi n'omutula,
kula nyakadekere alongereza ecirêre c'emalunga.

⁸ Ci niehe Nyamuzinda ye nayakira ho,
mmurhûle olubanja lwâni.

⁹ Kuhuma ahuma na gombi,
ajira omwandu gw'ebirhankamanywa,
ebirhangazo by'obulenga bwage birhankaganjwa.

¹⁰ Ye dubulira enkuba oku idaho,
arhume amîshi gahulula omu ishwa.

¹¹ Akalonza okuzûsa omunyi,
okuhisa abarhindibuzibwe oku bucire.

¹² Anayeshûle abengûza,
n'emilâlî yabo y'okulyalyanya ayitamalekwo.

¹³ Abarhimanya anabagwarhe omu murhego gw'amenge gabo,
atulutûmbye n'abahanûzi bw'okuhanika.

¹⁴ Mûshi kalengerere; babone ekola ndûnduli,
izûba liyimanga batûnduze nk'omu budufu.

¹⁵ Anayokole omuzamba wâlenganyire omu kanwa kabo,
n'omukenyi amukule omu nfune za ciri-misi.

¹⁶ Ntyo, owahanyagire anashubiyumva alangalire,
n'obulya-nsoro buhiimbârhole.

¹⁷ Neci, iragi lyage omuntu Nyamuzinda ahanûla!
Nawe orhagayaguzagya obuhanûzi bw'Ogala-byoshi.

¹⁸ Ye oyagaza omuntu abul'imubuka ecibânde,
ye obabaza anabul'ifumya n'okuboko kwage.

¹⁹ Kali ndarhu akulikûza omu mababale,
n'obwa kali nda, amabi garhacikuhikekwo.

²⁰ Omu cizombo anakufumye olufû,
n'omu ntambala akulikûze oku bwôji bw'engôrho.

²¹ N'obwôji bw'olulimi burhakujire kurhi,
wabâ muzira-bôba amango omuhaguzi amayisha.

²² Ecânda n'olubula wabiha ebinioko,
orhanayôbohe ebiryanyi by'en'igulu.

²³ Wanywâna n'amabuye g'omu ishwa,
oyinjibane n'eby'erubala biyona.

²⁴ Wabugâna ecihândo cawe cidekerîre,
n'obusò bwawe, washànga burhahazirimwo
amango wâyish'iburha ndûla,

²⁵ Wabona oku obôloloke bwawe bwajakwo obundi,
n'abana bawe bajinirîre nka byasi by'omu ishwa.

²⁶ Wanàje omu nshinda erhi okola mukulu,
nka kula bagumânya olurhyâzo embere ly'akasanzi.

²⁷ Ebyo byoshi wâbibwine! Ko binali ntyo!

Nawe obiyumvage bwinja onabikûlemwo obwawe bûnguke.

Job 5:¹

קרא־נָא הִישׁ עֹנֶגְךָ וְאֶל־מִי מְקֹדְשִׁים תִּפְנֶה:² כִּי־לֹא־וִיִּל יִהְרֶג־כֶּעֶשׂ וּפְתָה תִמִּית קִנְאָה:³ אֲנִי־רֹאִיתִי אֲוִיִּל מִשְׁרִישׁ וְאֶקֹּב נְהוּ
פְתָאִם:⁴ יִרְחֲקוּ בָנָיו מִשֹּׁעַ וְיִדְכָּאוּ בְשַׁעַר וְאִין מִצִּיל:⁵ אֲשֶׁר קִצִּירוּ רָעָב יֹאכַל וְאֶל־מַעֲצִים יִקְחֶהוּ וְשָׂאף צָמִים חִילָם:⁶ כִּי לֹא־יֵצֵא מִעַפְּרָ

אֲנִי וּמִאֲדָמָה לֹא יִצְמַח עֵמֶל: ⁷ כִּי־אֲדָם לַעֲמֹל יוֹלֵד וּבְנֵי־דָשָׁף יִגְבְּהוּ עוֹף: ⁸ אִלָּם אֲנִי אֲדָרֵשׁ אֶל־אֵל וְאֶל־אֱלֹהִים אֲשִׁים דְּבַרְתִּי: ⁹ עֲשֵׂה גְדֻלוֹת וְאִין חֶקֶר לְפִלְאוֹת עַד־אִין מִסְפָּר: ¹⁰ הִנֵּתִן מָטָר עַל־פְּנֵי־אָרֶץ וְשִׁלַּח מַיִם עַל־פְּנֵי חוּצוֹת: ¹¹ לְשׁוֹם שְׂפָלִים לְמָרוֹם וְקִדְרִים שָׁגְבוּ יָשַׁע: ¹² מִפֶּר מַחֲשָׁבוֹת עֲרוֹמִים וְלֹא־תַעֲשִׂינָה יְדֵיהֶם תּוֹשִׁינָה: ¹³ לִבָּד חֲכָמִים בְּעֶרְמָם וְעֵצָה נִפְתָּלִים נִמְהָרָה: ¹⁴ יוֹמָם יִפְגְּשׁוּ־חֹשֶׁךְ וְכָל־יְלִילָה יִמְשְׁשׁוּ בַּצֹּהָרִים: ¹⁵ וַיֵּשַׁע מִחֶרֶב מִפִּיהֶם וּמִיד חֶזֶק אֲבִיוֹן: ¹⁶ וְתָהִי לְדָל תְּקוּהָ וְעַלְתָּה קִפְצָּה פִּיהָ: ¹⁷ הִנֵּה אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יוֹכַחֵנוּ אֱלֹהֵי וּמוֹסֵר שִׁדִּי אֶל־תַּמָּאָס: ¹⁸ כִּי הוּא יִכְאִיב וַיַּחֲבֹשׁ יְמָחִץ וַיְדוּ תַרְפִּינָה: ¹⁹ בְּשֵׁשׁ צִרוֹת יִצְלָךְ וּבִשְׁבַע לֹא־יִגַּע בְּךָ רַע: ²⁰ בָּרַעֲב פֶּדֶךְ מִמוֹת וּבִמְלַחְמָה מִיַּד חֶרֶב: ²¹ בְּשׁוֹט לְשׁוֹן תַּחֲבֹא וְלֹא־תִירָא מִשֹּׁד כִּי יָבוֹא: ²² לֵשֶׁד וּלְכַפֵּן תִּשְׁחַק וּמַחֲתִית הָאָרֶץ אֶל־תִּירָא: ²³ כִּי עַם־אֲבֹנֵי הַשָּׂדֶה בְּרִיתָךְ וְחֵית הַשָּׂדֶה הַשְׁלָמָה־לָּךְ: ²⁴ וַיִּדְעַת כִּי־שְׁלוֹם אֱהֻלְךָ וּפְקֻדֹתֶיךָ נָוֶה וְלֹא תַחֲסֹא: ²⁵ וַיִּדְעַת כִּי־רַב זֶרַעַךְ וַיִּצְאָצְאִיד כַּעֲשָׂב הָאָרֶץ: ²⁶ תָּבוֹא בְּכָל־חַלְחָלֶיךָ בְּעֵלוֹת גְּדִישׁ בְּעֵתוֹ: ²⁷ הִנֵּה־זֹאת חֶקְרְנוּהָ כִּן־הִיא שְׁמֻעָהּ וְאַתָּה דַּע־לָךְ: פ

6

¹ Ayubu acihira eluhya aderha, erhi: ² Acibaga amababale gâni gankagerwa, owalerhaga olugero bankahirakwo amalumwa gâni goshi haguma! ³ Go gankazidoâa kulusha omushenyi gw'omu nyànja: co cinarhumire ebinwa byâni bidwirhe byahahabuka. ⁴ Emyampi y'Ogala-byoshi yantulungwire, yanshayiremwo, omûka gwâni gudwirhe gwayubûla obôge bwayo, n'ebishûgi bya Nyamuzinda nie birhèzire. ⁵ K'endogomi yakera enamologere ahali akahasi, erhi enkâfu eyanânge enadwirhe yakera? ⁶ K'ebiryô birhabaya izû, byankanalibwa buzira mûnyu, k'olwêru lw'iji lurhayorha nka bidaka ekanwa? ⁷ Omu bulwâla bwâni, ebiryô by'omulwâla ciru birhandigi oku murhima. ⁸ Owabonaga oku mpûnyire kubà, na Nyamuzinda anjirire oku ndangâlire! ⁹ Yenene ayemerage ampinage, azâbûle okuboko kwage ankuleho! ¹⁰ Ciru obwo bwanacibà burhulirize bwâni, nsigalane bishingo bitya muli aga malibuko gâni goshi, mbone ntalabiraga ebinwa by'Omwimâna. ¹¹ Ka ncigwerhage emisi y'okulinda? Nie muntu nyandikirwe olufu bene olu, bici nacilinga? ¹² K'obuzibu bwâni buligi bw'ibâle, n'omubiri gwâni ka ko guligi nka cûma? ¹³ Ntacigwerhi burhabâle buci, Ka mira oburhabâle burhanyakaga? ¹⁴ Okurhabêra omwira obwonjo, kuli kulahira bwarhînya Ogala-byoshi. ¹⁵ Ninyu bene wirhu ko mwâbire bakarhema-njinga nka mugezi, nka kula omugezi gwanyamûka gugera. ¹⁶ Gunayishc gwashalagaza erhi na byâsi biguluzize. ¹⁷ Ci erhi omwikalà guyisha, ezâli nyishi zinagane, zihirigirhe erhi izûba lîrhuma ¹⁸ Emizinzi y'ababalama erhengage omu njira mpu yashimba amîshi, ezimêre omu irûngu, elinde ehereramwo. ¹⁹ Emizinzi y'e Temani ekazizikonolera amasû, n'emirhwe y'e Saba ezilangalire. ²⁰ Obwikubagire bwabo kuyishibà kurhebwa; · erhi bazihika-ho balole omu ndalo za bene. ²¹ Kuli nie, ko muli nk'ezo nyishi mwa kano kasanzi, ene mumbona mwafuduka mwayumva enshonyi. ²² Ka namubwizire, nti: «Mpî nâni kantu kalebe? Nti mukûle kalugu kalebe oku binyu mukâmpereze? ²³ Nti mundikûze omu maboko gw'omubisha, nti ntênzi omu nfune z'omwânzi?» ²⁴ Nyigirizagyi, nâni nahulika, Nyerekagi ngahi nâhabire. ²⁵ Okuyumvirhiza enshambâlo eshinganine kurhagwerhi mbaka, Ci eyo mirôngwc yinyu kuli kuderha kurhi? ²⁶ Ka binwa byâni mwagayaguza? ebi bya nyakubula-bulangalire biyehûkanwe n'empusi? ²⁷ Murhakashuka bwayêsha enfûzi cigole, Murhakashuka mwaguza omwira winyu! ²⁸ Ci mâshi yâga ndoliko! Mundole ebusu, ntabesha. ²⁹ Shubiriri, mucij'emurhima buzira buliyalya, mushube emirhima murhandenganye. ³⁰ Ka hali buliyalya bundi oku lulimi? Ka ntankayumviza ekanwa ehiri higalu-galu?

Job 6: ¹

וַיַּעַן אַיִיב וַיֹּאמֶר: ² לֹא שָׁקוֹל יִשְׁקָל כַּעֲשִׂי וְהִיתִי בְּמֵאזְנַיִם יִשְׂאוּ־יָחַד: ³ כִּי־עֲתָה מַחֹל יָמַי יִכְבֵּד עַל־כֵּן דְּבָרִי לָעוֹ: ⁴ כִּי חֲצִי שְׂדֵי עַמִּדִי אֲשֶׁר חָמַמְתָּ שְׂתֵּה רוּחִי בְּעוֹתִי אֱלֹהֵי עֶרְכּוֹנִי: ⁵ הִינֵה־קִפְּרָא עַל־יְדָשָׁא אִם יִגְעַה־שׁוֹר עַל־בְּלִילוֹ: ⁶ הִי־אֲבָל תִּפֹּל מִבְּלִי־מֶלֶח אִם־יִשְׁטַעַם בְּרִיר חֲלָמוֹת: ⁷ מֵאֲנָה לִנְגֹוע נִפְשִׁי הֵמָּה כְּדוֹן לַחֲמִי: ⁸ מִי־יֵתֶן תָּבוֹא שְׂאֲלֹתִי וְתִקְוֹתִי יֵתֶן אֱלֹהֵי: ⁹ וַיֹּאֵל אֱלֹהֵי וַיִּדְבָּקֵנִי יָתֵר יָדוֹ וַיִּבְצַעֵנִי: ¹⁰ וְתָהִי עוֹדִי נִתְמַתִּי וְאִסְלָדָה בַּחֲיִלָּה לֹא יַחֲמוֹל כִּי־לֹא כְחַדְתִּי אֲמָרִי קְדוֹשׁ: ¹¹ מִה־כָּחִי כִי־אֵיחָל וּמִה־קֶּצְאִי כִי־אֲאָרִיד נִפְשִׁי: ¹² אִם־כָּח אֲבָנִים כָּחִי אִם־בְּשָׂרִי נְחוּשׁ: ¹³ הֲאֵם אִין עוֹרְתִי בִי וְתִשְׁיָה נִדְחָה מִמֶּנִּי: ¹⁴ לְמַס מִרְעוּהוּ חֹסֵד וַיִּרְאֵת שְׂדֵי יַעֲזוֹב: ¹⁵ אֲחִי בְּגָדוֹ כְּמוֹ־נֶחֱל כַּאֲפִיק נְחָלִים יַעֲבְרוּ: ¹⁶ הַקִּדְרִים מִנִּי־קֶרַח עָלִימוּ יִתְעַלֶּם־שִׁלְג: ¹⁷ בָּעֵת יִזְרְבוּ נַצְמָתוֹ בְּחֶמְוֹ נִדְעָכוּ מִמְּקוֹמָם: ¹⁸ יִלְפָתוּ אֲרָחוֹת דְּרָכָם יַעֲלוּ בַתְּהוֹ וַיֹּאבְדוּ: ¹⁹ הִבִּיטוּ אֲרָחוֹת תִּמָּא הִלִּיכָת שְׂבָא קוֹו־לָמוֹ: ²⁰ בָּשׁוּ כִי־בִטָח בָּאוּ עֲדִיהָ וַיַּחֲפְרוּ: ²¹ כִּי־עֲתָה הֵייתָם לֹא תִרְאוּ וְתִתַּת וְתִירָאוּ: ²² הִכִּי־אֲמַרְתִּי הִבּוּ לִי וּמִכְחָכָם שִׁחַדוּ בַעֲדִי: ²³ וּמִלְטוֹנִי מִיַּד־צָר וּמִיַּד עֲרִיצִים תִּפְדּוּנִי: ²⁴ הֲזִרּוּנִי וְאֲנִי אֲחֲרִישׁ וּמִה־שְׁנִיתִי הִבִּינוּ לִי: ²⁵ מִה־נִּמְרָצוֹ אֲמַר־יִשָּׁר וּמִה־יוֹכִיחַ הוֹכַח מִמֶּנִּי: ²⁶ הִלְהוֹכַח מַלְיָם תַּחֲשָׁבוּ וְלִרְיוֹחַ אֲמָרִי נֶאֱשׁ: ²⁷ אֶף־עַל־יָתוֹם תִּפְּלִיו וְתִכְרוּ עַל־רֵיעֶכֶם: ²⁸ וְעֲתָה הוֹאִילוּ פְּנוּ־בִי וְעַל־פְּנִיכֶם אִם־אֲכַזֵּב: ²⁹ שְׁבוּ־נָא אֶל־תְּהִי עוֹלָה וְשָׁבִי עוֹד צִדְקִי־בָּה: ³⁰ הִישַׁב־לְשׁוֹנִי עוֹלָה אִם־חֲכִי לֹא־יָבִין הָזוֹת:

¹ K'akalamo k'omuntu hano igulu garhaba matabaro bula? K'ensiku zage arhali kwo ziyòrha nka murhabâzi mulimya? ² Kulira omuja acifinja ahali ecihôho kulira omulimya alingûza oluhembo lwage, ³ Kwo nani nâhirwe emyezi erhali mwo bunguke buci, n'amadufu g'amalibuko. ⁴ Erhi najigwishira, oli: «Owabonaga buca!» Oku nanazuka ntya, oli: «Owabonaga buyira!» n'omurhima gurhandêkerera kuhika buyire. ⁵ Omubiri gunyunjwire mivunyu n'ebishisha, guyunjwire migàku, gwanarhònya masira. ⁶ Ensiku zâni zo mbidu kulusha entôzo, zânahirigisire buzira kucinnangaliza kantu. ⁷ Kengèra oku obuzîne bwâni guncili mûka gwone, oku, amasû gâni garhankacigaluka mpu gabone ebinja. ⁸ Cazinda ntye wacinshîsha omu libona, amasû gawe gânyerekere ntanacihali. ⁹ Kulira ecitû cinyamûka cinabirigirhe, ko n'owajîre ekuzimu arhayirhenga. ¹⁰ Arhagaluka mpu ashubire omu mwage, n'aha mwage harhacimuyishi. ¹¹ Co cirhumire ntakabula bwaderha, naganîra omu mûngo gw'omûka gwâni, nnanshambâle omu burhe bw'omurhima gwâni. ¹² Ka ndigi nyânja nieki, erhi nisi ciryanyi c'omu nyânja, mpu bampirekwo abalimzi? ¹³ Erhi najiderha nti nahumukira aha ncingo, nti encingô yâni yabâ nka yanyîbiza eminiho, ¹⁴ Onanfuduse n'ehilôrho, onkânge n'ebi odwirhe wanyereka. ¹⁵ Owangolola akampubya, ko kukulu: olufû lwo lukulu kuli aga malibuko! ¹⁶ Nâshangusire, ntayôrhe mpabâ ensiku zoshi; ocinyîrekeragc ensiku zâni guli mûka gwonene! ¹⁷ Omuntu aligi cici mpu wamushibirira ntyo, mpu wamuyibuka onamuhirekwo omurhima, ¹⁸ Aligi cici mpu wamurhandûla ngasi sezi mpu wamuhengûza ngasi kasanzi ¹⁹ K'orhankalesirage okundolêreza, ciru nani ntwire amarhi. ²⁰ Akabaga câha nâjizire kurhi nâkujizire w'oyo, w'ejâ abantu bulâbi? Cârhumire wantindibuza ntyala n'empimbo zawe, ciru mbone nkola nkuzidohîre? ²¹ K'orhankalembere okwo nâkugayisize, k'orhankabwikira obwo bubî bwâni? Bulya kandi kasanzi kasungunu erhi nkola ngwishîre omu katulo, wacinnonza obugane ntacihabâ!

Job 7: ¹

הַלֹּא־צָבָא לְאִנּוּשׁ עַל אֶרֶץ וְכִימִי שָׁכִיר יָמָיו: ² כְּעֶבֶד יִשְׂאָף־עַל וְכַשְׂכִּיר יִקְוָה פְּעָלוֹ: ³ כִּן הִנְחֵלְתִּי לִי יְרִי־שׁוּא וּלְיָלוּת עֲמָל מִנּוּ־לִי: ⁴ אִם־שָׁכַבְתִּי וְאָמַרְתִּי מָתִי אָקוּם וּמִדֹּד־עֵרֶב וּשְׁבַעֲתִי נְדָדִים עֲדִי־נָשׁוּף: ⁵ לֵבָשׁ בְּשָׂרִי רֶמָה וְגִישׁ עֹפֶר עוֹרִי רִגְעַ וְיִמָּאֵס: ⁶ יָמִי קָלוּ מִנִּי־אָרֶג וַיִּכְלוּ בְּאֶפֶס תִּקְוָה: ⁷ וְכֹר כִּי־רִיחַ חַיִּי לֹא־תִשׁוּב עֵינִי לְרֵאיוֹת טוֹב: ⁸ לֹא־תִשׁוּרְנִי עֵין רָאִי עֵינִיד כִּי וְאִינִי: ⁹ כָּלָה עֵנִן וַיִּלְךְ כִּן יוֹרֵד שְׁאוֹל לֹא יַעֲלֶה: ¹⁰ לֹא־יָשׁוּב עוֹד לְבֵיתוֹ וְלֹא־יִכְרְנוּ עוֹד מִקְמוֹ: ¹¹ גַּם־אֲנִי לֹא אֶחְשָׁד פִּי אֲדַבְּרָה בְּצַר רוּחִי אֲשִׁיחָה בְּמַר נִפְשִׁי: ¹² הֵי־מָאֵן אִם־תִּגְנֹן כִּי־תִשָּׂים עָלַי מִשְׁמֶר: ¹³ כִּי־אָמַרְתִּי תִנְחַמְנִי עֲרֹשִׁי יִשָּׂא בְּשִׁיחִי מִשְׁכְּבִי: ¹⁴ וְחִתְתִּנִּי בַחֲלֻמוֹת וּמַחֲזִינוֹת תִּבְעֵתִנִּי: ¹⁵ וְתִבְתָּר מִחֶנֶק נִפְשִׁי מוֹת מַעֲצָמוֹתִי: ¹⁶ מֵאֲסִיתִי לֹא־לַעֲלֹם אֲחִיהָ חֲדָל מִמֶּנִּי כִי־הִבֵּל יָמִי: ¹⁷ מֵה־אֲנוּשׁ כִּי תִגְדְּלֵנוּ וְכִי־תִשִּׁית אֵלָיו לְבָד: ¹⁸ וְתִפְקֹדְנוּ לְבָקָרִים לְרִגְעִים תִּבְחַנְנוּ: ¹⁹ כִּמָּה לֹא־תִשָּׂעַה מִמֶּנִּי לֹא־תִרְפָּנִי עַד־בֹּלְעִי רָקִי: ²⁰ חָטָאתִי מָה אֶפְעֹל לָךְ נֹצֵר הָאָדָם לָמָּה שְׂמַתִּנִּי לְמַפְגֵּעַ לָךְ וְאֶהְיֶה עָלַי לְמִשָּׂא: ²¹ וְמָה לֹא־תִשָּׂא פִשְׁעִי וְתַעֲבִיר אֶת־עֵינִי כִי־עֵתָה לְעֹפֶר אֲשַׁכֵּב וּשְׁחַרְתִּנִּי וְאִינִי:

פ

Obushinganyanya bwa Nyamuzinda

¹ Bildali w'e Shwahi, aja eluhya aderha, erhi: ² Kâli orhanaleke okuderhaderha? Okûla kuderha ebinwa biri nka cihûsi cinene? ³ Ka Nyamuzinda ankahabûla olubanja, ka Nyamubâho ankagolongohya obushinganyanya? ⁴ Akaba abana bawe bâmugayisize, bubî bwabo ânabahanire ⁵ Wehe akaba oli mwêru kwêru na mushinganyanya, olongerezagye Nyamuzinda, oshenge Nyamubâho. ⁶ Kurhenga buno akushubiza omu bwira bwage, anashakâle enyumpa z'omushinganyanya. ⁷ Obworhere bwawe burhanzi wabulola nka busha, omu kubona obôloloke bukulinzire. ⁸ Odôkereze âbâli burhanzi, oyumvirhize bwinja bici b'ishe bâbwine. ⁹ Rhwehe, injo rhwâciburhagwa, rhurhamanyiri bici, ensiku zirhu bano igulu ko zirazûka nka cizûngu-zûngu. ¹⁰ Bôhe, bakuyigiriza banakubwirize, n'akanwa kabali emurhima kakumanyisa obu burhimanya: ¹¹ «k'omufinjo gunamere omurhali omu luziba? k'olushasha lwankamera buzira mîshi? ¹² Oku luciri lurhò ntyâla, ciru ankaba ntye olutwire, lwo lurhânga ebindi byâsi okuyûma» ¹³ Abayibagira Nyamuzinda, kwo bafâ ntyo, Obulangalire bw'enkola-maligo, nabwo ko buhera ntyo. ¹⁴ Ebi acikubagira, buli budodo, n'ebi alangalira luba lwôgo lwa lwirhangulira ¹⁵ Akayegemera enyumpa yage, enakûnduke, akayisimikirakwo, enamuhongokane. ¹⁶ Lola oku ayunjwire magoba amango g'izûba,

n'ebyana byage byanalândira omu ishwa lyage. ¹⁷ Emizi yage ezongobarhine oku ibuye, anakazidômera omûka omu karhi k'amabâle. ¹⁸ Lero bamushugula halya âli, halya mwage bamuhaba, erhi: «rhwembi ngahi?» ¹⁹ Làba oku akola abôlera omu njira, n'ababo badwirhe babera idaho. ²⁰ Nanga, Nyamuzinda arhalêkerera Omushinganyanya, arhanarhabâla enkola-maligo. ²¹ Amasheka ganashubirhûnza amarhama gawe, n'obusime buciyerekané oku kanwa kawé. ²² Abashômbanyi bawe enshonyi zibabûmbe, n'aha mw'enkola-maligo hashâbwe.

Job 8: 1

וַיַּעַן בִּלְדָּד הַשּׁוּחִי וַיֹּאמֶר: ² עֲדֹאֵן תִּמְלֹל־אֱלֹה וְרוּחַ כְּבִיר אֲמַר־פִּיד: ³ הֲאֵל יַעֲוֶת מִשְׁפָּט וְאִם־שִׁדִּי יַעֲוֶת־צֶדֶק: ⁴ אִם־בְּנִיד חֲטָאוּ־לֹ וַיִּשְׁלַחֵם בִּיד־פִּשְׁעֵם: ⁵ אִם־אֲתָה תִּשְׁתַּחֲרֹ אֶל־אֱלֹה וְאֶל־שִׁדִּי תִתְחַנֵּן: ⁶ אִם־יִד וַיִּשָּׁר אֲתָה בִּיעֲתָה יַעִיר עֲלֶיךָ וְשִׁלֵּם נֹת צִדְקָךָ: ⁷ וְהִיָּה רֹאשִׁיתְךָ מִצֶּעֶר וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגָּה מֵאֵד: ⁸ בִּי־שֹׁאֲלֵנָה לְדָר רִישׁוֹן וְכֹזֵן לְחֹקֶר אֲבוֹתֵם: ⁹ בִּי־תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדַּע כִּי עַל יָמֵינוּ עֲלִי־אָרֶץ: ¹⁰ הֲלֹא־הֵם יוֹרוּד יֹאמְרוּ לָךְ וּמִלִּבָּם יוֹצֵאוּ מִלִּים: ¹¹ הִיגָאֶה־גָּמָא בְּלֹא בָצָה יִשְׁגָּה־אֲחוּ בִלִּי־מִים: ¹² עֲדֵנוּ בְּאִבּוֹ לֹא יִקְטֹף וּלְפָנֶי כִלְ־חֲצִיר יִיבֹשׁ: ¹³ כֹּן אֲרַחֹת כִּלְ־שִׁכְחִי אֵל וְתִקְוֹת חֲנָף תִּאבֹּד: ¹⁴ אֲשֶׁר־יִקְוֹט כִּסְלוֹ וְגִית עֲכָבִישׁ מִבִּטְחוֹ: ¹⁵ יִשְׁעֵן עַל־בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֹד יַחֲזִיק בּוֹ וְלֹא יָקוּם: ¹⁶ רָטֹב הוּא לְפָנֵי־שָׁמֶשׁ וְעַל גִּנָּתוֹ יִנְקֹתוּ תַצָּא: ¹⁷ עַל־גֹּל שָׁרְשָׁיו יִסָּבּוּ בֵּית אֲבָנִים יַחֲזֹה: ¹⁸ אִם־יִבְלַעְנוּ מִמָּקוֹמוֹ וְכַחֵשׁ בּוֹ לֹא רֹאיתִיד: ¹⁹ הֲיִהְיֶהוּא מִשׁוֹשׁ דְּרָכּוֹ וּמַעֲפָר אַחֵר יַצְמַחוּ: ²⁰ הֲרֹאֵל לֹא יִמָּאֲסִתֶּם וְלֹא־יַחֲזִיק בִּיד־מִרְעֵים: ²¹ עַד־יִמְלָה שְׁחֹק פִּיד וּשְׁפִתֶיךָ תִּרְוַעָה: ²² שֶׁנֶּאֱיִד יִלְבְּשׁוּ־בִשְׁת וְאֶהֱל רְשָׁעִים אֵינְנוּ: פ

9

Nyamuzinda arhajisibwa lubanja

¹ Ayubu erhi akola ashuza aderha, erhi: ² Neci mmanyire oku kwo binali ntyo: K'omuntu ankayâza Nyamuzinda? ³ Omuntu oderha mpu amujisa kadali, arhamushuza ciru n'eliguma oku kali cihûmbi. ⁴ Ayishi byoshi, âli na muzibu kulusha byoshi, ndi wankaderha mpu acishingikanye ye abule n'oku abîre? ⁵ Obagala entôndo zirhanamanyiri, anazikundûle zikamujira burhe. ⁶ Anashabagize igulu aha linali, n'ebikôndo liyimangirakwo binagere mw'omusisi. ⁷ Anahakanye izûba mpu lirharhengaga emashinji, n'enyenyezi azihamikire. ⁸ Yene ye wâlambûlaga amalunga, ye gera oku mîshi g'enyanya. ⁹ Ye wâlemaga Ursi na Orioni, Enyenyezi cirera-mwezi n'olukere lw'e Mukôndwê. ¹⁰ Kuhuma ahuma na gambi, ye wâjiraga omwandu gw'ebirhankamanywa, ebirhangazo by'obulenga bwage birhankagânjwa. ¹¹ Akangera ho ntamubona, anacigendere ntanawiri ihuzi-huzi. ¹² Erhi ankanyaga omushoko, ndi wankamurhanga? ndi wankacishomya mpu amubwira, erhi: «Bici ebyo ojizire?» ¹³ Nyamuzinda liguma atulumukirwa, bambali ba Rahabu kuyandala baciandala aha magulu gage. ¹⁴ Nani oburhindi bwâni nti nacihagiza, nti ngwerhe akanwa nâmubwira? ¹⁵ Ciru ankabire nyazize, ntankashuzize, kuyinjibana nankamuyinjibina erhi kwo; bulya ye wantwira olubanja. ¹⁶ N'erhi nakamuyakûza akashuza, ntacikêbirwi oku ankayûmvirhiza izû lyani! ¹⁷ Oyu odwirhe andabarhanyiza obumama, odwirhe anyushûlira ebibânde buzira igwarhiro, ¹⁸ orhakaziga ciru namira omûka, analiko anywesa omutula! ¹⁹ Ka kulwa nalwaga? Arhankajibwa omu irhwe! Ka lubânja naja? Ntaye wankacishomya mpu amuhira oku ibuye! ²⁰ Nkaderha nti nyazize, akanwa kage kanyagiriza, Nkaderha nti ndi mwêru-kwêru, arhâmpe lubanja. ²¹ Ci kwone, ka ndi mwêru-kwêru? Ciru niene ntacimanyiri! N'oku ndamire kwanshologosire! ²² Bulya kwoshi ko nakuguma, nankudesire: anashenyule omushinganyanya, anashenyule n'enkola-maligo. ²³ Erhi ecahira cikali ciyisha, anashekere amagala g'abêru-kwêru. ²⁴ Omu cihugo cigwire omu nfune z'enkola-maligo anahunye amasû g'abaciranuzi, n'akaba arhali ye, aligi wundi ndi? ²⁵ Ensiku zâni zo mbidu aha mulibisi, zaja zantibamwo buzira kubona iragi. ²⁶ Zikanyize nka bwârho bubidu, Nka kula akadûrha kacihunika (oku mwana-goko). ²⁷ Erhi najiderha nti ndeke okuniha, nti mpindule obusu ntûze, ²⁸ nanyumv'ebihamba binshamule erhi kukengera amaligo gani goshi kurhuma bulyala mmanyire oku arhali buhami-hami oli wandibuliza. ²⁹ Akaba nie nyazirage, bici nacicirhamizako? ³⁰ Ka mpu ncikalabe amishi g'olubula, mpu nkalabe enfunc n'omushenyi mwêru? ³¹ Kurhahânge orharnvumvuza oku civu, ciru n'emishângi yâni yone embe nshishinyê. ³² Bulya yehe arhali muntu akâni arhajisibwa kadali, arhanajisibwa lubanja. ³³ Ntaye wankarhuja ekarhî mpu arhutwira olubanja, akaderha mpu arhuhirekwo amaboko. ³⁴ Ntaye waderha mpu ayegûle akarhi kage kantênge-kwo, mpu ayegûle ebikângo byage, bihuse okunjugumya. ³⁵ Ci kwone kurhârume ntamubwira buzira bwôba, bulya oku bwâni; ntayôsiri ntyo.

Job 9: 1

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: ² אֲמַנִם יִדְעָתִי כִי־כֹן וּמַה־יִּצְדָּק אֲנֹשׁ עִם־אֵל: ³ אִם־יַחֲפֹץ לְרִיב עִמּוֹ לֹא־יַעֲנֵנוּ אֲתָה מִנִּי־אֱלֹהִי: ⁴ חֲכָם לִבִּי וְאִמִּין כָּח מִי־הִקְשָׁה אֱלֹהִי וַיִּשְׁלַם: ⁵ הַמַּעֲתִיק הָרִים וְלֹא יִדְעוּ אֲשֶׁר הִפָּכֶם בְּאָפוֹ: ⁶ הַמִּרְגִּיז אֶרֶץ מִמָּקוֹמָהּ וְעִמּוּדֶיהָ יִתְפַּלְצוּ: ⁷ הָאֲמַר לַחֲרֹס וְלֹא

יִזְרַח וּבַעַד כּוֹכְבִּים יִחַתֶּם: ⁸ נִטָּה שָׁמַיִם לְבָדוֹ וְדוֹרֹךְ עַל־בְּמַתִּי יָם: ⁹ עָשָׂה־עֹשׂ כְּסִיל וְכִימָה וְחִדְרֵי תִמָּן: ¹⁰ עָשָׂה גְדִלוֹת עַד־אֵין חֶקֶר וּנְפִלְאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר: ¹¹ הֵן יַעֲבֹר עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה וְיִחַלֵּף וְלֹא־אֶבִּין לוֹ: ¹² הֵן יִחַתֵּף מִי יִשְׁבְּנוּ מִי־אֲמַר אֵלָיו מִה־תַּעֲשֶׂה: ¹³ אֵלֹהֵי לֹא־יִשְׁעֵיב אַפּוֹ תַּחְתּוֹ שָׁחֲחוּ עוֹרֵי רְהֹב: ¹⁴ אֵף כִּי־אֲנֹכִי אֶעֱנֶנּוּ אֲבַחְרָה דְּבָרֵי עַמּוֹ: ¹⁵ אֲשֶׁר אֶסְעֲדֻקְתִּי לֹא אֶעֱנֶה לְמַשְׁפָּטִי אֶתְחַנֵּן: ¹⁶ אֶסְקְרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי לֹא־אֶאֱמִין כִּי־אֵין קוֹלִי: ¹⁷ אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרָה יִשׁוּפְנִי וְהִרְבָּה פְּצָעֵי חַנָּם: ¹⁸ לֹא־יִתְּנֵנִי הַשֵּׁב רוּחִי כִּי יִשְׁבְּעֵנִי מִמָּרוֹרִים: ¹⁹ אֶסְלַכְח אֲמִיץ הִנֵּה וְאֶסְלַמְשָׁפֶט מִי יוֹעִידֵנִי: ²⁰ אֶסְאַצֵּדֶק פִּי יִרְשִׁיעֵנִי תִס־אֲנִי וַיַּעֲקֹשְׁנִי: ²¹ תִס־אֲנִי לֹא־אֲדַע נִפְשִׁי אֲמַאֵס חַיִּי: ²² אַחַת הִיא עַל־כֵּן אֲמַרְתִּי תָם וְרָשָׁע הוּא מְכֻלָּה: ²³ אֶס־שׁוֹט יָמִית פֶּתָאֵם לְמִסַּת נָקִים יִלְעַג: ²⁴ אֶרְצֵן נִתְּנָה בְּיַד־רָשָׁע פְּגִי־שִׁפְטִיָּה יִכְסֶּה אֶס־לֹא אֶפְּוֹא מִי־הוּא: ²⁵ וַיָּמִי קָלוּ מִנִּי־רֶץ בָּרַחוּ לֹא־רָאוּ טוֹבָה: ²⁶ חָלְפוּ עַס־אֲנִיּוֹת אֲבָה כְּנֹשֶׁר יָטוּשׁ עַל־אֶכֶל: ²⁷ אֶס־אֲמַרִּי אֲשַׁכַּחַה שִׁיחִי אֶעֱזֹבָה פָּנַי וְאֲבִלְיָה: ²⁸ יִגְרָתִי כָל־עֶצְבִּיתִי יִדְעָתִי כִי־לֹא תִנְקֵנִי: ²⁹ אֲנֹכִי אֶרְשָׁע לְמַה־זֶּה הִבֵּל אֵיגַע: ³⁰ אֶס־הִתְרַחֲצִיתִי בְּמֹו שֶׁלֹּג וְהִזְכּוֹתִי בְּכֶר כָּפִי: ³¹ אֲזֹ בִשְׁחַת תִּטְבְּלֵנִי וְתַעֲבֹנִי שְׁלֹמוֹתִי: ³² כִּי־לֹא־אֵישׁ כְּמִנִּי אֶעֱנֶנּוּ נִבּוֹא יַחֲדוֹ בְּמַשְׁפָּט: ³³ לֹא יִשְׁבִּינֶנּוּ מוֹכִיחַ יִשֵּׁת יָדוֹ עַל־שִׁנָּיו: ³⁴ יִסֹּר מֵעָלַי שִׁבְטוֹ וְאִמָּתוֹ אֶל־תִּבְעֵתֵנִי: ³⁵ אֲדַבְּרָה וְלֹא אִירָאֶנּוּ כִּי לֹא־כֵן אֲנֹכִי עַמְדִּי:

10

¹ Bulyala akalamo kanshologosire, nkolaga naleka omulenge gudubuke, nkolaga naderha omutula gundi emurhima. ² Nabwira Nyamuzinda, nti: orhanyagirizagya Muhanyi, ombwire nàni cici ntumwire. ³ K'obwinage kuli kwinja oku kungwarhira ecikalarhu? okûla kugolongohya obushanja bw'omu nfune zawe? n'okûla kurhabâla ababîsha omu mirali yabo? ⁴ K'amasû gawe kwo gâbirage nka bunya-mubiri? Erhi nisi k'obonaga nka muntu? ⁵ K'ensiku zawe kwo zirigi nka za muntu? Erhi nisi emyaka yawe kw'egeza ak'eyabo? ⁶ We dwirhage walongereza obubi bwâni, wanadokereza ogwa ecâha câni. ⁷ Wenene omanyire oku ndi mwêru-kwêru, na ntaye wankankûla omu nfune zawe! ⁸ Ndi bushanja bw'enfunne zawe, wene wândemaga, ka lero okolaga wanshâmbûla, onjegenje! ⁹ Kengera oku wene wâmbumbaga kula babûmba ibûmba, ko wânânanshubize omu katulo. ¹⁰ Kâli wene wânkamaga kula bakama amarha, wanantwisa kula batwisa amashanzâ? ¹¹ Wanyambika omubiri n'omunyawu, wansobekamwo amavuha n'emisi; ¹² Kandi wanshobôza obuzîne, n'obushibirizi bwawe kuli nie bwo bwarhuma nalama. ¹³ Ci kwone erhi onambîsire muhako; mmanyire okwo; kwâli n'omu bukengere bwawe. ¹⁴ Nkakola ebigalu-galu, erhi onandi ebulâbi, na ntako wankaciderha mpu ndi mwêru-kwêru. ¹⁵ Nkabâ munya-byâba, erhi namanahera! Nkabâ mwêru-kwêru, ciru ntayinamule amalanga, bulyala ndi muntu enshonyi zibumbire, n'obuhanya bunyunjwire! ¹⁶ Erhi najiderha nti nyinamule irhwe, onâmpîve kula entale ehiva, erhi kandi oshubinkolera akal'ibala. ¹⁷ Nnanyumve oshubirintabalira, oshub'intûlakwo omujina, engabo z'emiciûkâ zintêre burhahusa. ¹⁸ Lero cârhumaga ontênza omu nda ya nyâmâ, singa nâcîfirire, na nt'isû lyâkandozire-kwo! ¹⁹ Ko nânkacibêrire nk'orhahabaga, bankûle omu nda ya nyâmâ, bampêke omu nshinda. ²⁰ N'ensiku z'akalame kâni oku zakôfiha wâni! Ocinyirekerage, mbe nkanarhûlirira. ²¹ Embere mbalame burhagaluka, omu cihugo c'omwizimya n'endûnduli, ²² emûnda endûnduli n'enshandâle bishûndwa, emunda omûshi guyôrha nka budufu bukulu.

Job 10: ¹

נִקְטָה נִפְשִׁי בְּתִי אֶעֱזֹבָה עָלַי שִׁיחִי אֲדַבְּרָה בְּמֹו נִפְשִׁי: ² אֲמַר אֶל־אֵלֹהֵי אֶל־תִּרְשִׁיעֵנִי הֲוִידִיעֵנִי עַל מִה־תִּרְיָבִנִּי: ³ הֲטוֹב לָךְ כִּי־תַעֲשֶׂךָ כִּי־תִמָּאֵס יָגִיעַ כְּפִיד וְעַל־עֲצַת רְשָׁעִים הוֹפְעֵת: ⁴ הֲעֵינִי בְּשׂוֹר לָךְ אֶס־כְּרָאוֹת אֲנֹשׁ תִּרְאֶה: ⁵ הֲכִימִי אֲנֹשׁ יָמִיד אֶס־שְׁנוֹתֶיךָ כִּימִי גָבֵר: ⁶ כִּי־תִבְקֹשׁ לַעֲוֹנִי וְלִחְטָאתִי תִדְרוֹשׁ: ⁷ עַל־דַּעְתְּךָ כִּי־לֹא אֶרְשָׁע וְאֵין מִיִּדָּךְ מַצִּיל: ⁸ יָדִיד עֲצָבוֹנִי וַיַּעֲשֵׂנִי יָחַד סָבִיב וְתִבְלַעֵנִי: ⁹ זָכְרָנָא כִּי־כַחֲמֹר עָשִׂיתִנִּי וְאֶל־עֶפֶר תִּשְׁיִבֵנִי: ¹⁰ הֲלֹא כְּחֹלֶב תִּתִּיכֵנִי וְכִגְבָּנָה תִקְפִּיאֵנִי: ¹¹ עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וַיְגִידִים תִּסְכְּכֵנִי: ¹² חַיִּים וְחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי וּפְקַדְתָּךְ שְׁמֶרָה רוּחִי: ¹³ וְאֵלֶּה צַפְנֹת בְּלִבְךָ יִדְעָתִי כִי־זֹאת עִמָּדִי: ¹⁴ אֶס־חֲטָאתִי וּשְׁמִרְתִּי וַיִּמְעֹנֵנִי לֹא תִנְקֵנִי: ¹⁵ אֶס־רָשָׁעִתִּי אֵלָלִי לִי וְצִדְקָתִי לֹא־אֶשָּׂא רֹאשִׁי שִׁבְעַת קָלֹון וְרָאָה עֵינִי: ¹⁶ וַיִּגָּאָה כְּשֹׁחַל תַּצּוּדֵנִי וְתִשָּׁב תִּתְפַּלֵּא־בִּי: ¹⁷ תַּחֲדָשׁ עֵדִידִי נִגְדִי וְתִרְבַּע בַּעֲשׂוֹךְ עִמָּדִי חֲלִיפּוֹת וְצָבָא עִמִּי: ¹⁸ וְלִמָּה מִרְחָם הֲצִאתֵנִי אֲנֹנֶעַ וְעֵין לֹא־תִרְאֵנִי: ¹⁹ כַּאֲשֶׁר לֹא־הִיִּיתִי אֱהִיָּה מְבֹטֵן לְקֶבֶר אוֹבֵל: ²⁰ הֲלֹא־מַעֲטַי יָמִי יִחַדֵּל יְשִׁית מְמִנִּי וְאֲבִלְיָה מַעֲטַי: ²¹ בְּטָרָם אֵלֶּךְ וְלֹא אֶשׁוּב אֶל־אֶרֶץ חֲשָׁד וְצִלְמוֹת: ²² אֶרֶץ עִפְתָּהּ כְּמֹו אֶפֶל צִלְמוֹת וְלֹא סְדָרִים וְתַפַּע כְּמֹו־אֶפֶל: פ

Oburhimanya bwa Nyamuzinda bwayagiriza Ayubu

¹ Sofari w'e Nâmati aj'eluhya, aderha, erhi: ² Ka kîshi-derha yêhe arhashuzibwa? K'okuderha bwenêne kwo kuyâza? ³ K'ebinwa byawe binji-binji binarhumage abandi baduma? Ka waruha amasheka n'ebinioko rhubule n'okukuyagiriza? ⁴ Wanarhoza akanwa erhi: «olugendo lwâni lushôngwire, ndi mwêru-kwêru omu masù gawe» ⁵ Ci kwone Nyamuzinda àcilonzagya okukushuza, àcibumbûlaga akanwa mpu akushuze, ⁶ àcikubohôleraga amahwe gw'oburhimanya, galya gabwirwa orhagayûmve, wali wamanya oku bubi bwawe Nyamuzinda akutumuzize. ⁷ K'ocihâmbire okusagarha amahwe ga Nyamuzinda akutumuzize, n'okuyumva bwinjinja obwimâna bwa Nyamuzinda? ⁸ Kâli bwo bûli kulusha amalunga, ojirage kurhi obwo? Kâli bwo bûli kulusha okuzimu, omanyage bici obwo? ⁹ Bwo bulambûsire kulusha igulu, Bwo na bugali kulusha enyâna. ¹⁰ Erhi akapâmuka mpu akola ashweka igulu n'okulisambisa, ndi ciru wankamurhanga? ¹¹ Bulya yehe arhahaba owanywerha; ecibi c'omuntu anayôrhe acibwine arhanaciyibagire. ¹² Co cirhumire omusirhe arhegesirwe ahunûke, n'omuntu oli nka c'ebwêru aka shazimwe, akômere ekâ! ¹³ Mâshi yâga, rhimanya bwinja kulusha, lambûla amaboko ogayerekeze enyanya emunda ali. ¹⁴ Erhi wankakabulira kuli bwenêne aga maligo gakuli omu nfune, okanaleka kuhandisa obulyalya omu mwawe, ¹⁵ Ago mango wanayinamula obusû burhalikwo izâbyo, wanazibuha orhanaciyumve bwôba buci. ¹⁶ Obuhanya bwâkulikwo, orhacibukengêre ciru, n'okabukengêra, erhi kunakola nka kula bakengêra amishi gâhulwîre. ¹⁷ Okubundi akalamo kawe kashubimoleka kulusha akalengerêre, n'omwizimya guhinduke mucêra-cêra. ¹⁸ Wâbâ n'omurhûla bulya lero nawe okola ogwerhe obulungalire, na ciru ankabâ zarhanzir'ikubumba, wahûnga bwinja. ¹⁹ Wanaluhûkaga na ntaye wacikuhûgûga, na banji bashub'iyisha balî kusengera. ²⁰ Ci kwone amasû g'endiyalya gohe ganazikirire, babule aha bayakira, okulungalira kwabo kube nka ko kukola kurhengamwo omûka.

Job 11:¹

וַיֵּעַן עֶפְרַיִם הַנְּעֻמִּי וַיֹּאמֶר: ² הָרֵב דְּבָרִים לֹא יֵעָנֶה וְאִם-אִישׁ שְׁפָתָיו יִצְדָּק: ³ בְּדִידִי מֵתִים יִחְרִישׁוּ וְתִלְעַגּ וְאִין מִכְלָם: ⁴ וְתֹאמַר נָדָה לְקִחִי וְזָר הָיִיתִי בְּעֵינֶיךָ: ⁵ וְאוֹלָם מִיֵּיתָן אֵלֹהֶי דְּבָר וַיִּפְתַּח שְׁפָתָיו עֲמֹד: ⁶ וַיִּגְדֹּלֶךָ תַּעֲלָמוֹת חֲכָמָה כִּי-כִפְלִים לְתוֹשִׁיָה וְדָע כִּי-יִשֶׁה לָּךְ אֵלֹהֶי מַעֲוֹנֶךָ: ⁷ הַחֲקֹר אֵלֹהֶי תִמְצָא אִם עַד-תִּכְלִית שְׂדֵי תִמְצָא: ⁸ גִּבְהֵי שָׁמַיִם מֵהַתַּפְעֵל עֲמָקָה מִשְׁאֹל מֵהַתֵּדַע: ⁹ אֲרָכָה מֵאָרֶץ מִדֶּה וְרַחֲבָה מִיַּם: ¹⁰ אִם-יִחַלֶּךְ וְיִסְגֹּר וְיִקְהֵל וְיָמִי יִשְׁבְּנוּ: ¹¹ כִּי-הוּא יָדַע מִתִּישׁוֹא וַיֵּרֶא-אֲנֹן וְלֹא יִתְבּוֹנֵן: ¹² וְאִישׁ גָּבוֹב יִלְבַּב וְעֵיר פָּרָא אָדָם יוֹלֵד: ¹³ אִם-אֲתָה הַכִּינוֹת לְבָד וּפְרִשְׁתָּ אֵלָיו כִּפֶּד: ¹⁴ אִם-אֲנֹן בִּידֶךָ הִרְחִיקְהוּ וְאַל-תִּשְׁכַּח בְּאֵהָלֶיךָ עוֹלָה: ¹⁵ כִּי-אִזָּא תִשָּׂא פְגִיד מָמוֹם וְהָיִיתָ מִצָּק וְלֹא תִירָא: ¹⁶ כִּי-אֲתָה עָמַל תִּשְׁכַּח כָּמִים עָבְרוּ תִזְכֹּר: ¹⁷ וּמַצְהָרִים יָקוּם חֵלֶד תִּעֲפֶה בְּבֹקֶר תִּהְיֶה: ¹⁸ וּבִטְחָתָ כִּי-יִישׁ תִּקְוָה וְחִפְרָתָ לִבְטַח תִּשְׁכַּב: ¹⁹ וּרְבִצָּתָ וְאִין מִחֲרִיד וְחֹלִי פְגִיד רַבִּים: ²⁰ וְעֵינֶי רְשָׁעִים תִּכְלִינָה וּמָנוֹס אָבָד מִנָּהֶם וְתִקְוָתָם מִפֶּחַ-נַּפְשׁ: פ

Oburhimanya bwa Nyamuzinda buciyerekana kanji-kanji omo kukola emyônê y'obuhashe bwage

¹ Ayubu aj'eluhya aderha, erhi: ² Neci mushâna wâni: munali nk'izû lya lubaga lwoshi, amango mwânafe, n'oburhimanya bunafe. ³ Nâni ngwerhe obukengere akinyu, ntaco mundushire muli okwo, na ntaye orhamanyiri ebyo byoshi. ⁴ Ci kwone omuntu anashekerwe n'omwira wage, Mpu kwenge amabirikira Nyamuzinda mpu amushuze omushinganyanya mwêru-kwêru, gakola masheka bamuhâ. ⁵ Abâbwine câbugeshera, mpu obuhanya bufê nshuzo, n'owacihûma-hûma, mpu bamuholereze. ⁶ Ago mango erhi n'ab'obuhagwe bacidêkerire omu bihândo byabo; abasholoshônza Nyamuzinda erhi barhanahuligana, ciru na balya balonza okurhegeka Nyamuzinda! ⁷ Odôse enkafu zanakubwira, enyunyi z'emalunga zanakuyigiriza. ⁸ Ebicibulula oku idaho byanakubwiriza, enfi z'omu nyanja zanakuyigiriza. ⁹ Bulya muli byo byoshi ntaco cirhamanyiri, oku kuboko kwa Nyamuzinda kwâbijiraga byoshi. ¹⁰ Abâ afûmbasirc omu nfune zage obuzîne bwa ngasi hiyîsa, n'omûka gwa ngasi muntu. ¹¹ K'okurhwîri arhali ko kuyumva ebinwa nka kula olulimi luyumva obununu bw'ebiryo? ¹² Abashosi bali ba kurhimanya, n'abakulu bali b'ihano. ¹³ Yehe, oburhimanya n'obuhashe. byoshi ye Nnabyo, ihano n'okumanyirira byoshi byage, ¹⁴ Oyu amashâbira, ntaye wankamuyûbakira, oyu amâshweka, ntaye wankacimushwekûla. ¹⁵ Erhi ankacika amîshi, cinashube

canda cirl; akagalika, ganayône igulu! ¹⁶ Obuzîne n'amakengu ye Nnahyo, omurhebwa n'omurhebanyi, boshi bage. ¹⁷ Abahanûzi anabahabîse olugère, abaciranuzi abasirahye. ¹⁸ Anashuûle abami olunigi, abazônze omurhûndâ ecibunu. ¹⁹ Abadâhwa anabagendêse buzira nkwêrho, ayimûle n'abayimire. ²⁰ Anadûmye ba kishiderha, n'abagula abahabise amakéngu. ²¹ Abaluzi anabalugize amaherhe, na ba-ciri-misi anabashuhûlire olunigi. ²² Enyênga anayinyage omwizimya, n'endûnduli ayihindule bulangashane. ²³ Anayushûle amashanja, anabuligaheza, anabè amâlandiza amashanja agal'igaherêrekeza. ²⁴ Abakulu b'ecihugo anabanyage obukengere, abatulutumbye, baherere omu irûngu lirhabamwo njira. ²⁵ Bâdundaguzize omu ndûnduli buzira kamole, badândabagane nka kulya balaluka.

Job 12: ¹

וַיֵּעַן אֵיזֹב וַיֹּאמֶר: ² אֲמַנִם כִּי אֶתֶם-עַם וְעַמְכֶם תַּמּוֹת חֲכָמָה: ³ גַּם-לִי לֵבָב | כְּמוֹכֶם לֹא-נִפְלְ אֲנֹכִי מִכֶּם וְאֶת-מִי-אֵין כְּמוֹ-אַלֹּה: ⁴ שָׁחַק לְרַעְהוּ | אֶהְיֶה קָרָא לְאַלּוֹה וַיַּעֲנֶהוּ שְׁחֹחַ צַדִּיק תָּמִים: ⁵ לִפְדִּי בּוֹז לַעֲשֵׂתוֹת שְׂאֵגָן | כְּזֹן לְמוֹעֲדֵי רָגֶל: ⁶ יִשְׁלִי אֶהְלִים | לְשֹׁדְדִים וּבִטְחוֹת לְמַרְגִּיזִי אֵל לְאֲשֶׁר הִבִּיִּא אֶלּוֹה בִּידּוֹ: ⁷ וְאוֹלָם שְׂאֵל-גָּא בְּהִמּוֹת וְתַרְדֵּךְ וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּגְדֹּל-לָךְ: ⁸ אִזְּ שִׁיחַ לְאַרְצַךְ וְתַרְדֵּךְ וַיִּסְפְּרוּ לָךְ דְּגֵי הַיָּם: ⁹ מִי לֹא-יָדַע בְּכָל-אַלֹּה כִּי יִדְ-הָהוּ עֲשֵׂתָה זֹאת: ¹⁰ אֲשֶׁר בִּידּוֹ גִּפְשׁ כְּלִי-יָרוּחַ כָּל-בִּשְׂרָאִישׁ: ¹¹ הֲלֹא-אֲזֹן מִלִּין תִּבְחָן וְחֹד אֶכֶל יִטַּע-לּוֹ: ¹² בִּישִׁישִׁים חֲכָמָה וְאַרְדֵּךְ יָמִים תִּבּוֹנָה: ¹³ עָמּוּ חֲכָמָה וּגְבוּרָה לֹא עֲצָה וּתְבוּנָה: ¹⁴ הֵן יִהְיוּס וְלֹא יִבְנֶה יִסְגֵּר עַל-אִישׁ וְלֹא יִפְתַּח: ¹⁵ הֵן יַעֲצֹר בַּמַּיִם וַיִּבְשּׁוּ וַיִּשְׁלַחַם וַיַּהֲפֹכוּ אֶרֶץ: ¹⁶ עָמּוּ עַז וְתוֹשִׁיָה לֹא שִׁגָּג וּמִשְׁגָּה: ¹⁷ מוֹלִיד יוֹעֲצִים שׁוֹלֵל וּשְׁפֹטִים יְהוֹלֵל: ¹⁸ מוֹסֵר מַלְכִּים פֶּתַח וַיֹּאסֵר אֲזוֹר בְּמַתְנֵיהֶם: ¹⁹ מוֹלִיד כְּהֵנִים שׁוֹלֵל וְאֶתְנִים יִסְלֹף: ²⁰ מַסִּיר שֹׁפָה לְנִאֲמָנִים וְטַעַם זִמְנִים יִקַּח: ²¹ שׁוֹפֵד בּוֹז עַל-גִּדְיָיִם וּמְזִיחַ אֶפִּיקִים רַפָּה: ²² מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת מִנִּי-חֹשֶׁךְ וַיֵּצֵא לְאֹזֹר צִלְמוֹת: ²³ מַשְׁגִּיא לְגוֹיִם וַיֹּאבֶדֶם שֹׁטַח לְגוֹיִם וַיִּנָּחֶם: ²⁴ מַסִּיר לֵב רָאשֵׁי עַם-הָאָרֶץ וַיִּתְּעֶם בְּתֵהוּ לֹא-דָרְדָּךְ: ²⁵ יִמְשׁוּחֹשֶׁךְ וְלֹא-אֹזֹר וַיִּתְּעֶם כְּשֶׁכּוֹר:

13

¹ Ebyo byoshi, nâbibwine n'amasû gâni, nabiylumva n'aga marhwiri, nanabikirira. ² Ebi mumanyire nani byo nyishi, ntaco mundushire muli okwo. ³ Ci kwone Nyamuzinda ye nâganiza Ngwerhe binwa byani nka binga nâbwira Nyamuzinda. ⁴ Mw'abo, kusinga musinga ebinwa, muli bafumu ba bwihâmbi. ⁵ Ndi wankarhang'imununika munahumbâr hale, lyoki mwankabona ninyu oburhimanya! ⁶ Muyumvagye nâni oku nasâmba, murhege okurhwiri, muyumve ecimbâ ekanwa! ⁷ Ka mumanyire mpu mwayâza Nyamuzinda n'obunywesi, erhi binwa bya bulyalya? ⁸ Ka mwe mwamuderhera, mube bafungizi bage? ⁹ Ka kurhankabire kwinja amuyêshûle? Ka naye ko mwamuha ebinioko kula bashekera omuntu? ¹⁰ Arhegimuhana kulya kw'enkwi n'amishi, kuli obwo bulênzi bwinyu. ¹¹ Ka ciru obukulu bwage burhamuyôbohya? K'ecôba cage cirhamuhiramwo cikângo? ¹² Emigani yinyu mikulûkulu, eba mihigo y'omu katulo, n'okufûngira omuntu kwinyu, kunali nk'ibûmba lyâlangala. ¹³ Muhûmbâr hale, nie nkola naderha, oku byankabâ bikubè! ¹⁴ Omubiri gwâni ngusêzize n'amîno, omûka gwâni aha nfune ngudwirhe. ¹⁵ Yenè, ankanyirha anyirhe: Ci kwone ncikubagire okuyerekana obushinganyanya bwâni omu masû gage. ¹⁶ N'okwo kwone kwânanciza, bulya enkola-maligo erhankacishomya mpu yayimanga omu masû gage. ¹⁷ Murhege okurhwiri, muyumve ebinwa byâni, muyumve kwinja ebi ndesire. ¹⁸ Nkolaga naja lubanja, erhi nnamanyire oku nyâzize! ¹⁹ Ndi olya onjisizagye lubanja? Kano kiinya, nyêmîrage mpulike nancifire! ²⁰ Onyemerere bibirhi byone, okubundi ntakacicifulika embere zawe: ²¹ Okuboko kwawe ombarhuzize okuyêgûle, orhanacinkângaga n'ecôba câwe. ²² Enyuma z'aho ohire izû enyânya, nâni nakushuza, ci kwone nanga, nie naderha nawe onyeshûle. ²³ Bubi bunganaci na byâha binga nâkujirire? Ombwire obugoma bwâni, ebyâha byâni? ²⁴ Cirhumire onfulika obusû^a bwâwe? Cirhumire ondola nka mwânzi wawe? ²⁵ Bici wâkangira ehyâsi hiyehwirwe n'empûsi? Bici oshimbire ôlukere lwâyumûsire? ²⁶ We odwirhe wantôlera emihigo midârhi, oshubinanganjira obubi nâjizire omu bûshûke bwâni. ²⁷ We wâmpizire amagulu omu byûma, we genda wansholera, oje wasingiriza ngasi aha nâgezize olushândo! ²⁸ N'obwo omuntu kw'ashubira omu katulo nka cibolêreza, nka mwambalo gwâlirwe n'eshwa.

Job 13: ¹

הֲוֹלֵל רִאֲתָה עֵינִי שְׁמַעָה אֲזִי וְתִבֹּן לָהּ: ² בְּדַעְתְּכֶם יִדְעֵתִי גַם-אֲנִי לֹא-נִפְלְ אֲנֹכִי מִכֶּם: ³ אוֹלָם אֲנִי אֶל-שֵׁדִי אֲדַבֵּר וְהוֹכַח אֶל-אֵל אֶחָפֶץ: ⁴ וְאוֹלָם אֶתֶם טָפְלִי-שֹׁקֵר רַפְּאִי אֵלֶּל כָּלֶכֶם: ⁵ מִי-יֵיתִן הַחֶרֶשׁ תַּחֲרִישׁוֹן וְתֵהִי לָכֶם לְחֲכָמָה: ⁶ שְׁמַעוּ-גָא תוֹכַחְתִּי וְרִבּוֹת שְׁפָתַי הַקְשִׁיבוּ: ⁷ הֲלֹאֵל תִּדְבְּרוּ עוֹלָה וְלֹא תִדְבְּרוּ רָמִיָה: ⁸ הֲפִגְיוּ תִשְׁאֲוֹן אֶס-לֵאל תִּרְבִּיוּ: ⁹ הַטּוֹב כִּי-יַחְקֹר אֶתְכֶם אֶס-כִּהְתֵּל לְבָאֲנֹשׁ תִּהְתְּלוּ בּוֹ: ¹⁰ הוֹכַח

^a13.24 «Nyamuzinda afulika obusû bwage» kuli kuderha oku arhacilônzagya kuyerekana oku ali munya-bwonjo bunji.

יֹכִיחַ אֶתְכֶם אִם־בִּסְתֵּר פָּנִים תִּשְׁאוּן: ¹¹הֲלֹא שְׂאֵתוֹ תִּבְעַת אֶתְכֶם וּפָחַדוֹ יִפֹּל עֲלֵיכֶם: ¹²וְכִרְיִנְכֶם מִשְׁלִי־אֶפֶר לַגִּבִּי־חֶמֶר גִּבִּיכֶם: ¹³הֲחִרִישׁוּ מִמֶּנִּי וְאִדְבָּרָה־אֲנִי וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה: ¹⁴עַל־מָה אֶשָּׂא בְּשָׂרִי בְּשֵׁנִי וְנִפְשִׁי אֲשִׁים בְּכַפִּי: ¹⁵הֲזֶן יִקְטֹלֵנִי לֹא אֵיחָל אֶדְרֹכִי אֶל־פָּנָיו וְכִיחַ: ¹⁶גִּם־הוּא־אֵלִי לִישׁוּעָה כִּי־לֹא לִפְנָיו חֲגָף יָבוֹא: ¹⁷שָׁמְעוּ שְׁמוֹעַ מַלְתִּי וְאַחֲוֹתַי בְּאֲזֻנֵּיכֶם: ¹⁸הִנֵּה־נָא עֲרֹכְתִי מִשְׁפָּט יִדְעֵתִי כִּי־אֲנִי אֶצְדָּק: ¹⁹מִי־הוּא יָרִיב עִמָּדִי כִּי־עֲתָה אֶתְרִישׁ וְאֶגֻּעַ: ²⁰אֶדְשֵׁתִּים אֶל־תַּעֲשׂ עִמָּדִי אֲזִי מִפְּנֵיךָ לֹא אֶסְתֵּר: ²¹כַּפְּךָ מֵעָלַי הִרְחֵק וְאֶמְתֹּךְ אֶל־תִּבְעַתִּי: ²²יִקְרָא וְאֲנֹכִי אֶעֱנֶה אוֹ־אֲדַבֵּר וְהִשִּׁיבֵנִי: ²³כִּמָּה לִּי עֲזָנוֹת וְחַטָּאוֹת פֶּשְׁעֵי וְחַטָּאוֹתִי הִדִּיעֵנִי: ²⁴לִמָּה־פָּנִיךָ תִּסְתֵּר וְתִחְשְׁבֵנִי לֹא־יָבִיב לִּי: ²⁵הֲעֵלָה נֶגֶף תַּעְרוֹץ וְאֶת־קֶשׁ יָבֵשׁ תִּרְדֹּף: ²⁶כִּי־תִתְקַבֵּל עָלַי מִרְרוֹת וְתוֹרִישֵׁנִי עֲזָנוֹת נְעוּרַי: ²⁷וְתִשֶּׂם בִּסְדָּךְ רִגְלִי וְתִשְׁמֹר כָּל־אַרְחוֹתַי עַל־שְׂרָשָׁי רִגְלִי תִתְחַקֶּה: ²⁸וְהוּא כָרַקֵּב יִבְלֶה כְּבָגֵד אֲכָלוֹ עֵשׂ:

14

¹ Omuntu erhi aburhwa n'omukazi, alama nsiku nsungunu erhi zinayunjwire mirhânnyo. ² Anafunyûke nka bwâso, buzinda ayûme, ayake nka cintûza burhayimângâ! ³ Kâli bene oyo y'onamôlera amasû, oyôla y'odesirage mpu wajîsa lubanja? ⁴ Ndigi wankarhenza ehinja omu hibi? Ntaye! ⁵ Na bulya ensiku zage ziri ngânje, bulya emyezi yage we yigwerhe, bulya wâmutwirire olubibi arhankarhaluka, ⁶ Omurhenzagye kw'amasû omuleke, kuhika naye nka mulimya, ayukirize omulegerege gwage. ⁷ Omurhi gujira obulangalire, Banagutwe gunashub'ishabuka, gurbanaleke okujakwo emishabuka. ⁸ Ciru akaba emizi yagwo yâyumire ekuzimu, n'ecisiki cagwo cikola cirhôngdire calûndwa, ⁹ erhi gunayûmva amîshi gunashubimera, gushabuke gunalerhe amashami nka murhi murhò. ¹⁰ Omuntu yehe akanafâ erhi na boshi aho; erhi mwene omuntu anarhêngamwo omûka erhi lwanahûmbire. ¹¹ Olwîshi lunagane luyûme, aâishi g'omu nyânjà ganagane? ¹² Ci omuntu yehe halya alambûkire arhankacihazûka, kuhik'aha kuhwa kw'amalûnga, arhâcicizûse, arhacikikûle omu irò lyage. ¹³ Ndi wankabona ônfulika nâni omu kuzimu, ônambêzemwo kuhik'oburhe bwawe butwike, onantwire amango wenene wâshub'inkengera! ¹⁴ Omuntu nk'amafa, k'ankacishubilama? Omu nsiku zâni zoshi nakola, erhi nandwirhe nâlingûza kuhika ba ntenze. ¹⁵ Wanahamagaza nâni nânashuza, wanashub'ilolâreza obushânja bw'amaboko gawe. ¹⁶ Ci bunôla odwirhe wagânja amakano g'amagulu gâni, ka wankabulaga kulolêrcza cbyâha byâni? ¹⁷ Amabi gani wâgafunikire omu cirhimbiri, wanahira obulêmbô bw'ecizibwe oku byaha byâni. ¹⁸ Ci aye! Nka kula entondo nayo buzinda ekûnduka, nka kula ibuye lirhenga aha lyâmereraga. ¹⁹ Nka kula amishi gahûla amabuye, nka kula ecihônzi cihêka amabuye, ntyo kwo ohirigisa obukengere bw'omuntu. ²⁰ Wamamurhingamira erhi na boshi aho, amânahûnjuka, onamuheze enshusho ogal'imulika. ²¹ Abana bage bakâyishij'irenge, arhankacimanya, bakacinaguzibwa ntaco cacimumanyisa. ²² Malumwa ga mubiri gwage gwonene ayumva, arhalakira wundi ci magala gage gonene.

Job 14: ¹

אָדָם יָלוֹד אִשָּׁה קָצֵר יָמִים וְשִׁבְע־רָגָז: ²כְּצִיץ יִצָּא וַיָּמָל וַיִּבְרַח כָּצֵל וְלֹא יַעֲמֹד: ³אֶף־עַל־זֶה פֶּה עֵינֶיךָ וְאֵתִי תִבְיָא בְּמִשְׁפָּט עִמָּד: ⁴מִי־יִתֵּן טְהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד: ⁵אִם חֲרוּצִים יָמָיו מִסְּפֶר־חַדְשָׁיו אֶתְּךָ חָקוֹ עֲשִׂיתָ וְלֹא יַעֲבֹד: ⁶שְׁעָה מֵעָלַי וְיִחַדֵּל עַד־יָרֶצָה כְּשֹׁכֵר יוֹמוֹ: ⁷כִּי יֵשׁ לַעֵץ תִּקְוָה אִם־יִכְרַת וְעוֹד יִחְלִיף יִינָקְתוֹ לֹא תִחַדֵּל: ⁸אִם־יִזְקֶיךָ בְּאֶרֶץ שְׂרָשׁוֹ וְכִפְּפָר יָמוֹת גִּזְעוֹ: ⁹מִרֵּיחַ מִים יִפְרָח וְעֵשָׂה קֶצֶר כְּמוֹ־נֹטַע: ¹⁰וְגִבֹּר יָמוֹת וְיִחַלֵּשׁ וַיָּגֹעַ אָדָם וְאִין: ¹¹אֲזִלוּ־מִים מִנִּיִּים וְנָהָר יִחַבֵּר וַיִּבֶשׁ: ¹²וְאִישׁ שָׁכַב וְלֹא־יָקוּם עַד־בֹּלְתִי שְׁמִים לֹא יִקְיֶצוּ וְלֹא־יֵעָרוּ מִשְׁנָתָם: ¹³מִי יִתֵּן בְּשֹׂאֵל תִּצְפְּנִי תִסְתִּירֵנִי עַד־שׁוּב אֶפְּךָ תִּשִּׁית לִי חֵק וְתִזְכְּרֵנִי: ¹⁴אִם־יָמוֹת גִּבֹּר הִיחִיָּה פְלִימִי צָבָאִי אֵיחָל עַד־בֹּא חֲלִיפָתִי: ¹⁵תִּקְרָא וְאֲנֹכִי אֶעֱנֶךָ לְמַעֲשֵׂה יְדֶיךָ תִּכְסֹּף: ¹⁶כִּי־עֲתָה צַעֲדִי תִסְפֹּר לֹא־תִשְׁמֹר עַל־חַטָּאוֹתַי: ¹⁷חֲתָם בְּצִרְוֹר פֶּשְׁעֵי וְתִטְפֹּל עַל־עֹנִי: ¹⁸וְאוֹלָם הֲרִנּוּפֹל יִבּוֹל וְצוֹר יַעֲתֵק מִמָּקוֹמוֹ: ¹⁹אֲבָנִים שִׁחֲקוּ מִים תִּשְׁטֹף־סִפְיָהָ עַפְרָאֶרֶץ וְתִקְנוֹת אֲנוֹשׁ הָאֶבֶדָּת: ²⁰תִּתְקַפְּהוּ לְנֶצַח וְיִהְיֶה מִשְׁנֶה פָּנָיו וְתִשְׁלַחְהוּ: ²¹יִכְבְּדוּ בָנָיו וְלֹא יִדַּע וַיִּצְעָרוּ וְלֹא־יָבִין לָמוֹ: ²²אֶדְבָּשׁוּ עָלָיו וְכָאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו תִּתְאַבֵּל: פ

15

Akanwa ka Ayubu kamuyâgiriza

¹ Okubundi Elifazi w'e Temani, anacij'eluhya, aderha, erhi: ² K'omurhimanya ankashuza ebinwa byayahûka nka mpûsi? K'anacibûmba enda n'empûsi y'ebushoshôkero bw'izûba? ³ K'anacihagiza n'ebinwa bya busha-busha, n'ebinwa birhagwerhi makwanane maci? ⁴ W'oyu wamashereza obwirhohye,

wamagayaguza omuntu warhanya embere za Nyakasane.⁵ Bulya bubi bwawe bwo budwirhe bwakubwiriza ebîra bikuli ekanwa, wanacishozire iderha ly'enyenge.⁶ Akanwa kawe kwone kakuyâzize^b ci arhali nie, binwa byawe binakushobesire.⁷ Ka we wâburhagwa wa burhangiriza^c omu bantu? Ka wâbusirwe embere ly'orhurhondo?⁸ K'okola oyumvirhe akanwa ka Nyamuzinda^d? Ka wenene okola ocihîre oburhimanya?⁹ Bicigi oyishi rhurhishi? Bicigi oba omanyire rhunabihabe?¹⁰ Nirhu rhugwerhe ekarhî kirhu abashamuka n'abagula b'emvi, bashosi kulusha sho.¹¹ K'onabwine oku kali kantu kanyi oburhulirize bwa Nyamuzinda kuguma n'ebinwa by'olubohololo rhukubwizire?¹² Cankarhuma omurhima gwawe guba burhe ntyâla, na cici cirhumire wamorphola amasû kwa bene okwo.¹³ Kurhi Nyamuzinda ye okola obêrire burhe, n'omu kanwa kawe mwo mudwirhe mwarhenga ebinwa bya bene ebyo!¹⁴ Kurhi omuntu ankabâ mwêru-kwêru, omwana w'omukazi mpu nayc abage mushinganyanya?¹⁵ Lola oku ciru abatagatifu bage arhakikubagirabo, n'amalunga garhaba mêru-kwêru omu masû gage.¹⁶ Kurhi byankabâga oku mugalu-galu n'ow'amabi, oku muntu onywa amabi nka mîshi!¹⁷ Nkolaga nakuyereka, onyumve, nakuganirira ebi nâbwine^e,¹⁸ Ebi abirhônzi bâkazag'iyandika, buzira kubifulika, babiderhe nk'oku b'ishe banabiderhaga,¹⁹ bali balya bâhabagwa echugo nka kashâmbala, amango barhâli baciba n'ecigolo ciguma ekarhî kabo.²⁰ Ensiku z'omubi zoshi ganaba malibuko, n'omwisi, emyaka yage ebâ miganje.²¹ Amahrwiri gage garhayumva oburhali bwôba, amango g'omurhûla, kaheza anacirhunike kuli ye.²² Arhankayemêra oku acicikûla omu mwizimya, amango amanabona oku akola muntu oyerekezibwe engôrho.²³ Amabona oku âyish'ilirwa oku mpinga n'ebihûngu, n'oku obuhanya bwo na bwage.²⁴ Ensiku mbî zinamugeze mwo omusisi, ajugume anarhanye, nka kula mwami waja oku matabaro ayôrha.²⁵ Okuboko kwage akugêrere Nyamuzinda, acishomye mpu alwisa Nyamuzinda.²⁶ Yeshi amabangalaza igosi, kwenge acihundikire empênzi y'amafufu marhumirira.²⁷ Yeshi obusû bwage budwirhe bwayâga mavurha, n'enda yage ecibêrire ya mabwênde.²⁸ Ali gwêrhe ebishagala ci byâhirigisire, n'enyumpa zirhacibamwo bahi, hofi zihinduke cirûndo ca mabuye.²⁹ Arhakacishubigala, obugale bwage ntaho bwankarhângirira, iburha lyage lirhakacilumira igulu.³⁰ Arhakacifuma endunduli, engulumira yamalira emishabuka yage, Anahirigirhe n'omûka gw'ekanwa ka Nyamuzinda.³¹ Amanye ankacikubagira omujunja gwage, bulya kwanashuba kucirheba.³² Amashami gagc gayîrha embere amango gahike, na nta mango gacibishihala.³³ Ayôrha nka lusisi lurhanacyêra, ayôrha nka muzêti gwamarhoza obwâso.³⁴ Bulya omurhwe gw'endyalya guruhajira bunguke buci, na muliro gumalira omutwi w'emmanja mugalugalu.³⁵ Osinga obubi anaburhe obuhanya, okucîrheba kukulire omu ndâ yage.

Job 15 :¹

וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתִּימְנִי וַיֹּאמֶר:² הֲחֹכֶם יַעֲנֶה דַּעַת־רוּחַ וַיִּמְלֹא קְדִים בְּטָנוֹ:³ הֲכֹכֵחַ בְּדָבָר לֹא יִסְבּוֹן
וְמִלִּים לֹא־יִזְעִיל בָּם:⁴ אִף־אַתָּה תִּפְרֹר יִרְאָה וְתִגְרַע שִׁיחָה לִפְנֵי־אֵל:⁵ כִּי יֹאכֵץ עֹנֵד פֶּיךָ וְתִבְחַר לְשׁוֹן עֲרוֹמִים:⁶ יִרְשִׁיעַךָ פִּיךָ וְלֹא־אֵנִי
וְשִׁפְתֶיךָ יַעֲנוּ־בְךָ:⁷ הֲרֹאִישׁוֹן אָדָם תּוֹלֵד וְלִפְנֵי גְבוּעוֹת חֹלֶלֶת:⁸ הֲבִסּוֹד אֵלֹהִים תִּשְׁמַע וְתִגְרַע אֶלֶיךָ חֲכָמָה:⁹ מִה־יִּדְעַתָּה וְלֹא נָדַע תִּבְיִן
וְלֹא־עֲמַנּוּ הוּא:¹⁰ גִּם־שֹׁב גִּם־יֹשֵׁשׁ בָּנוּ כַּבִּיר מֵאֲבִיךָ יָמִים:¹¹ הֲמַעֲטַת מִמֶּךָ תִּנְחֻמוֹת אֵל וְדָבָר לֹא־ט עָמַד:¹² מִה־יִּקְחֶךָ לִבָּךְ וּמִה־יִּרְזָמוּ
עֵינֶיךָ:¹³ כִּי־תִשֵּׁב אֶל־אֵל רוֹחֶךָ וְהִצֵּאתָ מִפִּיךָ מִלִּין:¹⁴ מִה־אֲנֹשׁ כִּי־יִזְכֶּה וְכִי־יִצְדֹק יֵלֹד אִשָּׁה:¹⁵ הֲנָן בְּקֹדֶשׁוֹ לֹא יֵאָמֵן וְשָׁמַיִם לֹא־יָכֹן
בְּעֵינָיו:¹⁶ אִף כִּי־תִתְעַב וְנִאֲלַח אִישׁ־שֵׁתָה כַּמִּים עוֹלָה:¹⁷ אֲחֻזֶּךָ שִׁמְעֵלִי וְהִחֲזִיתִי וְאִסְפָּרָה:¹⁸ אֲשֶׁר־חֲכָמִים יִגִּידוּ וְלֹא כִּחְדוֹ מֵאֲבוֹתָם:¹⁹
לָהֶם לִבָּדָם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא־עֹבֵר זֶר בְּתוֹכָם:²⁰ כִּלְיָמִי רָשָׁע הוּא מִתְחַלֵּל וּמִסְפֹּר שָׁנִים נִצָּפְנוּ לְעָרִין:²¹ קוֹל־פְּחָדִים בְּאָזְנוֹי בְּשָׁלוֹם
שׁוֹדֵד יְבוֹאֲנוּ:²² לֹא־יֵאָמֵן שׁוֹב מִנִּי־חֶשֶׁד וְצָפוּ הוּא אֶל־יָחִירָב:²³ נָדָד הוּא לֶחֶם אִיָּה יִדַּע כִּי־נָכוֹן בִּידוֹ יוֹסֶח־שָׁד:²⁴ יִבְעַתְהוּ עֵר וּמִצּוֹקָה
וְתִקְפְּהוּ כְּמֶלֶךְ עֹתִיד לִכְדוֹר:²⁵ כִּי־נִטָּה אֶל־אֵל יָדוֹ וְאֶל־שִׁדֵּי יִתְגַּבֵּר:²⁶ יָרוּץ אֵלָיו בְּצוּאָר בְּעֵבִי גְבִי מִגִּינוֹ:²⁷ כִּי־כִסֶּה פָּנָיו בְּחֻלְבּוֹ וַיַּעַשׂ
פִּימָה עֲלִי־כֶסֶל:²⁸ וַיִּשְׁכֹּן עָרִים נִכְחָדוֹת בְּתִים לֹא־יִשְׁבּוּ לָמוֹ אֲשֶׁר הִתְעַתְּדוּ לְגִלִּים:²⁹ לֹא־יַעֲשֶׂר וְלֹא־יָקוּם חֵילוֹ וְלֹא־יִטָּה לְאָרֶץ מִנָּגֶשׁ:³⁰
לֹא־יִסּוֹר מִנִּי־חֶשֶׁד יִנְקָתוֹ תִּיבֶשׁ שְׁלֵהֶבֶת וַיִּסּוֹר בְּרוּחַ פִּיו:³¹ אֶל־יֵאָמֵן בָּשׁוּ נִתְעָה כִּי־שָׁאוֹן תִּהְיֶה תְּמוּרָתוֹ:³² בְּלֹא־יֹמוֹ תִּמְלֹא וְכִפְתּוֹ
לֹא רַעֲנָנָה:³³ יִחַמֵּס כִּגְפָן בִּסְרוֹ וַיִּשְׁלַךְ צִיֵּית נִצָּתוֹ:³⁴ כִּי־עֲדַת חֲגָף גִּלְמוּד יֹאשׁ אֶכְלָה אֶהְלִי־שָׁחַד:³⁵ הֲרָה עֹמֵל וַיִּלֵּד אָנוּ וּבִטְנָם תִּכִּין
מִרְמָה: ס

^b15.6 Akanwa kawe ko kakuyimire olubanja: Mig 18, 7; Mt 22, 15.

^c15.7 Ka we muburhwa murhanzi: 38, 4, 21; Mig 8, 25; Burh 49, 16.

^d15.8 Okuyumva amahwe ga Nyamuzinda: Yer 23, 18.

^e15.17 Nakuganirira ehi nâbwine: 32, 10; 36, 2; Burh 16, 25; Jz 14. 13-14; Eze 28, 2.

¹ Okubundi Ayubu anacij'eluhya, aderha , erhi: ² Namayumva kanji-kanji binwa bya bene ebyo, mweshi muli barhuliriza badârhi! ³ Mangaci mwayûsa ebyôla binwa binyu byakaz'ihêhûka nka mpûsi? ka hali endwala edwirhe yakuhahabusa omu kuderha bya bene e byo. ⁴ Nani, nanahasha okushambâla akinyu, acibâga mwe mwali ahâla ndi; nali namubwira ebinwa binjinjâ na mmudûndire irhwe. ⁵ Omu kanwa kâni nali namubwira; nti muzibuhe, na buzinda ncihûmbire. ⁶ Nkaderha, okôla kurharhûze amalumwa gâni, nkahulika ka lyo gandekeka? ⁷ Neci! Lola oku amamperêrekeza! Wâhungumwire omulala gwâni, na nâni niono wamaziriringa. ⁸ Amacijira muhamirizi, akola anjisa lubanja! Owambêshera amayânjikira. ⁹ Obukunizi bwage bwanyisire, bunshimbulwire, adwirhe aluma amîno erhi nie ntuma, omushombanyi wâni kuli nie adwirhe agalambula amasû gage. ¹⁰ Badwirhe banyâshamulira orhunwa rhwabo, omu kunjacira badwirhe bampâ empi omu marhama, boshi oku banali, bamacizangiza kuli nie. ¹¹ Nyamuzinda anampânyire emw'omuntu mugalu-galu^f, amandekêrera omu maboko g'abîsi b'abantu. ¹² Nali nciberire n'omurhûla ci ye wamvungunywire, angwarhira oku igosi, anacinfûnda omu katulo. Nie nkola itêgwa lyage ¹³ emyampi yage yanzungulusire, yantulungwire endâ buzira bwonjo, amanshambulira endulwe yâni oku idaho. ¹⁴ Nie ntumire ayisha ayôkêra-yôkêra, akola ancinagîre-kwo nka mulwi wa ntambala. ¹⁵ Oku mubiri gwâni, nâhângirekwo sûnzû, n'obusu bwâni nabufûnda omu katulo. ¹⁶ Obusu bwâni bwâdukulize erhi kulaka kurhuma, n'engohe zâni zirhacibona. ¹⁷ Ci kwonene nta buminya buli omu nfune zâni, n'omusengero gwâni guli mwêru kwêru^g. ¹⁸ Omanyè wankabwikira omukò gwâni^h, wâni idaho, n'omulenge gwâni gukaz'isôka burhahusa. ¹⁹ Muli ganola mango gonêne, lola oku ayiruka empingu, omuhamirizi wâni, omufungizi wâni omu hantu h'enyanya. ²⁰ Abadwirhe bandagira n'abîra bâni bayerekire emunda Nyamuzinda ali, emunda ali yo amasû gâni gadwirhe galakira. ²¹ Aye! Acibaga omuntu ankahash'ijâ lubanjaⁱ boshi na Nyamuzinda? Nka kula omuntu ankanaluja boshi n'owabo muntu! ²² Bulya, emyaka yâni misungunu eyira yacihwêra, na nkolaga naja muli erya njira, eyi ntankanacigalukamwo.

Job 16: ¹

וַיֵּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: ² שָׁמַעְתִּי כְּאֵלָה רְבוֹת מִנְחָמִי עַמְלִי כְלָכֶם: ³ הֶקֶץ לְדַבְרֵי־רוּחַ אוֹ מִהֲיִמְרֵי־דָף כִּי תַעֲנֶנּוּ: ⁴ גַּם אֲנֹכִי כְכֶם אֲדַבֵּרָה לְיֹשִׁישׁ נַפְשְׁכֶם תַּחַת נִפְשִׁי אֲחַבְרֶה עֲלֵיכֶם בְּמַלְאִים וְאֶנְיָעָה עֲלֵיכֶם בְּמוֹ רָאשֵׁי: ⁵ אֲאַמְצַכֶּם בְּמוֹרֵפִי וְגִיד שִׁפְתֵי יַחֲשֹׁד: ⁶ אֲסֹאֲדַבֵּרָה לֹא־יִחַשְׁדַּךְ כֹּאֲבִי וְאֲחַדְלָה מִה־מְנִי יְהִלֵּךְ: ⁷ אֲדַעֲתָה הִלְאֵנִי הַשְׁמוֹת כֹּל־עֲדָתִי: ⁸ וְתִקְמַטְנִי לְעֵד הִנֵּה וַיָּקָם בִּי כַחֲשִׁי בִפְנֵי יַעֲנָה: ⁹ אֲפֹ טָרְף וַיִּשְׁטַמְנִי חֶרֶק עָלַי בְּשִׁנְיוֹ צִרְיָן וַיִּטּוֹשׁ עֵינָיו לִי: ¹⁰ פָּעָרוּ עָלַי בְּפִיהֶם בַּחֲרָפָה הֵכּוּ לַחֲיִי יָחַד עָלַי יִתְמַלְאוּ: ¹¹ יִסְגִּירָנִי אֶל אֵל עֹוִל וְעַל־יָדַי רְשָׁעִים יִרְטְנִי: ¹² שָׁלוּ הָיִיתִי וַיִּפְרְפְּרֵנִי וַאֲחִזּוּ בְּעַרְפִּי וַיִּפְצְצֻנִי וַיִּקְיֹמְנִי לֹא לְמַטָּה: ¹³ יָסֹבּוּ עָלַי רִבְיוֹ וַיַּלְחֻ בְּלִיּוֹתַי וְלֹא יִחַמְּלוּ יִשְׁפֹּךְ לְאַרְץ מִרְרָתִי: ¹⁴ יִפְרֹצְנִי פָרִץ עַל־פְּנֵי־פָרִץ יֵרֵץ עָלַי כְּגִבּוֹר: ¹⁵ שָׁקַת תִּפְרֹתִי עָלַי גִּלְדִּי וְעַלְלֹתַי בְּעֶפְרָר קִרְנִי: ¹⁶ פָּנֵי חֲמַרְמָרָה מִנִּי־בָבִי וְעַל עַפְעָפִי צִלְמוֹת: ¹⁷ עַל לֹא־חֶמֶס בְּכַפִּי וְתַפְלָתִי זָכָה: ¹⁸ אֲרָץ אֱלֹהִים דָּמָה וְאֵלֶיהֶּי מְקוֹם לְזַעֲקָתִי: ¹⁹ גַּם־עֲתָה הִנֵּה־בְשָׁמַיִם עֲדִי וְשָׁהִדִּי בְּמִרוֹמַיִם: ²⁰ מִלְצִי רַעִי אֶל־אֱלֹהֵי דִלְגָה עֵינִי: ²¹ וַיּוֹכַח לִגְבֹר עַם־אֱלֹהֵי וּבְזֹאֲדָם לְרַעְיוֹ: ²² כִּי־שָׁנוֹת מִסְפָּר יָאֲתִיו וְאַחֵר לֹא־אֲשׁוּב אֶחְלֹךְ ,

17

¹ Omûka gwamampwêra, ensiku zâni zamayûrha abambisha bakola bali barheganye. ² Aye! Acibaga abashekeza abandi barhâli banzongolosire, isû lyani lyamageza obudufu ekarhî k'ebijaci byabo. ³ Wêne obage mufungizi emunda wenene oli, aho ndi wankashûrha omu nfune? ⁴ Bulya wâbafunisire omurhima balek'ibona ebishinganine, mâshi orhacizigaga bahima. ⁵ Aka lebe wâjiriraga abira olusiku lukulu, n'obwo amasû g'abana bage gazikire omu mbonyi. ⁶ Wânjizire mugani gw'amashanja; nie nkola nyakumeshewa ebusû. ⁷ Isu lyani lyamahola erhi burhe burhuma n'ebirumbu byani byoshi ekola nzûngu yonene. ⁸ Abantu bashinganyanya bamajuguma erhi okôla kurhuma n'omushinganyanya amakunirira omugalugalu. ⁹ Ci

^f16.11 Emw'omuntu mugalu-galu: 30, 9-19; Lul 22, 13-19; Mk 12, 40; 1 Tm 2, 8.

^g16.17 Omusengero mwêru kwêru: 31, 1-34; Lul 141, 2; Mk 12, 40.

^h16.18 Wankabwikira omuko gwâni: Murh 37, 26; Eze 24, 7-8; 1 Tm 2, 8; Maf 16, 6.

ⁱ16.21 Omuntu aje lubanja boshi na Nyamuzinda; habe owafungira omuntu embere za Nyamuzinda: 33, 23-24; Ebj 12, 1.

kwone kurharhume omushinganyanya aleka enjira yage, oli wa amaboko mēru kwēru anayushūla oburhwali. ¹⁰ Ci kwonene mw'oyo mweshi yishagi yāga, ka ntacibonage omurhimanya muli mwe? ¹¹ Ensiku zāni zamayūrha, n'emihigo yani yafananda, byo byāli biragane by'omurhima gwāni. ¹² Obudufu banabujirc mūshi, Obulangashane bunaje hofi ciru hankaba omwizimya! ¹³ Bici nankacilangalira, ekuzimu yo na mwāni, omu mwizimya mwo natwira icūmbi. ¹⁴ Nābwizire enshinda; nti: «we lārha» N'emivunyu, nti: «we Nyāmā, we na mwāli wirhu!» ¹⁵ Ngahigi obulangalire bwāni bucirigi? n'iragi lyani ndi wankacilimanya? ¹⁶ Ka bayandagalira haguma rhwe nabo ekuzimu, nisi erhi, rhweshi rhuzikire omu katulo?

Job 17: ¹

רוחי חֲבֵלָה יָמִי נִזְעַכו קִבְרִים לִי: ² אִם-לֹא הִתְלִים עִמָּדִי וּבִהְמוֹתָם תִּלָּן עֵינַי: ³ שִׁמְהֵנָּה עֲרַבְנִי עִמָּךְ מִי הוּא לִי־יִתְקַע: ⁴ כִּי-לִבִּם צִפְנֹת מִשְׁכָּל עַל-צֶן לֹא תִרְמָם: ⁵ לִחְלֹק יָגִיד רַעִים וְעֵינַי בְּנִי תִכְלֶנָּה: ⁶ וְהִצַּנְנִי לְמִשְׁלַל עַמִּים וְתַפֵּת לִפְנִים אֶהְיֶה: ⁷ וְתִכָּה מִכְעַשׁ עֵינַי וַיִּצְרֵי כָעַל כָּלָם: ⁸ יִשְׁמְוּ יִשְׂרָאֵל עַל-זֹאת וְנָקִי עַל-חֲגָף יִתְעַרֵּר: ⁹ וַיֵּאָחֵז צָדִיק דְּרָכּוֹ וַיִּטְהַר-יָדָיו יָסִיף אֶמְצָן: ¹⁰ וְאוֹלָם כָּלָם תִּשְׁבוּ וּבָאוּ נָא וְלֹא-אֶמְצָא בְכֶם חֶכֶם: ¹¹ יָמִי עָבְרוּ וּמְתִי נִתְקוּ מוֹרָשִׁי לְבָבִי: ¹² לֵילָה לַיּוֹם יִשְׁמְוּ אֹזֶר קְרוֹב מִפְּנֵי-חֹשֶׁךְ: ¹³ אִם-אֶחְנֶה שְׂאוֹל בֵּיתִי בְּחֹשֶׁךְ רִפְדִּיתִי יְצוּעִי: ¹⁴ לִשְׁחַת קָרָאתִי אָבִי אֶתָּה אִמִּי וְאֶחָתִי לְרָמָה: ¹⁵ וְאִיָּה אִפּוֹ תִקְוֹתִי וְתִקְוֹתִי מִי יִשׁוּרְנָה: ¹⁶ בְּדִי שְׂאֵל תִּרְדָּנָה אִם-יַחֲדָה עַל-עֵפֶר נִחַת: ס

18

Oburhe burhali cici embere z'obushinganyanya

¹ Okubundi Bildadi w'e Shwahi, anacija eluhya, aderha, erhi: ² Mangaci weki waleka ebira binwa byawe? orhangigerereza buzinda rhulikubwira, rhuganire. ³ Cirhumire odwirhe warhulola nka nyama, rhwamayorha nka binganyi omu masu gawe! ⁴ We dwirhe wacibaga erhi burhe burhuma, K'omanyire mpu igulu lyayorha kwone erhi we rhuma, .Ka wamanya mpu ibuye likola lyakulwa omu bululi bwalyo? ⁵ Neci, obulangashane bwawisi bwahirigirha, n'engulumira y'omuliro gwage erhakacimoleka bundi. ⁶ Obulangashane bwazima omu nyumpa yage, itara lyage lyazimira enyanya ly'irhwe lyage. ⁷ Okulambagira kwage n'emisi kwahwa, n'ihano lyage yenene lyo lirhumire akmumba. ⁸ Bulya amagulu gage gamagwarhwa n'emigozi, amalambagira omu kasirha. ⁹ Omurhego gwamamugwarhira oku kansisira n'empulula yagwo yamamusêza. ¹⁰ Guli mfulike ckuzimu omugozi gumurhezire, n'omurhego gwamurhuluba guli omu njira yage. ¹¹ Ngasi lunda ankayerekera obwoba bwamugwarha, bunamushimbulwire oku aja agenda. ¹² Ishali bwo buhane bwage, n'obuhanya bwamamuja aha burhambi. ¹³ Oluhu lw'ebirumbu byage loshi lw'alibirwe, ebirumbu byage byamalibwa n'enfula y'olufu. ¹⁴ Amakulwa omu nyumpa yage, omu analiciberic n'omurhula, akululirwa emwa mwami wa bakahêza. ¹⁵ Wanahashig'iyubaka omu nyumpa yage bulya erhaciri yage, ecibiriti camalashirwa aha mwage. ¹⁶ Omu nshishi, emizi yage yamayuma, omu nyanya, amashami gage gamagokomba. ¹⁷ Arhakacyibukwa hano igulu, arhacigwerhi izino omu cihugo. ¹⁸ Bamamurhenza omu bulangashane, amaja omu ndunduli, amakagwa hanol'igulu. ¹⁹ Arhacigwerhi ehy'omwimo, oli ehy'iburha omu lubaga lwage, ntaye wafulumusire olufu omu lugò lwage. ²⁰ Omu kubona okwola ayosire, abantu b'e Buzika-zuba bamarhemuka. Nabo abantu b'ebuzuka-zuba, bamarhûngwa n'obwoba. ²¹ Kwo haba ntyo, aha mw'enkola-maligo; kwo hayorha ntyola aha mw'omuntu orhayishi Nyamuzinda.

Job 18: ¹

וַיַּעַן בִּלְדָּד הַשְּׁחִי וַיֹּאמֶר: ² עַד-אֵנָּה | תִּשְׁיִמוּן קִנְיָי לְמַלְיוֹ תִּבְיֵנוּ וְאַחֵר נִדְבָר: ³ מִדּוּעַ נִחְשָׁבְנוּ כְּבִהְמָה נִטְמִינוּ בְּעֵינֵיכֶם: ⁴ טָרַף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ הִלְמַעְנָד תַּעֲזֹב אֶרֶץ וַיַּעֲתֹק-צוּר מִמָּקוֹמוֹ: ⁵ גַּם אֹזֶר רַשָּׁעִים יִדְעַד וְלֹא-יָגֵה שְׂבִיב אִשּׁוֹ: ⁶ אֹזֶר חֹשֶׁךְ בְּאֶהְלֹו וְנִרְוֹ עָלָיו יִדְעַד: ⁷ יִצְרוּ צַעֲדֵי אוֹנָו וְתִשְׁלִיכֶהוּ עֲצָתוֹ: ⁸ כִּי-שָׁלַח בְּרִשְׁתּוֹ בְּרִגְלָיו וְעַל-שִׁבְכָּהּ יִתְהַלֵּךְ: ⁹ וַיֵּאָחֵז בְּעֵקֶב פֶּחַ יַחֲזֹק עָלָיו צָמִים: ¹⁰ טָמֹן בְּאֶרֶץ חֲבָלֹו וּמִלְכָּדָתוֹ עָלִי נִתִּיב: ¹¹ סָבִיב בַּעֲתָהּ בִּלְהוֹת וְהִפְיָצָהּ לְרִגְלָיו: ¹² וַיִּהְיֶרֶעַב אָנּוּ וַאֲזִיד נָכוֹן צָלְעָיו: ¹³ וַיֵּאָכֵל בְּדִי עוֹרֹו יֵאָכֵל בְּדָיו בְּכוֹר מוֹת: ¹⁴ יִנָּתֵק מֵאֶהְלֹו מִבִּטְחוֹ וְתִצְעַדְהוּ לְמִלְכָּד בִּלְהוֹת: ¹⁵ תִּשְׁכֹּן בְּאֶהְלֹו מִבְּלִי-לֹו יִזְרַה עַל-נִנְהוּ גְפָרִית: ¹⁶ מִתַּחַת שָׁרָשָׁיו יִבְשׁוּ וּמִמַּעַל יִמָּל קִצְיוֹ: ¹⁷ וְכָרוּ-אֲבָד מִנִּי-אֶרֶץ וְלֹא-שֵׁם לֹו עַל-פְּנֵי-חוּץ: ¹⁸ וַיִּהְדָּפְהוּ מֵאֹזֶר אֶל-חֹשֶׁךְ וּמִתִּבְלָ יִנְדָּהוּ: ¹⁹ לֹא גִין לֹו וְלֹא-נֶגֶד בַּעֲמֹו וְאִין שָׂרִיד בְּמִגְוָיו: ²⁰ עַל-יוֹמוֹ נִשְׁמֹו אַחֲרָיִם וְקִדְמָיִם אֶחָזוּ שָׁעֵר: ²¹ אֲדָ-אֵלֶּה מִשְׁכָּנֹת עוֹל וְזֶה מְקוֹם לֹא-יִדְעָאֵל: ס

Ayubu alengerera omu buyemere, ciru ankaba abantu na Nyamuzinda bamulekêire

¹ Okubundi Ayubu, anacij'elubya aderha, erhi: ² Yâgi! Mangaci mwaleka okukazimbabaza omurhima, mwandibuzize n'ebinwa binyu. ³ Lolagi oku bukola bwa kali ikumi obula mwanjacira buzira nshonyi mudwirhe mwandibuza. ⁴ Akabaga nieki nahabusire, okwola kuhabuka kwâni nie kuyerekire. ⁵ Akaba mwayumva oku mumpimire, mwanabona oku mwanantenza omu nshonyi zâni, ⁶ muyôrhe mumanyire oku Nyamuzinda yene wânyanzire obubashe bwâni, ye wanziririnzire n'akasierha kage. ⁷ Lola oku ndwirhe nalonza hajire owayisha rhulwe, na ntaye wanshuza ndwirhe nayakûza ci ntaye wanshuza. ⁸ Anahizire omu njira yâni ecikûnguzo ntankahama, omukâba gwâni anaguyunjuze mwizimya. ⁹ Anyazire irenge lyâni, Ampogwire ishûngwe omu irhwe. ¹⁰ Amanshambûla empande zoshi, na ncikolera, nka kula bamanyula omurhi, kw'amanywîre obulangelirc bwâni. ¹¹ Anayûsize kuli nie obukunizi bwage, anakola anganjire omu bashombanyi bage. ¹² Engabo zage zamayisha zoshi caligumiza, zamatwa enjira kuhika emunda ndi, zamatwa ecihândo ebwa nyumpa yâni. ¹³ Anyegwire kuli na bene wirhu boshi, n'abîra bâni banyasire. ¹⁴ Abalûngu bâni bahirigisire, n'abîra bâni banyibagîre. ¹⁵ Ebigolo by'omu nyumpa yâni, na bambali bâni, badwirhe bandola nka muntu warhenga kuli, ndi wa bandi bandi omu kulola kwabo. ¹⁶ Ndwirhe nayakûza omurhumisi wâni, arhananshuze, ciru omu kanwa kani nankamuyimbirira kurhi! ¹⁷ Mukanie âyasire akabayo kw'omûka gwâni, abarhurhenga ndà nguma rhweshi, mpu ndwirhe nabaya! ¹⁸ Abana nabo badwirhe bangayaguza, erhi nakayimânga, banarhondere banshekera, ¹⁹ Abâli bîra bikubagirwa, banyasire, abanârhonyagya bâciyegwire kuli nie. ²⁰ Amavuha gâni gakola gananiro oku luhû n'oku minyofu yâni, nkola ndwirhe nacirhabâla n'oluhû lw'amino gâni. ²¹ Mbabaliri, mbabaliri, ciru mw'oyo bîra bâni, ebwa kuba okuboko kwa Nyamuzinda kwâmpônîrekwo. ²² Bici munshimbulwire kwo mweshi na Nyamuzinda? ka murhaciýigurha emyâmâ yâni? ²³ Yajeewe! Ndi wankabona ebi binwa byâni byayandikwa? ndi wankabona bija oku citabu, ²⁴ N'omungwâra gw'ecûma n'olunyerere, bitâkwe okw'ensiku zoshi oku ibuye. ²⁵ Niono mmanyire oku omwihôzi wâni anali Ozine, n'oku ye wayish'iyimanga wa buzinda oku katulo. ²⁶ Kandi buzinda nkola nyimanzire, mba namashubira omu luhû lwâni, mbâ namâzongwa nalwo, n'omubiri gwâni nâyish'ibona Nyamuzinda. ²⁷ Nienene namubona amasû gâni gamulolakwo, arhali wundi, ensiko zâni zagera mw'omusisi. ²⁸ Amango muderha mpu: cirhumire rhumushimbulula, mpu rhubwine muli ye igwarhiro lya kantu kalebe? ²⁹ Mucilangage oku ngôrho mwenene, bulya obukunizi oku mabi eri ngôrho, ntyo mwanamanya oku ho kuba okutwa olubanja.

Job 19: 1

וַיַּעַן אַיִּיב וַיֹּאמֶר: ² עַד-אַנָּה תוֹנִיּוֹן נַפְשִׁי וְתִדְכָּאוּנִי בְמַלְּיָם: ³ יְהִי עֲשֵׂר פְּעָמִים תְּכַלְמֵנִי לֹא-תִבְשׂוּ תִהְיֶה-לִּי: ⁴ וְיֹא-אֶמְנָם שְׁגִיתִי אֲתִי תִלְּזִן מְשׁוֹנָתִי: ⁵ אִם-אֶמְנָם עָלַי תִּגְדְּלוּ וְתוֹכִיחוּ עָלַי חֲרָפְתִּי: ⁶ דַּע-אֲפֹ כִּי-אֵלֹהִים עֲוֹנָתִי וּמַצֹּדֹו עָלַי הָקִיף: ⁷ הֵן אֶצַּעַק חֶמֶס וְלֹא אֶעֱנֶה אֲשׁוּעַ וְאֵין מִשְׁפָּט: ⁸ אֶרְתִּי גָדַר וְלֹא אֶעֱבֹר וְעַל נְתִיבוֹתַי חֹשֶׁךְ יֵשׁ: ⁹ בְּבוּדִי מַעַל הַפֶּשֶׁט וַיִּסָּר עֲטֹרַת רֹאשִׁי: ¹⁰ וַיִּתְּצֵנִי סָבִיב וְאֶלֶף וַיִּסַּע כְּעֵץ תִּקְוֹתִי: ¹¹ וַיַּחַר עָלַי אֲפֹ וַיַּחֲשֶׁבְנִי לוֹ כְּצָרְיוֹ: ¹² יַחֲדָו יִבְאוּ גְדוּדָיו וַיִּסְלְלוּ עָלַי דְּרָכָם וַיַּחֲנוּ סָבִיב לְאַהֲלִי: ¹³ אֲחִי מַעַל הַרְחִיק וַיִּדְעִי אֲדַוְרוּ מִמֶּנִּי: ¹⁴ חִדְלוּ קְרוֹבִי וּמִי־דַעִי שְׂכֻחוֹנִי: ¹⁵ גָּרִי בֵּיתִי וְאַמְהַתִּי לְזֶרַח תַּחֲשֶׁבְנִי לְכָרִי הִיִּיתִי בְּעֵינֵיהֶם: ¹⁶ לְעַבְדִּי קָרָאתִי וְלֹא יַעֲנֶה בְּמוֹפִי אֶתְחַנֵּן-לוֹ: ¹⁷ וַיִּחִי זֶרַח לְאַשְׁתִּי וְחַנְתִּי לִבְנִי בִטְנִי: ¹⁸ גַּם-עֲוִילִים מָאָסוּ בִּי אֶקְוֶה וַיִּדְבְּרוּ-בִּי: ¹⁹ תַּעֲבֹבוּנִי כְּלִמְתִּי סוּדִי וְהִזְאֵהְבֹתִי נִהְפְּכוּ-בִּי: ²⁰ בְּעוֹרִי וּבְבָשָׁרִי דָּבָקָה עֲצָמִי וְאַתְמָלְטָה בְּעוֹר שֹׁנִי: ²¹ חֲנָנִי חֲנָנִי אֲתָם רָעִי כִּי יִדְ-אֵלֹהִים נִגְעָה בִּי: ²² לָמָּה תִרְדְּפֵנִי כְּמוֹ-אֵל וּמִבָּשָׂרִי לֹא תִשָּׁעוּ: ²³ מִי־יִתֵּן אֲפֹ וַיַּכְתִּבוּן מְלִי מִי־יִתֵּן בִּסְפָר וַיַּחֲקוּ: ²⁴ בְּעַט-בִּרְזוֹל וְעַפְרַת לְעֵד בַּעֲזֹר יַחֲצִיבוּ: ²⁵ וְאֲנִי יִדְעֵתִי גִּלְגָּלִי חִי וְאַחֲרוֹן עַל-עֵפֶר יָקוֹם: ²⁶ וְאַחֲרָי עוֹרִי נִקְפְּזָאֵת וּמִבָּשָׂרִי אֶחְיֶה אֵלֹהִים: ²⁷ אֲשֶׁר אֲנִי אֶחְיֶה-לִּי וְעֵינִי רָאוּ וְלֹא-זָכַר כְּלִיתִי בְּחֻקִּי: ²⁸ כִּי תֹאמְרוּ מִה-נִרְדְּף־לֹו וְשָׂרֵשׁ דָּבָר נִמְצָא-בִּי: ²⁹ גִּירוּ לָכֶם מִפְּנֵי-חֶרֶב כִּי-חֻמָּה עֲזֹנֹת חֶרֶב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדִין

Obushinganyanya burhalondôla

¹ Sofari w'e Nâmati aj'eluhya aderha, erhi: ² Enkengero zâni zamâmbwiriza ishuzo, bwo n'obu ndwirhe nakanana nti nshuze. ³ Nayumvirhe ebinwa bimbabazize, Ci obukengere bwâni bwampwehwerhîze ishuzo, ⁴ K'orhishi kurhenga mira, Kurhenga omuntu ali bano igulu, ⁵ Oku obushagaluke bw'enkola-maligo buba bunyi, n'oku amasima gw'omuntu mubi gaba ga kasanzi kasungunu? ⁶ Ciru omujûnja gwage gwankalwira omu lya mazihwa, ciru irhwe lyage lyankahuma oku bitù, ⁷ anahirigirhe nka muzimu, abamuyishi mpu «ngahi àjirage?» ⁸ Anabalale nka cilôrho cîrhankakengerwa, analibirhe nka bilôrha by'amu budufu. ⁹ Amasû gakomeraga akumubona gamuziguluke, Aha mwage harhakacimushish'isù!

¹⁰ Bagala bage balyûle amabi àjirire abakenyi, bagala bâge banalyûla eburugu byage; ¹¹ Amavurha gâge gali gayunjwire misi ya busole: ye n'abusole bwâge, bamâlâmbama amu katulo. ¹² Akaginunirwa n'amabi, Garhahusagya aku lulimi lwage, ¹³ Akagigabikirira bwinja, agagobere ebiraka byâge. ¹⁴ Ebyo biryo byâge bikola bibolêreza amu ndâ yâge, bikola bimuli amu ndâ nka bôge bwa manjokâ-njokâ. ¹⁵ Kukwanine ashale amagala àmirangusize, Na Nyamuzinda wamushazago. ¹⁶ Anunugusire obôge, Lulimi lw'igû lwamuyirha. ¹⁷ Irhondo arhakacibona emikôndo yahulula, emikôndo y'obûci n'ey'amakafê. ¹⁸ Alyôla ebi âlire, ayihikwe anahongôkwe, kulya âkag'ibijandaga arhakacikujira bundi. ¹⁹ Kulya kubâ âshabîre abakenyi enyumpa anabalibuza, enyumpa aj'azinyaga ahâli h'akuziyûbaka. ²⁰ Bulya âli wa masu, arhânayigurhaga, obugale bwâge burhamulikûze; ²¹ Bulya ntaye arhalibuzagya amu magene gâge, obwololoke bwâge burhankarhinda. ²² Oku aciri ajejerhwa n'ebirugu, arhemuke n'omusisi, emihimbagulizo y'obuhanya emurhogerekwo ²³ Nyamuzinda anamurhogezeke obukunizi bwâge bunene, anamurhulirekwo obwire bw'emypampi yâge. ²⁴ Akafuma emirasano y'ebyûma, muherho gwa mulinga gwamurhulûla. ²⁵ Ecisonga camâmuyisha emugôngo, ecûma calangashana camamurhulûngula obudiku, obuhanya bwamâmurhogera, ²⁶ Endûnduli zoshi ye zibikirwe mpu zimuhûnjukane, Omuliro guruhayasibwi na ndi gwamâmusingônola, gwamâmalira na gasi byâli bicimusigalire omu nyumpa. ²⁷ Amalunga gamamanyisa obubi bwâge, n'igulu lyamuhindikira. ²⁸ Obugale bwâge bwamashandâla, bwamahirigirha amu kasânzi k'obukunizi. ²⁹ Lwo luhembo Nyamuzinda âbikire enkola-maligo olwo, owahehêirwe, co cigabi Nyamuzinda amutwira eco!

Job 20 : ¹

וַיַּעַן צֶפֶר הַנַּעֲמָתִי וַיֹּאמֶר: ² לָכֵן שָׁעֲפִי יִשְׁבּוּנִי וְיַעֲבֹר חוּשִׁי בִּי: ³ מוֹסֵר כְּלִמָּתִי אֶשְׁמַע וְרוּחַ מִבִּינָתִי יַעֲנֵנִי: ⁴ הִנֵּה אֵת יְדֹעֶת מִנִּי־עַד מִנִּי שֵׁים אֶדָם עַל־אֶרֶץ: ⁵ כִּי רִנְנַת רָשָׁעִים מִקְרֹב וְשִׁמְחַת חָנָף עַד־רִגְעָה: ⁶ אִם־יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם שִׁאֵי וְרָאֵשׁוּ לֵעָב יִגִּיעַ: ⁷ כְּגִלְלוּ לִנְצַח יֹאבֵד רָאִיו יֹאמְרוּ אֵין: ⁸ כְּחֹלוֹם יַעוֹף וְלֹא יִמְצְאוּהוּ וַיֵּדֶד כְּחִזְיוֹן לֵילָה: ⁹ עֵץ שֹׁפֶתוֹ וְלֹא תוֹסִיף וְלֹא־עוֹד תְּשׁוּרְנוּ מִקוֹמוֹ: ¹⁰ בְּנִיו יִרְצוּ דְלִים וַיֵּדִיו תִּשְׁבְּנָה אוֹנֵן: ¹¹ תַּעֲמֹתוּ מִלֵּאֵי עֲלוֹמוֹ וְעַמּוֹ עַל־עֵפֶר תִּשְׁכָּב: ¹² אִם־תִּמָּתִיק בְּפִיו רָעָה יִכְחִידֶנָּה תַּחַת לְשׁוֹנוֹ: ¹³ יִחַמֵּל עָלֶיהָ וְלֹא יַעֲזֹבֶנָּה וַיִּמְנַעֶנָּה בְּתוֹד חָכוֹ: ¹⁴ לְחַמּוֹ בְּמַעְיוֹ נִהְפֹּךְ מְרוֹרֶת פְּתָנִים בְּקִרְבּוֹ: ¹⁵ חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֵנוּ מִבֶּטְנוֹ וַיִּרְשְׁנוּ אֵל: ¹⁶ רֹאש־פְּתָנִים יִינֹק תִּתְרַגְּזֶה לְשׁוֹן אֶפְסָה: ¹⁷ אֶל־יִרְאָה בְּפִלְגֹת נִהְרִי נִחְלִי דָבֵשׁ וְחִמָּאָה: ¹⁸ מִשִּׁיב יָגַע וְלֹא יִבְלַע כְּחֵיל תְּמוֹרָתוֹ וְלֹא יַעֲלֶם: ¹⁹ כִּי־רָצָן עֹבֵד דְלִים בֵּית גָּזֹל וְלֹא יִבְנֶהוּ: ²⁰ כִּין לֹא־יָדַע שְׁלֹו בְּבִטְנֹו בְּחִמּוֹדוֹ לֹא יִמְלֹט: ²¹ אֵין־שָׂרִיד לְאַכְלוֹ עַל־פֶּן לֹא־יִחַיל טוֹבוֹ: ²² בְּמַלְאוֹת שִׁפְקוֹ יַעַר לוֹ כֹּל־יָד עָמַל תְּבוֹאֵנוּ: ²³ יִהְיִי לְמֵלֶאכֶּר בְּטֵנוֹ יִשְׁלַח־בּוֹ חֲרוֹן אַפּוֹ וַיִּמָּטֵר עָלֵימוֹ: ²⁴ בִּרְחַמֵּי מִנְשֶׁק בְּרוּל תִּתְחַלֶּפֶה קֶשֶׁת נְחוּשָׁה: ²⁵ שְׁלַף וַיֵּצֵא מִגִּיהָ וַיִּבְרַק מִמֶּרְתָּו יִהְיֶה עָלָיו אֲמִים: ²⁶ כֹּל־חֶשֶׁד טְמוֹן לְצַפְנֵינוּ תִּתְאַכְּלוּ אֵשׁ לֹא־נִגְפָח יָרַע שָׂרִיד בְּאַהֲלוֹ: ²⁷ יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲנֹו וְאֶרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ: ²⁸ יִגְלֹוּ יִבּוֹל בֵּיתוֹ נִגְרוֹת בְּיוֹם אַפּוֹ: ²⁹ זֶה חֶלֶק־אֶדָם רָשָׁע מֵאַלְהִים וְנִחַלֵּת אִמְרוֹ מֵאֵל: פ

21

Ebiri byo biyeshûla owanywerha

¹ Okubundi Ayubu ashubija eluhya, aderha, erhi: ² Muyumve ! Muyumve akanwa kani lyo ntûlirira. ³ Muleke ntang'iderha, na hano mba namaderha, anayishig'iba go mango musheka. ⁴ Kuli nie ka muntu warhuma nacîlasa? n'akaba arhali ntyôla, cankarhumaga mbirêmbere? ⁵ Mundolekwo, mwanageramwo omusisi, muhire okuboko oku kanwa kinyu muhulike. ⁶ Nka birhânyakwo nieshi nnanyôbobe; nieshi omusisi gunangeremwo. ⁷ Cirhuma abantu bîsi balama? Ciru bashosihale banabe ba misi kulusha? ⁸ Iburha lyabo linayôloloke eburhambi bwabo, abinjikulu babo banayushuke erhi banabona. ⁹ Enyumpa zabo ziri mw'omurhûla nta bôba bubagwerhe, Akarhi ka Nyamuzinda, karhabahikakwo. ¹⁰ Empanzi yabo ngasi mango erhi kubusa yanabusa, n'enkafu zabo zinaburhe bwinja zirhamoma. ¹¹ Bakola balikûla abana babo mpu bajishârha, banagende nka busò, abana babo b'ebirhaba banaje babwadarha. ¹² Wanabona bayishee bayimba erhi banarhimba engoma, baziha n'enna nga, banacisimîsa omu kukaziha akarhêra. ¹³ Obuzîne bwabo banabugeze omu murhûla, na caligumiza bacijira ekuzimu. ¹⁴ N'obwo bâkazag'ibwira Nyamuzinda, mpu: «ciyegûle kuli rhwe», kurharhusimisizi okumanya enjira zawe, ¹⁵ Aligi ye ndi Ogala-byoshi, lyo nirhu rhuhash'imuyemera?» Bici rhwankayunguka omu kumuharamya ?» ¹⁶ K'iragi lyabo lirhali omu nfune zabo? Ci kwonene orhamanyaga mpu Nyamuzinda ankayumva ihano ly'omugalugalu! ¹⁷ Ka ngasi mango kazima akamole k'abantu bagalugalu, Ka ngasi mango obuhanya bubarhîndakwo? Ka ngasi mango abarhumira amalumwa nka luhembo lw'obukunizi bwage? ¹⁸ Ka ko baligî nka hyasi hyayehûlwa n'empûsî, ka ko bali nka mujimbi gwahêkwa na kalemêra? ¹⁹ Ka Nyamuzinda anabikire abana

bage obuhane bwâge? Yenene ahanagwe ly'ayûmva bwinja. ²⁰ Amasû gage yene gabone oku ahanyagala, anywe yenene oku bukunizi bwa Nyakasane! ²¹ Bulya, bici enyumpa yage yacyiyish'imukwanana hano ayus'ifa, hano omubalè gw'emyaka yage guba gwamaheka? ²² Ka Nyamuzinda ye wankayigiriza eby'okumanywa? Kali ye twa emmanja z'abali enyanya kulusha? ²³ Muguma anafè erhi anali n'obugale bwage bwoshi, abe agwerhe omurhûla lwoshi, nta kadûndo. ²⁴ Amabûnda gage gayunjwire mashushi, n'omwôngo gw'amavuha gage gayunjulire magoba. ²⁵ Owundi anafè erhi n'omûngo gumuli emurhima, ebwa kuba nta mango naye âlabwire oku iragi. ²⁶ Ci bombi omu katulo banajicihengeka, n'emivunyu ebalûnde. ²⁷ Aba, mmanyire bwinja enkengero zinyu, n'ebi mudwirhe mwarhanya kuli nie. ²⁸ Bulya mudwirhe mwadôsanya mpu: «ngahi erya nyumpa y'omuluzi erigi?» Ngahi erigi erya nyumpa abîsi báyubakagamwo? ²⁹ Ka murhadôsagya ababalama? Ka mwahabaga ebimanyiso byabo? ³⁰ Ali ntya: oku lusiku lw'obubanya, omwîsi anababalirwe omu mango gw'obukunizi anamanye kurhi ajira. ³¹ Ndi wankamushobeka oku lugendo lwage? na kuli ebi âjizire ndi wankamuha kw'oluhembo? ³² Kuli ye erhi bamuhêka aha nshînda ntya, oku birhôngo hy'ecûsho cage kwo ayigiriza. ³³ Amalôngo g'omu kabânda gali malêmbu kuli ye enyuma zage abantu banayisha bamuyimize, n'embere zage abandi mwandu bamushokolere. ³⁴ Bici mwantulirizakwo, bya busha? omu mashuzo ginyu harhacisigiri oburhali obwengehushu.

Job 21: ¹

וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: ² שָׁמַעְנוּ שְׁמוֹעַ מִלְּתִי וְתִהְיֶה-זֹּאת תַּנְחֻמְתִּיכֶם: ³ שְׁאוּנִי וְאֹנְכִי אֲדַבֵּר וְאַחַר דְּבָרִי תִלְעִי: ⁴ הָאֹנְכִי לְאָדָם שִׁיחִי וְאִם-מָדוּעַ לֹא-תִקְצֹר רוּחִי: ⁵ פָּנוּ-אֵלַי וְהִשְׁמוּ וְשִׁימוּ יָד עַל-פִּי: ⁶ וְאִם-זִכְרָתִי וְנִבְהֻלָּתִי וְאַחַז בְּשָׂרִי פִלְצוּת: ⁷ מָדוּעַ רָשָׁעִים יִחִיו עַתָּה וְגַם-גִּבְרֹו חַיִּל: ⁸ וְרָעַם נֶכֶז וּלְפָנֶיהֶם עָמָם וְצִאֲצִאֵיהֶם לְעִנְיָהֶם: ⁹ בְּתִיָּהֶם שְׁלוֹם מִפֶּחַד וְלֹא שִׁבְט אֱלֹהִים עֲלֵיהֶם: ¹⁰ שׁוֹרָו עֶבֶר וְלֹא יִגְעַל תִּפְלֹט פָּרְתּוֹ וְלֹא תִשָּׁבַל: ¹¹ יִשְׁלַחוּ בְּצֹאן עֲוִילֵיהֶם וְיִלְדֵיהֶם יִרְדּוּן: ¹² יִשְׁאוּ כְתָף וְכֹנֶן וְיִשְׁמְחוּ לְקוֹל עֹגֵב: ¹³ יָבִלוּ בְטוֹב יְמֵיהֶם וּבְרָגַע שְׁאוֹל יַחֲתוּ: ¹⁴ וַיֹּאמְרוּ לֵאלֹהִים סוֹר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא חִפְצָנוּ: ¹⁵ מִה־שָׂדֵי כִּי-נִעְבְּדָנוּ וּמִה־נוֹעִיל כִּי נִפְגַּע-בּוֹ: ¹⁶ הֵן לֹא בִידֶם טוֹבִים עָצַת רָשָׁעִים רַחֲקָה מִנִּי: ¹⁷ כִּמְהָ נִרְשָׁעִים יִדְעוּ וַיָּבֹא עֲלֵיהֶם אִידִם חֲבָלִים יַחֲלֶק בָּאֵפוֹ: ¹⁸ יִהְיוּ כְתָבָן לְפָנֶיהֶם וְכִמְהָ יִפְּחוּ וְכִמְהָ יִפְּחוּ: ¹⁹ אֱלֹהִים יִצְפֹּן-לְבָנָיו אוֹנֵן יִשְׁלֵם אֱלֹהִים וְיִדְעוּ: ²⁰ יִרְאוּ עֵינָיו כִּידּוֹ וּמַחֲמַת שָׂדֵי יִשְׁתָּה: ²¹ כִּי מִה־חִפְצוֹ בְּבִיתוֹ אַחֲרָיו וּמִסִּפְּרָהּ חִדְשָׁיו חֲצָצְרוֹ: ²² הֲלֹאֵל יִלְמַד-דַּעַת וְהוּא רָמִים יִשְׁפּוֹט: ²³ זֶה יָמוֹת בְּעָצֶם תָּמוֹ כִּלּוֹ שְׁלֹאֲנָן וְשִׁלְיוֹ: ²⁴ עֲטִינּוֹ מִלֵּאֹו חֶלֶב וּמִחַ עֲצָמוֹתָיו יִשְׁקָה: ²⁵ זֶה יָמוֹת בְּנֶפֶשׁ מָרָה וְלֹא-אֵכֶל בְּטוֹבָה: ²⁶ יִחַד עַל-עַפְרָה יִשְׁכְּבוּ וְרָמָה תִּכְבֶּה עֲלֵיהֶם: ²⁷ הֵן יִדְעָתִי מַחֲשַׁבּוֹתֶיכֶם וּמִזְמוֹת עָלִי תִתְקַסּוּ: ²⁸ כִּי תֹאמְרוּ אֵיךְ בִּית-נִדְבִי וְאֵיךְ אֶהְיֶה מִשְׁכְּנוֹת רָשָׁעִים: ²⁹ הֲלֹא שְׁאֵלְתֶם עֹבְרֵי דֶרֶךְ וְאֵתְתֶם לֹא תִנְּכְרוּ: ³⁰ כִּי לִיּוֹם אִידִי יִחַשְׁדוּ רַע לִיּוֹם עֲבָרוֹתַי וַיִּבְלוּ: ³¹ מִי-יִגִּיד עַל-פָּנָיו דְּרָכּוֹ וְהוּא-עֹשֶׂה מִי יִשְׁלֵם-לוֹ: ³² הוּא לִקְבָרוֹת יוֹבֵל וְעַל-גְּדִישׁ יִשְׁקוֹד: ³³ מִתְקוֹלוֹ רָגֵבִי נָחַל וְאַחֲרָיו כָּל-אָדָם יִמְשֹׁד וְלִפְנֵי אֵין מִסִּפְּרָה: ³⁴ וַאֲיֹד תַּנְחֻמְוִנִי הֶבֶל וְתִשׁוּבַתִּיכֶם נִשְׁאָר-מֵעַל: ס

22

Nyamuzinda arhahanira busha

¹ Okubundi Elifazi w'e Temani anacij'eluhya aderha, crhi: ² K'omuntu ankahash'iba wa bunguke kuli Nyamuzinda? Nanga, omuntu mwirhôngzi aba wa bunguke kuli ye yenene. ³ Bici kwankakwanana Nyakasane okaba mushinganyanya? nisi bici ayunguka okaba mwimâna omu lugendo lwâwe? ⁴ K'ebwa kuba omukenga kwo kurhumire akulibuza? Ka ko kukusambîsa akolaga ali akusambîsa? ⁵ K'arhali ebwa kuba obubi bwâwe buli bunene, n'ebigalugalu byâwe biri mwandu? ⁶ Wâkazag'inywa ecihângo mweshi na bene winyu buzira cirhumire, wâkazagihogola emyambalo y'abali bashugunu, ⁷ Orhakag'ihana amîshi gw'okunywa oku muntu orhamire, n'omuntu oshalisire wakaz'imuyîma eci ankalya. ⁸ Omuntu w'emisi, ye nn'igulu! na barhonyi bali bacyûbakiramwo. ⁹ Wâkazag'igalula abakana maboko mûmu wanakazivuna amaboko g'enfûzi. ¹⁰ Lolaga ecirhumire ozungulusirwe n'emirhego, n'ecirhumire ebîra by'okuyôbohya bikurhînda kwo caligumiza. ¹¹ Kandi anaba co cirhumire ogu mwizizi gukuhânza kubona, co cirhumire n'agâla mîshi gakumîrîra. ¹² Nyamuzinda k'arhali omu malunga acibêra? Lola irhwerhwe ly'enyenyezi, oku liri emalunga wâni! ¹³ Wâkazag'iderha, erhi: «bici Nyamuzinda ankamanyanya kuli okwo? erhi, ka ankatwa olubanja kurhenga omu citû? ¹⁴ Ebitû byanakaz'imubwikira arhacibone, omwôla karhi k'amalunga mwonene aja alambagirira.» ¹⁵ Kali ocishimbire enjira za mira, zîrya abanya-byaha bâkazag'igera mwo? ¹⁶ Balya bâhirigirhaga embere amango gahike? Balya ebiriba byabo byâhekagwa n'olwîshi? ¹⁷ Bo balya bâkazag'ibwira Nyamuzinda, mpu: «rhurhênge ho! mpu kurhi arhujira Ogala byoshi?» ¹⁸ Yene ye wâbumbaga enyumpa zabo iragi, -amahano g'abîsi gaje kuli na nân! ¹⁹ Abashinganyanya bamabona bamanacîshinga, n'omuntu mwêru-kwêru amabashekera: ²⁰ Erhi ka barhahungumukaga abashombanyi birhu? Erhi ka n'omuliro gurhamirangusagya ebi bâli balesire. ²¹ Oshubig'iyumvanya mweshi naye, ojire

omurhûla; ntyo obunguke bwâwe bwanaba bwinja. ²² Oyankirire enyigirizo z'ekanwa kâge, n'ebinwa byâge obibikire omu murhima gwâwe. ²³ Erhi wankashubira emunda Ogala-byoshi ali, wanabona oshub'iyimanga, n'erhi wankarhenza amabi omu nyumpa yawe, ²⁴ Lero ahôla, amasholo wanabona okola wakaz'igalola nka katulo n'amasholo g'e Ofiri, ogalole nka rhubuye rhw'omu migezi. ²⁵ Ogala-byoshi anaba yenene ye kola masholo gawe, na kuli wenene, wanaba n'orhurhondo rhw'enfaranga. ²⁶ Ali ebwa kuba obusîme bwâwe wamabulongereza emwa Ogala-byoshi, wanayînamula obusû bwâwe emunda Nyamuzinda ali. ²⁷ Wamanamusengeraga anakuyûmve, n'emisengero yâwe oyiikirize emunda ali. ²⁸ Erhi wankahiga kantu kalebe, kanakubêra, omu majira gawe gwoshi mwâba obulangashane. ²⁹ Bulya anafunye abacibonyi, acize omwirhohye! ³⁰ Anayokole omwêru-kwêru, nawe wacizibwa n'obwinja bw'amaboko gawe.

Job 22: ¹

וַיֵּעַן אֱלִיפַז הַתִּמְנִי וַיֹּאמֶר: ² הֲלֹא יִסְכּוֹן גִּבּוֹר כִּי־יִסְכּוֹן עַל־יָמָיו מִשְׁכִּיל: ³ הֲתִפֵּץ לְשֹׁדֵי כִי תִצְדֵּק וְאִם־בִּצָּע כִּי־תִתֵּם דְּרָכֶיךָ: ⁴ הֲמִירָאתְךָ יִכְיָד יָבוֹא עִמָּךְ בְּמִשְׁפָּט: ⁵ הֲלֹא רָעַתְךָ רָבָה וְאִין־לָקֹץ לַעֲוֹנוֹתֶיךָ: ⁶ כִּי־תִחַבֵּל אֶחָד חֲנָם וּבְגָדֵי עֲרוֹמִים תִּפְשִׁיט: ⁷ לֹא־מִים עֵיף תִּשְׁקָה וּמִרְעֵב תִּמְנַע־לָחֶם: ⁸ וְאִישׁ זָרוֹעַ לֹו הָאָרֶץ וְנִשְׁוֹא פָנָיו יֵשֵׁב בָּהּ: ⁹ אֲלֻמְנוֹת שִׁלְחַת רִיקָם וּזְרָעוֹת יִתְּמִים יִדְכָּא: ¹⁰ עַל־כֵּן סָבִיבוֹתֶיךָ פָחִים וַיִּבְהֲלֶךְ פָּחַד פִּתְאֹם: ¹¹ אֹזֶן־חֹשֶׁךְ לֹא־תִרְאֶה וְשִׁפְעֵת־מִים תִּכְסֶּךְ: ¹² הֲלֹא־אֱלוֹהִים גְּבוֹה שְׁמִים וְרָאָה רֹאשׁ כּוֹכָבִים כִּי־רָמוּ: ¹³ וְאַמְרֶתָּ מִה־יָדַע אֵל הַבְּעָד עֲרֵפֶל יִשְׁפּוֹט: ¹⁴ עֲבִים סִתְּרוּ־לֹו וְלֹא יִרְאֶה וְחוּג שְׁמַיִם יִתְּהַלֵּךְ: ¹⁵ הֲאֵרַח עוֹלָם תִּשְׁמָר אֲשֶׁר דָּרְכוּ מִתִּיאֲוֹן: ¹⁶ אֲשֶׁר־קִמְטוּ וְלֹא־עָתָּ נָהָר יִוצֵא יְסוֹדָם: ¹⁷ הָאֲמָרִים לֹא־ל סוּר מִמֶּנּוּ וּמִה־יִּפְעַל שְׂדֵי לָמוּ: ¹⁸ וְהוּא מִלֵּא בְּתִיָּהֶם טוֹב וְעֲצַת רָשָׁעִים רָחֶקָה מִנִּי: ¹⁹ יִרְאוּ צַדִּיקִים וַיִּשְׂמְחוּ וַיִּנְקִי יְלַעְגֵּלָמוּ: ²⁰ אִם־לֹא נִכְתָּד קִיָּמָנוּ וַיִּתְּרֵם אֲכָלָה אֲשׁ: ²¹ הֲסִכּוֹן־נָא עִמּוֹ וְשֹׁלֵם בָּהֶם תְּבוֹאֲתְךָ טוֹבָה: ²² קַח־נָא מִפִּי תוֹרָה וְשִׁים אֲמָרָיו בְּלִבְבְּךָ: ²³ אִם־תִּשְׁוֹב עַד־שְׂדֵי תִבְנֶה תִרְחִיק עוֹלָה מֵאֹהֶלְךָ: ²⁴ וְשִׁית־עַל־עַפְרָ בָּצָר וּבָצוּר נִחֲלִים אוֹפִיר: ²⁵ וְהִיָּה שְׂדֵי בָצָרֶיךָ וְכֶסֶף תוֹעֲפוֹת לָךְ: ²⁶ כִּי־אֵזוּ עַל־שְׂדֵי תִתְעַנֵּג וְתִשָּׂא אֶל־אֱלוֹהִים פִּגְדִּי: ²⁷ תַּעֲתִיר אֱלֹוִי וַיִּשְׁמַעַךְ וַיִּדְרִיךְ תִּשְׁלֵם: ²⁸ וַתִּגְוֹר־אֹמֶר וַיִּקֶּם לָךְ עַל־דְּרָכֶיךָ נֶגֶה אֹר: ²⁹ כִּי־הִשְׁפִּילוּ וַתֹּאמֶר גּוֹה וְשַׁח עֵינַיִם יוֹשַׁע: ³⁰ מִלֵּט אֵי־נִקִּי וְנִמְלֵט בְּבֶר כַּפֶּיךָ: פ

23

Nyamuzinda ali kuli, obubi bwamâcitakira

¹ Okubundi Ayubu anacij'eluhya aderha, erhi: ² Neci, kuhangaza kwâni kurhumire nalaka ntya, okuboko kwâni kwazidohirwe n'amalumwa. ³ Ndi wankambwira ngahi nankamushigâna, mboni hika halyala abêra? ⁴ Ka nankahash'irhegeka embere zage nti habe okusâmba, na ntyo nyunjuze ebinwa byâni mirôngwe? ⁵ Ka nankamanya ebinwa ahanshinshuza, Ka nankayumva ebi ambwira. ⁶ Ka binwa bikali ajamwo kadali haguma na nâni? Nanga! Casinga yene anyumvirhize konene! ⁷ Ahôla, mushinganyanya waja kadali boshi naye: casinga antege oyo wanjisa lubanja! ⁸ Ci nkaja olunda lw'ebuzûka-zûba, arhayiri, nkaja olunda lw'ebuzika-zûba ntamubone. ⁹ Ka hali eci adwirhe ajira olunda lw'emwênê, ntacibwini. K'âjir'icifulika olunda lw'e mukôndwè, ntamufulûle yo. ¹⁰ Ci konene ayishi olugendo njira! Erhi ankantangulira omu ciko cidulike rnuliro, nanarhengamwo ncire nka masholo. ¹¹ Okugulu kwâni kurharhengaga omu mikâba yage; nâkulikire enjira yage buzira buhabuka. ¹² Ntacyîgûlaga oku marhegeko g'ekanwa kâge, nakazag'ilanga amarhegeko g'ekanwa kâge omu nda yâni. ¹³ Ci kwone yehe ayosire ampigire: ndi wankamûnciza-kwo? Oku omurhima gwâge gulonzize kwo anajira. ¹⁴ Bulya oku ahizire kuli nie akuyûkiriza, na kwa bene okôla kw'ayôrha ajira. ¹⁵ Lola oku okwo, kwo kurhumire okumubâ hofi kunyôbohize, nkarhanya kuli-kwo, nnanyumve mmuyôbohize. ¹⁶ Nyamuzinda anyihize oku murhima gwâni, n'Ogala-byoshi, ànyunjuze bôba. ¹⁷ Bulya arhali emizimya yo enjizire busha ntyâla, arhanali ogûla mwizizi gumbwisire obusû.

Job 23: ¹

וַיֵּעַן אֱיֹוֹב וַיֹּאמֶר: ² גַּם־הַיּוֹם מְרִי שְׁחִי יָדִי כְּבֹדָה עַל־אֲנַחְתִּי: ³ מִי־יִתֵּן יָדַעַתִּי וְאִמְצָאָהּ אֲבֹא עַד־תְּכוֹנֶתוֹ: ⁴ אֲעַרְכָּהּ לִפְנֵי מִשְׁפָּט וְפִי אֲמַלֵּא תוֹכְחוֹת: ⁵ אֲדַעָה מִלִּים יַעֲנֵנִי וְאֲבִינָה מִה־יֹּאמֶר לִי: ⁶ הֲבִרְב־כֶּחַ יִרְבִּי עִמָּךְ לֹא אֶדְהֹא יֵשֵׁם בִּי: ⁷ שֵׁם יִשָּׂר נֹכַח עִמּוֹ וְאִפְלֹטָה לְנִצָּח מִשְׁפָּטִי: ⁸ הֵן קֹדֶם אֶהְיֶה וְאִינָנוּ וְאַחֹור וְלֹא־אֲבִין לֹו: ⁹ שְׁמָאוֹל בַּעֲשָׂתוֹ וְלֹא־אֲחוּ עֵטָף יָמָיו וְלֹא אֲרָאָה: ¹⁰ כִּי־יָדַע דְּרָךְ עִמָּךְ בְּחִנְיָ בְּזָהָב אֲצֹא: ¹¹ בְּאֲשֶׁר אֲחִיזָה רִגְלִי דָּרְכוּ שְׁמֵרֵתִי וְלֹא־אֵט: ¹² מִצּוֹת שִׁפְתָיו וְלֹא אֲמִישׁ מִחֲקִי צִפְנָתִי אֲמַר־פִּי: ¹³ וְהוּא בֹאֶחַד וּמִי יִשְׁיבֵנוּ וְנִפְשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ: ¹⁴ כִּי יִשְׁלִים חֲקִי וְכִהְיֶה רַבּוֹת עִמּוֹ: ¹⁵ עַל־כֵּן מִפְּנֵי אֲבִהֵל אֲתַבּוֹן וְאִפְתָּד מִמֶּנּוּ: ¹⁶ וְאֵל הַרְדֵּ לִבִּי וְשְׂדֵי הַבְּהִילִנִי: ¹⁷ כִּי־לֹא נִצַּמְתִּי מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ וּמִפְּנֵי כֶּסֶף־אֶפֶל:

24

¹ Cirhumire emw'Ogala-byoshi nta mango gaba gahanzibwe, lyo abamuyishi barhagibona ensiku zage?
² Banayegûla olubibi, banayabula obusô bwâzimbagwa, ³ Banahêka endogomi y'enfûzi, enkafu y'omukana banayihâna ishigi. ⁴ Banasêza abakenyi mpu baj'ikola kulî n'enjira; abanyinyi b'omu cihugo kukola kukacifulika. ⁵ Nka kula endogomi z'omu irûngu ziyâbuka, zija zalonza obuhasi omu bulambo obuhasi zaha amanina gazo. ⁶ Omu mashwa banagend'ihumbûla budufu, banatwe emizabibu y'omwîsi. ⁷ Hali abageza obudufu bushugunu ebwa kuba barhagwcrhi eci baya mbala, ntaco bankacibwika amango g'emboho. ⁸ Olumè lw'omu ntôndo, lunabajômye; ebwa kuba barhagwerhi aha bâyâkira, banacigonyere ah'ibuye. ⁹ Abandi banayânke enfûzi oku ibêre lya bannina, banalye abakenyi omwenda. ¹⁰ Abâla bayisha bagenda bushugunu, barhanayambirhi cici, omu kushalika banafûmbarha omuhuli; ¹¹ Bamasimarhira amavurha muli mabuye abirhi, bamâkânda emikenzi, n'enyôrha yamabul'ibagwarha. ¹² Omu ngô mwamazûka endûlu z'abayûbaka-mwo omûka gw'abalibuzîbwe gwamashekêreza endûlu, na Nyamuzinda arhahuligana kuli ago mabi goshi! ¹³ Aba bandi balî muli balya bashômba obulangashane, barhayishi enjira zabo. ¹⁴ Mucêracêra, omwîsi anazûke, ayîrhe omukenyi n'olagiriye, buyîra arhabâle akola aja azimba. ¹⁵ Isû ly'oshungula linakazilingûza oku bwajinga; «ntaye wacimbona gwarhi yêne, anacihundika obusû. ¹⁶ Abarhalonza okumanya obulangashane, mûshi banalegerere bacifulisire, ¹⁷ Bulya kuli abo, sezi gwo mango obudufu burhangira, ebwa kuba bayishi ebiyôbohwa omu bulangashane. ¹⁸ Ola ali nk'owaj'ayerera oku mîshi, aha ayûbaka harharhenga bijaci by'abantu b'omu cihugo, ci ye arhankagera omu njira ejire ebwa lukoma! ¹⁹ Nka kula ecânda ciyumûsa amîshi g'olubula, ntyo ko abanya-byâha banaj'ekuzimu! ²⁰ Ibêre lyâbayonsagya linabayibagire, bamâfibwa n'emivunyu, barhacimanyikîni, obubî bwamakenyuka nka murhi. ²¹ Bâkazag'ilibuza omukazi w'engûmba olya orhajira mwana, nta minja bâjirire abakana! ²² Ci olya orhenza abanya-buhashe oku ntebe yabo n'emisi yâge, oyôla anayimuka, n'abandi barhacîkubagire okulama. ²³ Ali ârhenziribalekera omurhûla, banacîkubagiragwo ci erhi n'amasû gâge yehe gadwirhe gabona aha bagera. ²⁴ Bâlî barhanzir'ijâ enyanya hitya, ci barhaciri ho, bahenangusire, basarûlwa aka abandi bantu boshi; bayumûsire nka marhwerhwe ga mihuli. ²⁵ Akaba arhali ntyo, ndi waderha mpu kunywerha nywesire? Ndi waderha mpu ebinwa byâni biri bya busha?

Job 24: ¹

מִדּוּעַ מִשְׁדֵּי לֹא-נִצְפְּנוּ עֵתִים וַיִּדְעוּ לֹא-חֲזוּ יָמָיו: ² גְּבֻלוֹת יִשְׁגּוּ עֵדֶר גְּלוּל וַיִּרְעוּ: ³ חֲמֹר יְתוּמִים יִנְהֲגוּ חֲבֻלוֹ שׁוֹר אֶלְמָנָה: ⁴ יִטּוּ אֲבִיּוֹנִים מִדְּרֹךְ יָחֵד חֲבָאוּ עֲנִי-אֶרֶץ: ⁵ הֵן פְּרָאִים בְּמִדְבָּר יֵצְאוּ בְּפִעֵלָם מִשְׁחָרִי לְטָרֵף עֲרֵבָה לֹו לָחֶם לְנִעְרִים: ⁶ בְּשָׂדֶה בְּלִילֹו יִקְצִירוּ וְכֶרֶם רָשָׁע יִלְקְשׁוּ: ⁷ עָרוֹם יָלִינוּ מִבְּלִי לְבוֹשׁ וְאֵין כְּסוּת בְּקֶרֶה: ⁸ מְזוֹרֵם הָרִים יִרְטְבוּ וּמִבְּלִי מַחֲסֶה חֲבָקוּ-צוֹר: ⁹ יִגְזְלוּ מִשָּׂדֶה וְעַל-עֵנִי יִחַבְלוּ: ¹⁰ עָרוֹם הִלְכוּ בְּלִי לְבוֹשׁ וְרַעֲבִים נִשְׁאוּ עֹמֶר: ¹¹ בֵּין-שׁוֹרֹתָם יִצְהִירוּ יִקְבִּים דְּרָכֹו וַיִּצְמָאוּ: ¹² מְעִיר מְתִים יִנְאָקוּ וְנִפְש־חַלְלִים תִּשְׁוֹעַ וְאֵלֹוֹהַ לֹא-יִשָּׁם תִּפְלָה: ¹³ הִמָּה הִיוּ בְּמִרְדֵּי-אֹר לֹא-יִהְיֶה דְרָכֵיו וְלֹא יִשְׁבּוּ בְּנִתְיבֵיתָיו: ¹⁴ לֹא-אֹר יִקְוֶם רוּצֵחַ יִקְטֹל-עֵנִי וְאֶבְלִילָה יְהִי כְגִנְבִּי: ¹⁵ וְעֵין נֹאף שְׁמֶרָה נִשָּׁף לֵאמֹר לֹא-תִשׁוּרֵנִי עֵין וְסֹתֶר פָּנִים יִשָּׂם: ¹⁶ חֲתֹר בְּחֹשֶׁךְ בְּתִים יוֹמֶם חֲתִמוּ-לָמוּ לֹא-יִדְעוּ אֹר: ¹⁷ כִּי יִחַדּוּ בְּקֹר לָמוּ צִלְמוֹת בִּי-יִזְכִּיר בִּלְהוֹת צִלְמוֹת: ¹⁸ קִלְ-הוּא עַל-פְּנֵי-מִים תִּקְלַל חֲלֻקְתָם בְּאֶרֶץ לֹא-יִפְנֶה דְרֹךְ כְּרָמִים: ¹⁹ צִיָּה גַם-חֶם יִגְזְלוּ מִימֵי-שֶׁלֶג שְׂאוֹל חָטָא: ²⁰ יִשְׁכַּחְהוּ רָחֶם מִתְּקוֹ רִמָּה עוֹד לֹא-יִזְכֹּר וּתִשָּׁבֵר כַּעַץ עוֹלָה: ²¹ רֵעָה עֲקָרָה לֹא תִלְדַּ וְאֵלְמָנָה לֹא יִיטִיב: ²² וּמִשָּׁף אֲבִירִים בְּבָחוּ יָקוֹם וְלֹא-יֵאָמֵן בַּחֲיָיו: ²³ יִתְּנוּ-לֹו לְבַטַח וְיִשְׁעוֹ וְעֵינָיו עַל-דְּרָכֵיהֶם: ²⁴ רֹמֹו מַעֲט וְאֵינָנוּ וְהַמָּכּוּ כָּל־כְּפָצְנוֹ וְכִרְאֵשׁ שִׁבְלֹת יִמּוֹ: ²⁵ וְאִם-לֹא אָפוּ מִי יִכְזִיבֵנִי וַיִּשֶׁם לֵאל מִלְתִּי: ס

25

Olwimbo lw'obukuze bwa Nyamuzinda

¹ Okubundi, Bildadi w'e Shwahi anacija eluhya adrha, erhi:

² Emwâge oburhegesi n'obôba;

yenene ye hira omurhûla omu malunga.

³ Ka emirhwe yâge guruhali mwându?

Murhwe guhi guruhabashakwo izûba lyage?

⁴ Kurhigi omuntu ankaba mushinganyanya, embere za Nyamuzinda?

Kurhigi ankaba mwêru-kwêru oburhwa n'omukazi?

⁵ Lola omwezi gonene, wanabona gutulwire,
nazo enyenyenzi zirhaba nyêru-kwêru omu masû gâge.

⁶ Oku muntu yehe ka kurhabulikane,
Omuntu orhali muntu ci muvunyu,
gula mushwa mpu mwene omuntu!

Job 25: 1

וַיַּעַן בִּלְדָּד הַשְּׁחִי וַיֹּאמֶר:
הַמֶּשֶׁל וַפֶּחַד עָמּוֹ עֲשֵׂה שְׁלֹום בְּמִרוֹמָיו:²
הֵינִשׁ מִסָּפֶר לִגְדֻדָּיו וְעַל־מִי לֹא־יָקוּם אוֹרְהוֹ:³
וּמִה־יִצְדָק אֲנֹשׁ עִם־אֵל וּמִה־יִזְכֶּה יִלְוֶה אִשָּׁה:⁴
הֵן עַד־יָרֵחַ וְלֹא יֵאָהֵל לְכֹכְבִּים לֹא־זָכוּ בְּעֵינָיו:⁵
אֶף כִּי־אֲנֹשׁ רָמָה וּבֶן־אָדָם תּוֹלַעָה:⁶

26

¹ Okubundi Ayubu anacij'eluhya, aderha, erhi: ² Wene oyish'irhabâla omuzamba, wene onalikuze okuboko kurhagwerhe misi! ³ Wene wankahash'irhabâla omuntu orhagwerhi burhimanya! wene wankayerekana oku ogwerhe obukengere bunji! ⁴ Ndi obwizire ebyo binwa? ndi okuhire ogwo mûka gwarhenga muli we? ⁵ Ebizûnguzûngu bidwirhe byarhenga mw'omusisi ekuzimu, kuguma n'amîshi n'ebigabamwo. ⁶ Okuzimu kuli kubwikûle embere zâge, omuhengere guruhali mufûnike. ⁷ Olunda lw'emwênè analugalihye buzira cici, n'igulu alimanike oku busha. ⁸ Anasimârhe amîshi garhenge omu bitù, n'ebitù birhanabereke idako lyago. ⁹ Anayigale obusù bw'Obwami bwâge, abubwikire n'ecitù. ¹⁰ Atwîre emburûnguse oku mîshi, kuguma n'olubibi lugabânya obulangashane n'omwizimya. ¹¹ Enkingi z'empingu zahanôngoka, zijugurne nk'amazikânkamira. ¹² Oku buhashe bwâge enyânja enaberânguke, n'omu kukolesa obukengere bwâge ebongêzeze Rahabu. ¹³ Omûka gwâge gunarhume enyânja yarhûlûla, n'okuboko kwâge kwâberangwire enjoka yâlonzagya okuyâka. ¹⁴ Akaba ko bibonekana ntyo, ebya emisigala y'emikolo yâge, ebi rhubona ka birhali buzira nsimiko; ci omukûngulo gw'obuhashe bwâge ndi wankaguyûmva?

Job 26: 1

וַיַּעַן אֵיּוֹב וַיֹּאמֶר:² מִדְּעֵרֶשׁ לֹא־כָח הוֹשַׁעַת זְרוּעַ לֹא־עָז:³ מִה־יַּעֲצֶת לֹלָא חֲכָמָה וְתוֹשִׁיָּה לְרֹב הַיּוֹדַעַת:⁴ אֶת־מִי הִגִּידָתָּ מִלִּי וְנִשְׁמַת־מִי יִצָּאָה מִמֶּדֶד:⁵ הָרָפָאִים יְחֹלְלוּ מִתַּחַת מַיִם וְשִׁכְנֵיהֶם:⁶ עָרוֹם שְׂאוֹל נִגְדָּו וְאֵין כְּסוּת לַאֲבֹדֹן:⁷ זָטָה צָפוֹן עַל־תְּהוֹ תִּלְהֶ אֶרֶץ עַל־בְּלִי־מָה:⁸ צָרָר־מִים בְּעַבְיָו וְלֹא־נִבְקַע עָנָן תַּחֲתֵם:⁹ מֵאֲחֹז פְּנִי־כֶסֶה פָּרָשׁוֹ עָלָיו עָנָנוּ:¹⁰ חִקְחָג עַל־פְּנֵי־מִים עַד־תַּכְלִית אֹזֶר עִם־חֹשֶׁד:¹¹ עֲמוּדֵי שָׁמַיִם יִרְפְּפוּ וְיִיתְמְהוּ מִגִּיעָתָם:¹² בְּכַחוֹ רָגַע הַיָּם וּבְתוֹבְנָתוֹ מָחַץ רַהֵב:¹³ בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה חֲלָלָה יָדוֹ נָחַשׁ בְּרִיחַ:¹⁴ הָאֵלֶּה קְצוֹת דָּרְכוֹ וּמִה־שִׁמְצָן דָּבָר נִשְׁמַע־בּוֹ וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ מִי יִתְבּוֹנֵן: ס

27

Ntabihaga, ntankanabiha, nyîshi obukulu bwa Nyamuzinda

¹ Ayubu ashubiyushûla ebinwa byage aderha, erhi: ² Oku izino lya Nyamuzinda Ozine, olya ohakanyire okûmpa olubanja, Oku izino ly'Ogala-byoshi olya onyunjuzize maganya, ³ Oku nanciyisa omûka, oku Omûka gwa Nyamuzinda gunacibâ omu mazulu gani, ⁴ Akanwa kâni nta mango kânâderhe ebigalu-galu, olulimi lwâni lurhakaderha eby'obunywesi. ⁵ Zije kuli na nâni enkengero z'okukubwira oku oyazize, kuhika nfê erhi n'omu bwihangânyi nanciba, ⁶ Narhondire okuciyâmânyanya ntanakuleke, omurhima gwani gurhankabona nshonyi ciru n'oku lusiku luguma lw'akalamo kâni. ⁷ Omushombanyi wâni âjirirwe kula banajirira omwîsi, n'omwânzi wâni nka muntu, orhajira bushinganyanya! ⁸ Bulya ngahi buligi obulalangire bw'omuntu mugalugalu? hano Nyamuzinda amuhenangula, hano amunyaga omûka gwâge? ⁹ Ka Nyamuzinda ayâmva omulenge gwage, hano obuhanya bumuyishira? ¹⁰ K'amasîma gâge muli Nyamuzinda Ogala-byoshi agakûla? K'anakaziyakûza Nyamuzinda ngasi mango? ¹¹ Namuyigiriza olugendo lwa Nyamuzinda, ntakabafulika kurhi ajira Ogala-byoshi. ¹² Loli oku mwenene mwacibwinire byoshi, bici mwaciyahagirakwo?

Ilderha ly'olya Sofari wâhehêrirwe!

¹³ Alagi ecigabi omwîsi abona emwa Nyamuzinda, omwânza baciri-misi babâhwa n'Ogala-byoshi, ¹⁴ Nk'agwerhe bagala bage banji, onamanye oku oku ngôrho bahwêra, emimo yage erhankayigurha mugati ¹⁵ Emisigala yâge, nayo lufû lwayigendana, n'abakana bâge barharhoze mulenge. ¹⁶ Ciru ankalûnda enfaranga nka katulo, ciru ankarhondeka emyambalo ebe nka karhondo k'ibûmba, ¹⁷ anarhondeka emishangi n'omushinganyanya ayiyambale, n'enfaranga zâge zibe kashambala ka mwêru-kwêru. ¹⁸ Amayûbaka enyumpa yâge nka ya cishôlero, nka cifûmba ca mulanzi wa mizabibu, ¹⁹ Omugale anagwishire erhi bo na buzinda, anaheneke erhi ananafire. ²⁰ Obôba bunacîrhunike kuli ye nka

mîshi, budufu omuhûsi gunamugêndane. ²¹ Empûsi y'ebuzûka-zûba enamuyehûkane ehunjuke; emukûle aha mwage. ²² Banamuhimbaguliza n'empimbo buzira bônjo, acihangâne mpu: ekulî eyo akola ayakira. ²³ Ago mango banakoma akagasha erhi ye rhumire, bahebe n'olushungûrho bakola bamukûla aha mwage.

Job 27: ¹

וְיָסַף אֵיזֹב שְׁאֵת מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר: ² חִי-אֶל הַסִּיר מִשְׁפָּטִי וְשִׁדִּי הָמָר נִפְשִׁי: ³ כִּי-כָל-עוֹד נִשְׁמָתִי בִּי וְרוּחַ אֱלֹהִים בָּאֵפִי: ⁴ אִם-תִּדְבַּרְנָה שְׁפָתַי עוֹלָה וְלִשׁוֹנִי אִם-יִהְיֶה רָמִיָּה: ⁵ חֲלִילָה לִּי אִם-אֶצְדִּיק אֶתְכֶם עַד-אֲגֻעַ לֹא-אֶסִּיר תִּמְתִּי מִמֶּנִּי: ⁶ בְּצַדִּיקִי הִחַזְקִיתִי וְלֹא אֶרְפֶּה לֹא-יִחַרְף לִבִּי מִיָּמִי: ⁷ יְהִי כְרָשָׁע אֵיבִי וּמִתְקוּמָמִי כְעוֹל: ⁸ כִּי מִה-תִּקְוֶת חֲנֹף כִּי יִבָּצַע כִּי יִשָּׁל אֱלֹהִים נִפְשׁוֹ: ⁹ הִצַּעַקְתוּ יִשְׁמַע! אֵל כִּי-תָבוֹא עָלָיו צָרָה: ¹⁰ אִם-עַל-שִׁדִּי יִתְעַנֶּג יִקְרָא אֱלֹהִים כָּל-עֵת: ¹¹ אִזְרָה אֶתְכֶם בִּיד-אֵל אֲשֶׁר עִם-שִׁדִּי לֹא אֶכְחַד: ¹² הִנֵּה-אַתֶּם כָּלְכֶם חַיִּיתֶם וְלִמְהֵרָה הִבֵּל תִּהְיֶלּוּ: ¹³ וְהָיָה חֶלֶק-אָדָם רֶשַׁע עִם-אֵל וְנִחַלֶּת עֲרִיצִים מִשִּׁדִּי יִקְחוּ: ¹⁴ אִם-יִרְבּוּ בָנָיו לְמוֹ-חֶרֶב וְצִאֲצִאֵיו לֹא יִשְׁבְּעוּ-לֶחֶם: ¹⁵ שְׂרִידוֹ בְּמִוְתוֹ יִקְבְּרוּ וְאֶלְמִנָתוֹ לֹא תִבְכֶּינָה: ¹⁶ אִם-יִצְבֹּר כְּעַפְרָה בְּסָף יִכְחָמָר יִכֵּן מִלְבוּשׁ: ¹⁷ יִכֵּן וְצִדִּיק יִלְבֹּשׁ וְכֹסֶף נָקִי יִחַלֵּק: ¹⁸ בִּנְיָה כְעֵשׂ בֵּיתוֹ וְכִסְכָּה עֵשָׂה נָצַר: ¹⁹ עֲשִׂיר יִשְׁכַּב וְלֹא יֵאֶסֶף עֵינָיו פָּקַח וְאֵינְנוּ: ²⁰ תִּשְׁיָגֶהוּ בַמֵּים בַּלְהוֹת לַיְלָה גִּנְבָתוֹ סוּפָה: ²¹ יִשְׁאַהוּ קָדִים וְיִלְךְ וְיִשְׁעֶרְהוּ מִמֶּקְמוֹ: ²² וְיִשְׁלַךְ עָלָיו וְלֹא יִחַמֵּל מִיָּדוֹ בְּרוּחַ יִבְרַח: ²³ יִשְׁפֹּךְ עָלֵימוֹ כַּיְמֹו וְיִשְׁרַק עָלָיו מִמֶּקְמוֹ:

28

Oburhimanya burhankahikwakwo na muntu

¹ Okunali enfaranga zijira aha zikûlwa, n'amasholo gajira aha gashubûkira. ² Eciûma, ekuzimu cikûlwa, n'amarhale nka gamajônga ganashube mulinga. ³ Omuntu anahirigise omwizimya, aj'asagarha ekuzimu alinde ahika oku ibuye lirhalangala. ⁴ Banahûmbe omwina kulî n'emyûbako, balya harhankahika magulu ga muntu, banamanamana, bayêrere eyi n'eyi, kulî n'abantu. ⁵ Igulu, eri lirhengamwo ecijûmbu, Omu ndalâla, linakâbongoyoka n'omuliro. ⁶ Amabuye galyo gwo bakûla mwo enjuma nyinjinjâ, bashimâne mwo n'amasholo. ⁷ Ikozi lirhayishi enjira y'ahôla, isû lya cigukuma lirhasag'ihabona. ⁸ Ensimba z'erubala zirhasag'ilabarhaho, Entale zirhasag'ihagera. ⁹ Omuntu analongerezemwo ibuye ly'obusingo, ahenangule entondo kuhika aha magulu gayo. ¹⁰ Nyamuzinda anakûle nyamwîshi oli aka Nili omu mabuye, n'isû ly'omuntu libonemwo ngasi biri binja. ¹¹ Amâganya enyîshi, n'ebyâli bifulike byoshi byanabonekana. ¹² Ci oburhondekezi bôhe ngabi bwankakûlwa? Ngahi wankabona obukengere? ¹³ Barhayishi ecitwiro cabo emw'abantu, ntaho wankabushimâna kuno igulu ly'abantu. ¹⁴ Ekuzimu yanaderha, erhi: «Burhaba muli nie» nayo cnyânja yanaderha, erhi: «Burhaba eno mwâni» ¹⁵ Burhakahinganulwa n'amasholo, burhankagulwa nfaranga, burhankanajirirwa lugero. ¹⁶ Burhankagererwa oku masholo ga Ofiri, ciru n'oku johari y'engulo ndârhi nisi erhi yakuti. ¹⁷ Burhankagererwa oku masholo n'oku bilolero by'ebirahuli, burhankagulwa n'akalugu k'amasholo kinjinja. ¹⁸ Omanyè wankaderha amagerha, enjuma z'enjiwiji n'olubula aha bu li, aha omuntu ankaduba erya-nkorôngo, ankaduba oburhondekezi. ¹⁹ Enshangabuye y'e Etiyopiya, erhankabugererwa-ko ciru ekalazâ, oli amasholo gacîre bwinjinja garhankahika aha ngulo yabo! ²⁰ Ci oburhondekezi ngahi burhenga, ngahi obukengere buyûbaka? ²¹ Burhaboneka omu masû g'abantu, burhabonwa n'enyunyi z'emalunga. ²² Okuzimu n'olufû binaderhe, erhi: «amarhwiri girhu ganayumve babukûnga.» ²³ Nyamuzinda yene oyîshi enjira yabo, yenene oyîshi aha buhubuka. ²⁴ Bulya ciru anabone olubibi lw'igulu, ayîshi na ngasi bibâ idako ly'amalunga byoshi. ²⁵ Amango ahâga empûsi obuzirho bwayo, amango âjiriraga amîshi olugero, ²⁶ Amango âjiriraga enkuba amarhegeko amarhegeko omukûngulo emunda gwaja, ²⁷ Go mango âbubonaga anabumanyisa, abumanyirira kuhika omu ndalâla. ²⁸ Okubundi anacibwira mwene omuntu, erhi: «Lola oku okurhinya Nyamuzinda bwo burhondekezi obwo. n'okuyâka amabi nako, bwo bukengere obwo.»

Job 28: ¹

כִּי יֵשׁ לְכֹסֶף מוֹצֵא וּמָקוֹם לְזָהָב יִזְקוּ: ² בְּרֹזֶל מִעַפְרָה יִקָּח וְאֶבֶן יִצוּק נְחוֹשֶׁה: ³ קִץ שָׁם לְחֹשֶׁךְ וְלֹכַל-תִּכְלִית הוּא חוֹקֵר אֶבֶן אָפֶל וְצִלְמוֹת: ⁴ פֶּרֶץ נַחַל מִעֵם-גֵּר הַנִּשְׁכָּחִים מִיַּד-הַגֵּל דָּלוּ מֵאֲנוֹשׁ נָעוּ: ⁵ אֶרֶץ מִמֶּנָּה יֵצֵא-לֶחֶם וְתַחְתִּיהָ נִהְפָּךְ כְּמוֹ-אֵשׁ: ⁶ מִקוֹם-סִפִּיר אֲבִינָה וְעַפְרָת זָהָב לוֹ: ⁷ נָתִיב לֹא-יִדְעוּ עֵט וְלֹא שׁוֹפְתוֹ עֵץ אֵינָה: ⁸ לֹא-הִדְרִיכֶהוּ בְנֵי-שֹׁחַץ לֹא-עֲדָה עָלָיו שָׁחַל: ⁹ בַּחֲלָמִישׁ שָׁלַח יָדוֹ הִפָּךְ מִשְׁרַשׁ הָרִים: ¹⁰ בַּצּוּרוֹת יֹאדִים בָּקַע וְכָל-יָקָר רָאִתָּה עֵינָיו: ¹¹ מִכִּי נִהְרֹת חֲבֵשׁ וְתַעֲלָמָה יֵצֵא אֹזֶר: ¹² וְהַחֲכֵמָה מֵאֵין תִּמְצֵא וְאֵי זֶה מָקוֹם בִּינָה: ¹³ לֹא-יִדְעַע אָנוֹשׁ עֲרֶכָה וְלֹא תִמְצֵא בְּאֶרֶץ הַחַיִּים: ¹⁴ תִּהְיוּ אֲמָר לֹא בִי-הִיא וְיִם אֲמָר אֵין עִמָּדִי: ¹⁵ לֹא-יִתֵּן סִגּוֹר תַּחְתִּיהָ וְלֹא יִשְׁקֹל בָּסָף מַחִירָה: ¹⁶ לֹא-תִסְלָה בְכֶתֶם אוֹפִיר בְּשֶׁהֶם יִקָּר וְסִפִּיר: ¹⁷ לֹא-יִעֲרֹכֶנָּה זָהָב וְכוֹכְבִית וְתַמּוֹרֶתָה כְּלִי-פֶזֶ: ¹⁸ רָאִמּוֹת וְגִבִּישׁ לֹא יִזְכֹּר וּמִשְׁדַּךְ חֲכֵמָה מִפְּנִינִים: ¹⁹ לֹא-יִעֲרֹכֶנָּה פִּטְדִת-בּוֹשׁ בְּכֶתֶם טְהוֹר לֹא תִסְלָה: ²⁰ וְהַחֲכֵמָה מֵאֵין תִּבּוֹא וְאֵי זֶה מָקוֹם בִּינָה: ²¹ וְנִעְלָמָה מִעֵינֵי כָל-חִי

וּמַעֲוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה: ²²אֲבָדוֹן וּמוֹת אָמְרוּ בְּאֲזִינֵנו שְׁמַעְנוּ שְׁמָעָה: ²³אֱלֹהִים הֵבִין דְּרָכָה וְהוּא יָדַע אֶת־מְקוֹמָהּ: ²⁴כִּי־הוּא לְקַצוֹת־הָאָרֶץ יָבִיט תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם יִרְאֶה: ²⁵לְעֵשׂוֹת לְרוּחַ מִשְׁקַל וְזִמִּים תִּכְנֶן בַּמָּדָה: ²⁶בַּעֲשֻׁתוֹ לְמַטֵּר חֶק וְדֶרֶךְ לַחֲיוֹי קָלוֹת: ²⁷אֵלֹהֵי יִרְאֶה וַיִּסְפְּרָה הִכִּינָה וְגַם־חִקְרָה: ²⁸וַיֹּאמְרוּ לְאָדָם הֵן יִרְאֶת אֲדָנִי הִיא חֻכְמָה וְסוֹר מִרַע בִּינָה: ס

29

Emirenge n'ebîtakiro by'Ayubu

¹ Ayubu anaciyushûla ebinwa byage omu migani, aderha, erhi: ² Ndi wankacinshubiza aha nâli omu myaka ya mira? Amango Nyamuzinda âcînangaga. ³ Amango âkazag'imoleka n'itara lyage ah'irhwe lyâni, n'obumoleke bwâge bwanyereka enjira omu mwizimya. ⁴ Kurhi nankacihash'ibona ensiku nâlimwo mugale? Amango Nyamuzinda âkazag'iyisha alilânga enyumpa yâni? ⁵ Gàli mango Ogala-Byoshi âciri haguma nâni, n'amango abana bâni bâli banzungulusire; ⁶ Mango amagulu gâni, gâkazag'ishukirwa omu mpyûhyu, n'amavurha gâkazag'ihulula omu mishôndo y'amabuye! ⁷ Erhi nânahulusire omu muhânda gw'olugo, Nisi erhi nânahizire entebe yâni aha ngômbe, ⁸ Omu kunângira, abana b'emisole bâkagiciyegûla, abashosi banayîmuka bacilânge n'obukenge. ⁹ Abarhambo bâkagihwêkera batwe omu binwa byabo, bânakagihira okuboko oku kanwa. ¹⁰ Izû ly'abarhegesi lyâkaginyiha, n'olulimi lwabo lugokômbere ebiraka. ¹¹ Owakâg'iyumva anarhangâle, ngasi muntu wahashire okundikira kw'isû anamwêmwêrhwa erhi nie ntuma. ¹² Bulya nâkag'irhabâla omukenyi orhagwerhi câkalisa, n'enfûzi erhagwerhi aha yankasimikira. ¹³ Obwânga bw'abali omu kâga k'okufâ, bwâkag'ijâ emunda ndi, nânakagishubiza obushagaluke omu murhima gw'omukana. ¹⁴ Nakazicihûndikira obushinganyanya nka mwambalo gwâni, nâlingwerhe obugula nka cishûli nâcihundikiraga, na nka cimanê c'oku irhwe. ¹⁵ Nâlinkola nie masû g'omuhûrha, na magulu g'ecirema! ¹⁶ Nie nâli ishe w'abakenyi, mufungizi w'ebigolo nakazibaderhera ¹⁷ Nakazivungunyula emyânganga y'omuntu mubi n'omu mino gage mpângamule mw'omunyo gwâge. ¹⁸ Nakaz'iderha, nti: «nayish'ifâ na ndi muli er'irhûnda lyâni, erhi namanayûsa nsiku nyinji zirî nka za mushênyi» ¹⁹ Emizi yâni ekazihika oku lwîshi, n'olume lw'obudufu lukazigwâ oku lwâsi lwâni. ²⁰ Irengi lyâni lyakazibâ lihyahya ngasi mango, n'omuherho gûndi omu nfune gwashubishâshuka. ²¹ Banakaziyumvirhiza ebi naderha erhi bananêmbire buzira kurhama, banahwekêre lyo bayumvirhiza amahano gâni. ²² Erhi nânkacishomize okuderha, ntaye wankacishomya mpu ashuza kundikundi, n'ebinwa byâni byakaz'ibarhogerako bunyibunyi. ²³ Bâkagininda nka kula balingûza enkuba ehângamire, bayashamule akanwa nk'abalingûza omurhonyi gwamalegama. ²⁴ Erhi nâmwemwerheragwa embere zabo, boshi banarhangâle, bakaziyankirira n'obuzigire ngasi cimanyiso ca buzigire c'omu busû bwâni. ²⁵ Nienene nâli cirongôzi c'enjira bakulikira, nka kula mwami abwarhâla ekarhi kabo, nakaziyôrha nk'owarhuliriza abali omu mishibo.

Job 29: ¹

וַיִּסֹף אִיּוֹב שָׁאת מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר: ²מִי־יִתְּנִי כִּרְחִיקָדָם כִּימִי אֵלֹהִי יִשְׁמְרֵנִי: ³בְּהִלּוֹ גָרוּ עָלַי רֹאשֵׁי לְאוּרוֹ אֶלֶף חֹשֶׁךְ: ⁴כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי בִימֵי חַרְפִּי בְּסוֹד אֵלֹהִי עָלַי אֵהְיֶה: ⁵בְּעוֹד שְׂדֵי עַמְדֵי סְבִיבוֹתַי נַעֲרִי: ⁶בְּרַחֵץ הַלֵּיכִי בַחֲמָה וְצוֹר יִצּוֹק עַמְדֵי פְלִגְי־שָׁמֹן: ⁷בַּצֵּאתִי שַׁעַר עַל־קַרְתִּי בְּרָחוֹב אֶכִּין מוֹשְׁבִי: ⁸רֹאשֵׁי נַעֲרִים וְנַחֲבָאוֹ וַיִּשְׁיִשׁוּ קָמוּ עַמְדוֹ: ⁹שָׂרִים עֲצָרוּ בַמְּלִים וְכֹף יִשְׁמֹו לְפִיָּהֶם: ¹⁰קוֹל־נְגִידִים נַחֲבָאוֹ וְלִשְׁוֹנָם לְחֻכָּם דְּבָקָה: ¹¹כִּי אֲזַן שְׁמָעָה וְתֹאשְׁרָנִי וְעֵין רֹאֲתָה וְתַעֲדֵנִי: ¹²כִּי־אֶמְלֹט עֵינִי מִשְׁוֹעַ וַיִּתּוֹם וְלֹא־עֶזְרִי לוֹ: ¹³בְּרַכַּת אָבִד עָלַי תְּבֹא וְלֹב אֶלְמָנָה אֲרַנֶּן: ¹⁴צֹדֵק לְבִשְׁתִּי וְיִלְבָּשֵׁנִי כַמַּעֲלִי וְצִנּוֹף מִשְׁפָּטִי: ¹⁵עֵינַיִם הָיִיתִי לַעֲוֹר וְרוּגְלַיִם לַפֶּסֶח אָנִי: ¹⁶אָב אֲנֹכִי לְאֲבִיּוֹנִים וְרֹב לֹא־יִדְעָתִי אֲחַקְרָהּ: ¹⁷וְאֶשְׁבְּרָה מִתְּלַעֲוֹת עוֹל וּמִשְׁנֵי אֲשֶׁלֶּיךְ טָרֶף: ¹⁸וַיֹּאמֶר עַם־קִנִּי אֲגַעַע וְכֹחֹל אֲרַבָּה יָמִים: ¹⁹שָׂרָשִׁי פְתוּחַ אֱלִי־מִים וְטֹל יֵלִין בְּקִצְרִי: ²⁰כְּבוֹדִי חָדַשׁ עַמְדִּי וְקִשְׁתִּי בְיָדִי תַחֲלִיף: ²¹לִי־שְׁמָעוּ וַיַּחֲלוּ וַיִּדְמּוּ לָמוֹ עֲצָתִי: ²²אֲחֵרִי דִבְרִי לֹא יִשְׁנֹו וְעֲלִימוֹ תִטּוֹף מִלְתִּי: ²³וַיַּחֲלוּ כַמַּטֵּר לִי וְפִיָּהֶם פָּעָרוּ לְמִלְקוֹשׁ: ²⁴אֲשַׁחֵק אֱלֹהִים לֹא יֶאֱמִינוּ וְאוֹר פָּנַי לֹא יִפְלִאוּ: ²⁵אֲבַחֵר דְּרָכָם וְאֶשְׁבֵּר רֹאשׁ וְאֶשְׁבֹּן כְּמִלֹּךְ בְּגָדוֹד כַּאֲשֶׁר אֲבִלִים יִנְחָם:

30

¹ Na bunôla, lero nkolaga masheka g'entindi kundusha, aba nâkazag'ibona b'ishe wabo balî bagaragânda bwenêne, balya ciru ntankahirire ebiryo omu mulânga gw'ebibwa byâni. ² Ciru n'emisi y'amaboko gabo ntabyo yankânkwânine, bâlikorôsire okw'ibonya-nshonyi. ³ Barhâcigwerhe nyama oku mibiri yabo erhi cizombo cikali cirhuma, bakazikugurha emizi y'amadirha, bakazirya obuhasi bw'oku côlezo. ⁴ Bakazihumbula engâka omu makerêrhê, n'obûntu bwabo bwakazirhenga omu mizi y'ensinzi ⁵ Bâli

bamàlibirhwako n'abandi omu cihugo, bàkazag'ibashekera nka bishambo, ⁶ Bàkazag'ihanda omu mânia z'embyà, omu nkunda erhi omu nyâla z'amabuye. ⁷ Bakola bajalumbira omu mashaka nka ndogomi, n'okulundumana omu marhâdu, ⁸ Bana ba nshâhu na kulusha, balume barhajira izino, bâcibêrire bakage omu cihugo. ⁹ Lero muli zino nsiku, nie bakola badwirhe lwimbo, nie nkola mugani gwabo. ¹⁰ Omu kubashologorha, banakazînyâka, barhanacirhinya okummeshera emalanga. ¹¹ Na bulya yene wârhumire oluge lw'omuherho gwâni lwadaga, ye wânancôcôbize, bakola bakanegenera omu masû gâni. ¹² Bakolaga bayishilola oku bansholoshônza, balole erhi nafukunya, okubundi bangereze mu nsânya. ¹³ Bakola banfukira amajira, babonereho igwarhiro ly'okumperêrckeza, na ntaye wabacika. ¹⁴ Bakola badâha omu mwîni nk'owagera omu murhule mugali gw'omu lukânga, bangendegendeko lugali bansige omu bigukà. ¹⁵ Ecôba câmpindukire, irhûnda lyâni lyayehûka nka mpûsi, n'obulangalire bwâni bwagera nka bitû. ¹⁶ Na bunôla, akalamo ngwerhe kalêmbire, ensiku z'amaganya zamandibuza. ¹⁷ Budufu nanyumve amavuha garhaciri gâni, n'abandyagâsa barhahûnga. ¹⁸ Yene ongwarhire omu mwambalo n'emisi yage yoshi, kusêgeza oku mishumi y'ecirôndo câni. ¹⁹ Ankwebire omu byôndo, nkola nshushire akatulo n'oluvû. ²⁰ Ndwirhe nakuyakûza orhananshuza, nyimanzire embere zawe orhanandola isû. ²¹ Wâhindusire mwîsi kuli nie, okuboko kwawe kudârhi kudwirhe kwandibuza. ²² Wamankweba emalunga mpu empûsi embone, mpu lyo nzikanwa n'omulaba? ²³ Neci mmanyire oku okola onyerekize ebwa lufû, era munda abantu boshi bashimânana. ²⁴ Ci kwone, ka nkola nenganyize omukenyi, amango ali omu maganya anadwirhe ahûna ecâfûngira? ²⁵ Ka niono ntafaga bônjo, ngasi wâlilamire kubi? Ka ntayerekanaga olukogo oku mugaraganda. ²⁶ Nakagilangalira iragi, lero obuhanya bwantogera, Nakazilingûza obulangashane, lero gwaba mwizimya guciyerekanaga. ²⁷ Nangôngo akola andibuza burhahusa, Ensiku z'amalibuko zânzidohîre. ²⁸ Nkahuluka n'obusû buzinzibire, ntaye ontuliriza, omu karhî k'olubaga nkaderha nti nyimuke, erhi kunakola kumpà olwôho! ²⁹ Banyambwe bâhindusire bene wirhu, n'omulungu wâni akola ye cigukuma. ³⁰ Omubiri gwâni gwahihire, amavuha gani gayumûsire. ³¹ Olulanga lwâni lukola lulôngerera kuyimba mishîbo, akarhera kâni oku mulênge gwa ba-nyamulakà.

Job 30: ¹

וַעֲתָהּ | שָׁחַקוּ עָלַי צַעֲרִים מְאֹד וְעֵרִים מְאֹד לִי מִיָּמִים אֲשֶׁר־מָאָסְתִּי אֲבוֹתָם לְשִׁית עִם־כָּלִי צֹאנִי: ² גַּם־כָּח יְדִיָּהֶם לָמָּה לִּי עָלִימוּ אֲבָד כָּלִח: ³ בְּחָסֶר וּבְכַפֹּץ גָּלְמוֹד הֶעֱרַקְתִּים צִיָּה אֲמַשׁ שׁוֹאָה וּמִשְׁאָה: ⁴ הֶקְטַפְתִּים מִלּוּחַ עֲלִי־שִׁיחַ וְשָׂרֵשׁ רַתְּמִים לַחֲמֹם: ⁵ מִן־גֹּי וְגִרְשׁוֹ יִרְעוּ עָלַימוּ כַּגִּבֹּב: ⁶ בְּעֶרְוָן נַחֲלִים לִשְׂכֹן חָרִי עָפָר וְכַפִּים: ⁷ בִּין־שִׁיתִּים יִנְהָקוּ תַּחַת חֲרוֹל יִסְפָּחוּ: ⁸ בְּנִי־נָבֵל גַּם־כֶּנִּי בְלִי־שֵׁם נִבְאָו מִן־הָאָרֶץ: ⁹ וְעֵתָה נִגִּיתָם הָיִיתִי וְאַהִי לָהֶם לְמִלָּה: ¹⁰ תִּעֲבוּנִי רַחֲקוּ מִנִּי וּמִפְּנֵי לֹא־חֶשְׁכוֹ רָק: ¹¹ כִּי־יִתְרוֹ פֶּתַח וַיַּעֲנֵנִי וְרָסָן מִפְּנֵי שְׁלָחוֹ: ¹² עָלִי־מִין פָּרַחַח יִקְוֹמוּ רִגְלֵי שְׁלָחוֹ וַיִּסְלּוּ עָלַי אֲרָחוֹת אֵידִם: ¹³ נִתְסָו נִתִּיבְתִּי לְהוֹתִי יַעֲלוּ לֹא עֹד לָמוֹ: ¹⁴ כִּפְרָץ רַחֵב יֵאָתִיו תַּחַת שְׂאֵה הַתְּגַלְגָּלוֹ: ¹⁵ הִהָפֵךְ עָלַי בְּלֹהוֹת תִּרְדֶּף בְּרוּחַ נִדְבָתִי וְכָעַב עֲבָרָה יִשְׁעָתִי: ¹⁶ וְעֵתָה עָלַי תִּשְׁתַּפֵּךְ נַפְשִׁי יֶאֱחֹזֵנִי מִי־עֵנִי: ¹⁷ לֵילָה עֲצָמִי נִקָּר מַעְלִי וְעֶרְקִי לֹא יִשְׁכָּבוּ: ¹⁸ בָּרֶב־כָּח יִתְחַפֵּשׂ לְבוּשִׁי כָּפִי כְתֻנֹּתַי יֶאֱזָרֵנִי: ¹⁹ הֲרֵנִי לַחֲמֹר וְאַתְמַשֵּׁל כְּעַפָּר וְאֶפָּר: ²⁰ אֲשׁוּעַ אֶלֶיד וְלֹא תַעֲנֵנִי עֲמֻדָתִי וְתַתְּבֹן בִּי: ²¹ תִּהְפֹּךְ לֹא־כֹזֵר לִי בְעֵצִים יִדָּךְ תִּשְׁטַמְנֵנִי: ²² תִּשְׁאֲנֵנִי אֶל־רוּחַ תִּרְכִּיבִנִי וְתִמְגַּגֵּנִי תִשׁוּהָ: ²³ כִּי־יִדְעָתִי מוֹת תִּשְׁכַּבֵּנִי וּבֵית מוֹעֵד לְכָל־חַי: ²⁴ אֵךְ לֹא־בָעִי יִשְׁלַח־יָד אֶם־בִּפְדּוֹ לָהֶן שׁוּעַ: ²⁵ אֶם־לֹא בְכִיתִי לְקִשְׁיוֹם עֲגָמָה נַפְשִׁי לֹא־בִיּוֹן: ²⁶ כִּי טוֹב קוֹיָתִי וַיָּבֵא רַע וְאַיִחָלָה לְאֹזֵר וַיָּבֵא אֶפֶס: ²⁷ מַעֲנֵי רַתְּחוּ וְלֹא־יִדְמוּ קֹדְמִי מִי־עֵנִי: ²⁸ קֹדֶר הִלַּכְתִּי בְלֹא חֲמָה קָמְתִי בִקְהֵל אֲשׁוּעַ: ²⁹ אֵחַ הָיִיתִי לַתְּנִים וְרַע לְבָנוֹת יַעֲנָה: ³⁰ עוֹרִי שָׁחַר מַעְלִי וַעֲצָמֵי־יָרְהָ מִן־יָרְהָב: ³¹ וַיְהִי לֹא־בָל כְּנֹרִי וְעֲגָבִי לְקוֹל בָּכִים:

31

Ayubu ahûna mpu Nnâmahanga yenene amutwirage olubanja

¹ Nali erhi nàlaganyire oku amasû gâni, nta mango gânacilole oku mwana-nyere. ² Lero luhembo luci Nyamuzinda ankacijira kurhenga cnyanya, ngalo ehi Ogala-byoshi ashobôza omu mpingu? ³ Ka burhali buhanya abikira endyalya, n'entânya oku bantu bakola amaligo? ⁴ K'arhadwirhi abona olugendo lwâni, nisi k'arhaganja amakano njira n'aga ndîka? ⁵ Ka nkola njîre omu njira mbi, K'okugulu kwâni kwâlibirhire omu burhebanyi? ⁶ Angererage oku lugero lukwirire, Nyamuzinda yenene amanyirira oku ndi mwêru-kwêru ⁷ Akaba enjira yâni erhenzire omu njira nnungêdu, akaba omurhima gwâni gwâhusire n'amasû gâni, akaba enfune zâni zâzinzire na bubî bulebe, ⁸ mâshi, mbô rhwêra emburho n'owundi azirye, mâshi, emishebuka yâni emânyulwe erhi nanciri murhò. ⁹ Akaba omurhima gwâni gwâjîre gwâlehya omukazi, Akaba nkola njîre nayunjayunja oku lumvi lwa mulungu wâni, ¹⁰ mâshi mukanie abonishwêra abandi, mâshi abandi

bamurhize banamuyânke! ¹¹ Buhanya bwankarhuma mpâbwa obuhane, n'owantwira olubanja, bulya ebyo byoshi kunali kuhemuka omu bubi. ¹² Kwankabire kuciyakiza omuliro gwa Kaheza w'ekuzimu, n'okuciyôkera nienene omuhako gwani gwoshi. ¹³ Akaba nalyalyanyize mwambali wâni erhi mwambalikazi wâni, erhi nabula okuhemba nk'oku binali? ¹⁴ Kurhi nankayish'ijira hano Nyamuzinda apamuka? hano aj'émulondôlo gwa ngasi byâbire, kurhi nashuza? ¹⁵ Owandemaga kurhenga omu ndà ya nyâmà, K'arhali ye wàbalemaga boki? Neci ali Nyamuzinda muguma wârhumemaga rhweshi kurhenga omu ndà za banyâmà ¹⁶ Ka nâbuzire buyumvirhiza omusengero gw'omukenyi, Ka nâlesirc amasù g'omukana gâhenenuka konene? ¹⁷ Ka nâlire olwiko lwâni nienene, buzira kulugabâna n'enfûzi? ¹⁸ N'obwo kurhenga eburho, Nyamuzinda âkagindera nka lârhà, akazinshokolana kurhenga aha câno. ¹⁹ Ka nâbwine omukenyi orhagwerhi eci ayambala, olya w'obuligo orhagwerhi eci acibwika. ²⁰ Buzira kusûhirwa obwanga bwarhênga emurhima gwâbo, buzira kubwikwa n'amôya g'ebibuzi byâni? ²¹ Ka nkola nnambwîre okuhoko nti nkomôle mw'akântu k'enfûzi? bulya mmanyire ntaye wankantângira oku lumvi? ²² Mâshi ecirhugo câni cinahaguke oku igosi lyâni, n'okuboko kwâni kutwikire aha ngafula! ²³ Bulya obuhanya bwa Nyamuzinda bwanarhibukira kuli nie, Ntankanacihash'ibêra embere z'obukulu bwâge. ²⁴ Ka nahira obwikubagire bwâni omu masholo, n'okubwira isholo licire, nti: «We Nyamwegemerwa wâni?» ²⁵ Ka nacisimisa n'ebirugu binji njira, n'obuhirhi nâfulusagya omu maboko gâni? ²⁶ Omu kulangîra izûba omu bumoleke bwâlyo, Omwezi omu lugendo lw'obwinja gubashamwo; ²⁷ K'omurhima gwâni omu lwihwêko lw'entimanya, gwashumikwa mpu guhire okuboko oku kanwa gubinûnugurhe? ²⁸ Kandi bwankabîre buhanya bwa câha, bulya erhi namahakana Nyamuzinda mukulu bwenêne. ²⁹ Ka nâsimire bulya obuhanya bwamarhogera omushombanyi wâni? Ka nacishinga bulya obuhanya bwamamuhandira? ³⁰ Nie ntâyemeraga olulimi lwâni lwalogorha, Ntakahûna nti abe buligo omu kalamo kâge. ³¹ K'abantu b'omu cogo câni, barhaciderheraga mpu: «Muntu ndi arhayigusagya n'okulya enyama?» ³² Nta cigolo câbuzire aha cahânda, aha mwâni olumvi lwakaz'iyôrha luli luyigule oku babalama. ³³ Ka nâfulisire amabi gâni embere z'abantu? Ka nabikirira obubi omu murhima gwâni? ³⁴ Ka nayôboha amasheka g'abagera, K'obwôba bw'okugayaguzibwa n'emilala y'abalungu bwambulisa omurhûla? Kuhika nacyigalira omu mwâni erhi kurhinya okuhuluka kurhuma? ³⁵ Yoo! Lero ndi wankarhuma banyumva? Nâdesire akanwa kâni kazinda: Nyamuzinda Ogala-byoshi anyagirize! Olya onshimbire aderhage ecitumulo c'amabi gâni. ³⁶ Nyemire ncihagarhire aha lurhugo, nciyambâle ecibunu nka ishungwe. ³⁷ Nayishimuyereka omwigasho gwâni muli ngasi kashândo, na nyegere emunda ali buzira bôba nka muluzi. ³⁸ Akaba obudaka bwâni bwankampêka lubanja n'emigâku yâbo elake haguma nabo, ³⁹ Akaba nâfiremwo omwaka gw'omuntu buzira kutumûla akaba nâyisire bene obudaka bwabo? ⁴⁰ Mâshi mbone emishugi emere muli lyo ahali h'engano, erhi mumere ebyasi birhaj'ekanwa, bya kabayo. Byahwêra aho ebinwa by'Ayubu.

Job 31: 1

ברית כרתי לעיני וגם אתבונן על-בתולה: ² ומה חלק אלוה ממעל ונחלת שדי ממרים: ³ הלא-איד לעול ונכר לפעלי און: ⁴ הלא-הוא יראא דרכי וכל-צעדי ספור: ⁵ אם-הלכתי עש-שוא ותחש על-מרמה רגלי: ⁶ ישקלני במאזני-צדק וידע אלוה תמתי: ⁷ אם תטה אשרי מני הדרדך ואחר עיני הלך לבי ובכפי דבק מאוס: ⁸ פ ארעה ואחר יאכל וצאצאי ישרשו: ⁹ אם-נפתה לבי על-אשה ועל-פתח רעי ארבותי: ¹⁰ תטחן לאחר אשתי ועליה יכרעון אחריו: ¹¹ כיהוא ומה והיא עון פלילים: ¹² כי אש היא עד-אבדון תאכל ובכל-תבואתי תשרש: ¹³ אם-אמאס משפט עבדי ואמתי ברכם עמדי: ¹⁴ ומה אעשה כייקום אל וכי-יפקד מה אשיבנו: ¹⁵ הלא-בבטן עשני עשהו ויכננו ברחם אחד: ¹⁶ אם-אמנע מחפץ דלים ועיני אלמנה אכלה: ¹⁷ ואכל פתי לבדי ולא-אכל יתום ממנה: ¹⁸ כי מנעורי גדלני כאב ומבטן אמי אנחנה: ¹⁹ אם-אראא אובד מבלי לבוש ואין כסות לאביו: ²⁰ אם-לא ברכוני חלצו ומגו כבשי יתחמם: ²¹ אם-הניפותי על-יתום ידי כיהאראא בשער עזרתי: ²² כתפי משכמה תפול ואזרעי מקנה תשבר: ²³ כי פחד אלי איד אל ומשאתו לא אוכל: ²⁴ אם-שמתי זרב כסלי ולזתם אמרתי מבטחי: ²⁵ אם-אשמח כירב חילי וכי-כביר מצאה ידי: ²⁶ אם-אראא אור כי יהל וירח יקר הלך: ²⁷ ויפת בסתר לבי ותשק ידי לפי: ²⁸ גם-הוא עון פלילי כייכחשתי לאל ממעל: ²⁹ אם-אשמח בפיד משנאי והתעררתי כיימצאו רע: ³⁰ ולא-נתתי לחטא חכי לשאל באלה נפשו: ³¹ אם-לא אמרו מתי אהלי מיתו מבשרו לא נשבע: ³² בחוץ לא-יילן גר דלתי לארח אפתח: ³³ אם-כפיתי כאדם פשעי לטמון בחבי עוני: ³⁴ כי אערזין המון רבה ובוידמשפחות יחתני ואדם לא-אצא פתח: ³⁵ מי יתלילי שמע לי הויתו שדי יעני וספר כתב איש ריבי: ³⁶ אם-לא על-שכמי אשאנו אענדנו עטרות לי: ³⁷ מספר צעדי אגידנו כמו-גיד אקרבנו: ³⁸ אם-עלי אדמתי תזעק ויחד תלמיה יבקיו: ³⁹ אם-כחה אכלתי בלי-כסף ונפש בעליה הפחתי: ⁴⁰ תחת חטה יצא חוח ותחת-שערה באשה תמו דברי איוב: פ

III. Amahugûlo ga Elihu

Ebinwa bya Elihu

¹ Abo bantu basharhu barhacishûbiriraga bashuza Ayubu bulya àli acî bona mushinganyanya kulusha. ² Lero oburhe bunene bwanacigwarha Elihu, mwene Barakeli muburhwa w'e Buzi w'omu mulala gwa Rama, akalihira Ayubu bwenêne kulya kuba Ayubu àcikûngaga okuyâza Nyamuzinda. ³ Kandi akunirira balya bira bage basharhu ebwa kuba barhacishuzagya Ayubu, ciru n'akanwa kaguma, ntyo baba nka Nyamuzinda ye bakola batumuzize. ⁴ E rhi balya babo basharhu baba bali bashambâza Ayubu, Elihu arhangibalekera oluhya, bulya bo bâli bamukulîre. ⁵ Ci, erhi acibona ntako bacishuzize Ayubu, oburhe bwaja oku bundi. ⁶ Go mango Elihu mwene Barakeli, muburhwa w'e Buzi, acihaga oluhya, aderha, erhi: Omurhondêro gw'ebinwa bya Elihu Ndi nwana wa cirhaba, na ninyu mukola muli bashosi, n'obwôba bwarhumire ntacishomya, okumubwira oku mbwine. ⁷ Namacikêbwa nti maburhwa rhwashimba, Nti obûnji bw'emyaka bwo bwamanyisa obushinganyanya. ⁸ Ci namacîbonera oku iroho ly'omuntu erhi Mûka gwa Nyamubâho, byone byankajira omuntu munya-bukengere bunji. ⁹ Obûnji bw'emyaka arhali bwo burhimanya, ciru n'obushosi burhankahindula omuntu mushinganyanya. ¹⁰ Nani, mmulalisirage nti muntege amarhwiri, bulya nani nkolaga nayalagaza obwani bumanye. ¹¹ Kuhika mwa kano kasanzi nacikag'ilînda ebinwa binyu, nalintezire amarhwiri nti nyumvirhize engerêrezo zinyu, erhi na ngasi muguma adwirhe alongereza ebi ashuza. ¹² Nalintegêre ene mukaz'iderha na buno oku mwashubishuza, ci kwonene ntaye nâbwine agânya Ayubu omu nderho zâge, ntaye muli mwe walahire ebi anashambalaga. ¹³ Mumanye mwankaderha, erhi: «Rhwayumvirhe lero oburhimanya», ebi rhyumera biba bya bu-nyamuzinda ci birhali bya bu-muntu» ¹⁴ Niehe arhali ntyo ko nankajizire, nali nashuza Ayubu omu bindi binwa. ¹⁵ Bohe bamaduma, nta ishuzo ciru n'eliguma, bamabula obuderhe. ¹⁶ Nani namalingûzagya lero namabona ntaye ocidesire kanwa, Boshi bahwekêra, kuziga erhi n'ebinwa byabahwerire. ¹⁷ Nani nkolaga naciheba elubya, nyalagaze obwâni bumanye. ¹⁸ Bulya nyunjwire binwa, bibirindisirwe n'omûka gumbamwo. ¹⁹ Omurhima gwâni kwo gunali nk'idivayi lyalingihôngolwa, lidwirhe lyabirabira, n'okulonz'ibûndula orhubindi rhuhyahya. ²⁰ Ka nderhage nani, lyo ntimûkwa! nabumbûla akanwa mpane ishuzo. ²¹ Ntalondôle ciru n'omuntu muguma, ntaderhe nti oyu ye nayinginga. ²² Cabâ! Nie wa bene ntishi oku balimîrhiza, rhinga owandemaga mira antingamiraga.

Job 32: ¹

וַיִּשְׁבְּתוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה מִעֲנוֹת אֶת־אִיּוֹב כִּי הוּא צָדִיק בְּעֵינָיו: ² וַיַּחַר אֵף אֱלֹהִים בְּיִצְחָקוֹ בְּדִבְרָאָיו בְּרִסּוֹ בְּאִיּוֹב חֶרֶף אָפּוֹ עַל־צִדְקוֹ נִפְשׁוּ מֵאֱלֹהִים: ³ וּבִשְׁלֹשֶׁת רַעִי חֶרֶף אָפּוֹ עַל אֲשֶׁר לֹא־מָצְאוּ מַעֲנֶה וַיִּרְשִׁיעוּ אֶת־אִיּוֹב: ⁴ וַיֹּאֲלִיְהוּ חֶכְמָה אֶת־אִיּוֹב בְּדִבְרָיִם כִּי זָקִים־הֵמָּה מִמֶּנּוּ לַיָּמִים: ⁵ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי אֵין מַעֲנֶה בְּפִי שְׁלֹשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיַּחַר אָפּוֹ: ⁶ וַיַּעַן אֱלֹהִים בְּדִבְרָאָיו בְּרִסּוֹ בְּאִיּוֹב חֶרֶף אָפּוֹ עַל צִדְקָתוֹ וְאֵתָם וְשִׁישִׁים עַל־כֵּן וְחִלָּתִי וְאֵילָא: ⁷ אֲמַרְתִּי יָמִים יִדְבָּרוּ וְרֹב שָׁנִים יִדְעוּ חֶכְמָה: ⁸ אָכֵן וְחִלָּתִי בְּאִנְשׁ וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תִבִּינָם: ⁹ לֹא־דַבְּרִים יִחַכְמוּ וְזָקִים יִבְנוּ מִשְׁפָּט: ¹⁰ לָכֵן אֲמַרְתִּי שְׁמַעְה־לִּי אֲחֹה דְּעִי אֶף־אֲנִי: ¹¹ הֵן הוֹחֵלְתִּי לְדַבְּרִים אֲזִין עַד־תְּבוֹנִתִּיכֶם עַד־תַּחֲקֶרְוּ מִלִּין: ¹² וְעִדִּיכֶם אֶתְּבוֹנֶן וְהִנֵּה אֵין לְאִיּוֹב מוֹכִיחַ עוֹנֶה אֲמַרְיוֹ מִכֶּם: ¹³ פֶּן־תֹּאמְרוּ מִצָּאֵנוּ חֶכְמָה אֵל יִדְפְּנוּ לֹא־אִישׁ: ¹⁴ וְלֹא־עֲרָךְ אֵלִי מִלִּין וְבִאֲמַרְיֶכֶם לֹא אֲשִׁיבֵנוּ: ¹⁵ חֲתוּ לֹא־עֲנוּ עוֹד הֶעֱתִיקוּ מִתָּם מִלִּים: ¹⁶ וְהוֹחֵלְתִּי כִּי־לֹא יִדְבָּרוּ כִּי עָמְדוּ לֹא־עֲנוּ עוֹד: ¹⁷ אֲעֲנֶה אֶף־אֲנִי חֲלָקִי אֲחֹה דְּעִי אֶף־אֲנִי: ¹⁸ כִּי מִלָּתִי מִלִּים הֶצִּיקְתָּנִי רוּחַ בְּטָנִי: ¹⁹ הִנֵּה־בִטָּנִי כִּי־ן לֹא־יִפְתָּח כְּאִבּוֹת חֲדָשִׁים יִבְקַע: ²⁰ אֲדַבְּרָה וְרוּח־לִי אֶפְתָּח שְׁפָתִי וְאֲעֲנֶה: ²¹ אֶל־גֹּאֲשָׁא פְנִי־אִישׁ וְאֶל־אָדָם לֹא אֲכַנֶּה: ²² כִּי לֹא יִדְעָתִי אֲכַנֶּה כִּמְעֵט יִשְׁאָנִי עֲשִׂנִי:

Obwikubagire bwa Ayubu

¹ Wani Ayubu, yumva ezi nderho zani, rhega okurhwiri kuli ebi binwa. ² Lola oku nabumbûla akanwa, n'oku olulimi lwâni lwamarhenga ebiraka mpu lushambâle. ³ Omurhima gwani gwamadubukamwo ebinwa by'obushinganyanya, n'akanwa kâni karharhengemwo ebirhali bya kukubûla, ⁴ Mûka gwa Nyamuzinda gwandemaga, Mûka gw'Ogala-byoshi gumpa akalamo. ⁵ Akaba wankahash'okunshuza, wananshuza nâni, oyimange embere zâni, oderhe okwawe omanyire. ⁶ Lola oku ndi akawe, ntali Nyamuzinda, nâni nâlemagwa omu budaka akawe. ⁷ Okwo kwanarhuma omucûka gwâni gurhakujugumya, n'okuboko omanyane kwankakuzidohera, bulya ntaimwo bugalu. ⁸ Kurhi kulya nayumvirhe amarhwiri gani gahema,

bulya nayumvirhe omulenge gw'izù lyawe, ⁹ «Niono ndi mwêru kwêru nta bulyalya, ndi mwimana, buzira izâbyo. ¹⁰ Ci kwone kushobeka anshobesire, anakola ali andola nka mushombanyi wage. ¹¹ Amalira amagulu gâni omu byûma, n'okuja kwalongereza ngasi hoshi nankagera. ¹² Kuli ebyo byoshi nkubwizire oku oyâzire, bulya Nyamuzinda arhalusire omuntu. ¹³ Cankarhuma wamulonza kw'akadali, mpu kwenge arhali akushuza cinwa oku cinwa? ¹⁴ Nyamuzinda ajira mbero nyinji za binwa, buzira omuntu okukengukwa. ¹⁵ Omu bilôrho na muli ngasi biyishira omuntu budufu, nk'obôba bwamarhûnga ebiremwa, oku ncîngo zabo; ¹⁶ Go mango abaderhera omu marhwiri, ababwire amahwe, abadirhimanye n'enshusho z'ebibonekana. ¹⁷ Ly'ahugîsa omuntu obushanja bwâge, n'okunyahya oku bucibone bwâge. ¹⁸ Ntyo anamucînge, omûka gwâge gulek'irhogera emuhengere, Obuzîne bwâge bulekihirigirha n'oku'omu nyenga. ¹⁹ N'okulumwa kunayigirize omuntu nako, amango orhuvuha rhwâge rhugera mw'omusisi. ²⁰ Omuntu anayumve omugati gwamamushologorha, ayumve arhagwerhi mîru ga kulya enyama. ²¹ Kuhika omubiri gwâge guje gwayumîrira, abone amavuha garhaboneka gayâlagale. ²² Nk'omûka gwâge gukola guyerekire ekuzimu, n'obuzîne bwâge bukola buyerekire ekuzimu, ²³ Muli ago mango erhi hankayisha malahika, mufungizi muguma okûzirwe omu cihumbi, owankabwiriza omuntu ebi akwanine okujira. ²⁴ Owafa omuntu bwônjo amuderhere erhi: «Omubabalire arhajaga ekuzimu, nabwine ecaÿôkola obuzîne bwage!» ²⁵ Aho, omubiri gwâge gwamashubibona obuzibu bw'eburhò, anashubire omu mango gage g'obusole. ²⁶ Anahûna Nyamuzinda anayumvûbwe, . anakaz'ilolêreza obusù bwâge n'enshagali, anayâlize oku n'omuntu agwerhe obushinganya, ²⁷ Omuntu anaj'ayîmba embere z'abandi bantu, erhi: «Nàlinjizire okubî, nalimbuzire obushinganyanya, Yehe arhangaluliraga nk'oku obubi bwâni bwalishinganine ²⁸ Alanzire omûka gwani oku lufù, n'akalamo kani kayishibona obulangashane. ²⁹ Lola oku kwo Nyamuzinda ajirira omuntu ntyo, liguma, kabirhi, ciru n'akasharhu. ³⁰ Okwola mpu ly'arhenza omûka gwâge omu lufù, mpu ly'omuntu amolekerwa n'obulangashane bw'abazîne. ³¹ Okurhwiri wani Ayubu, onyumve, ohulike nie nkolaga naderha. ³² Akaba ogwerhe ebinwa by'okushuza oderhage, bulya nanasima nyerckane obushinganyanya bwawe; ³³ Akaba nanga, Ohulikage nkola nakuyumvisa obumanye.

Job 33: ¹

ואולם שמע־נא איוב מלי וכל־דברי האִזִּינָה: ² הִנֵּה־נָא פִּתְחֹתַי כִּי דִבַּרְתָּ לְשׁוֹנִי בְּחֵכִי: ³ יִשְׂרָאֵלִי אֲמַרְי וְדַעַת שְׁפָתַי כְּרוּר מִלָּלוֹ: ⁴ רֹח־אֵל עָשָׂתָנִי וְנִשְׁמַת שְׁדֵי תַחִינִי: ⁵ אִם־תּוֹכַל הַשִּׁיבֵנִי עֲרֹכָה לִפְנֵי הַתִּיַּעֲבָה: ⁶ הֲוֹאֵנִי כְּפִיד לְאֵל מִחֲמַר קִרְצָתִי גִם־אֵנִי: ⁷ הִנֵּה אֲמַתִּי לֹא תִבְעֶתָךְ וְאֶכְפִּי עָלֶיךָ לֹא־יִכְבֹּד: ⁸ אֵד אֲמַרְתָּ בְּאָזְנִי וְקוֹל מִלִּין אֲשַׁמַּע: ⁹ וְיָדְאֵנִי בְּלִי פֶשַׁע חַף אֲנֹכִי וְלֹא עֶזְן לִי: ¹⁰ הֲוֹ תִּנּוּאוֹת עָלַי יִמְצָא יִחְשְׁבֵנִי לְאִוִּיב לֹ: ¹¹ יֵשֶׁם בְּסֹד רִגְלִי יִשְׁמֹר כָּל־אַרְחֹתַי: ¹² הֲוֹנֹאֵת לֹא־צִדְקָתָא אֲעִנֶךָ כִּי־יִרְבֶּה אֱלֹהִים מֵאַנּוֹשׁ: ¹³ מִדּוֹעַ אֱלֹוֹ רִיבֹתַי כִּי כָל־דִּבְרֵי לֹא־יַעֲנֶנּוּ: ¹⁴ כִּי־בִאֲחַת יִדְבַּר־אֵל וּבִשְׁתֵּים לֹא יִשְׁוֹרְנָה: ¹⁵ בְּחִלּוֹם חֲזִיוֹן לִילָה בִּנְפֹל תִּרְדָּמָה עַל־אֲנָשִׁים בְּתַנּוּמוֹת עָלַי מִשֶּׁבֶב: ¹⁶ אֲזִי יִגְלֶה אֶזְנוֹ אֲנָשִׁים וּבְמִסְרָם יַחֲתֹם: ¹⁷ לְהַסִּיר אָדָם מֵעֵשֶׂה וְגוֹה מִגִּבֹּר יִכְסֶה: ¹⁸ יִחְשֹׁךְ נַפְשׁוֹ מִנִּי־שַׁחַת וְחִיתֹו מִעֵבֶר בְּשֹׁלַח: ¹⁹ וְהוֹכַח בְּמִכְאוֹב עַל־מִשְׁכָּבוֹ וְרִיב עֲצָמָיו אֲתָן: ²⁰ וְהִמָּתוֹ חִיתֹו לְחֵם וְנַפְשׁוֹ מֵאֵכֶל תֵּאָוֶה: ²¹ יֵכֶל בְּשָׂרוֹ מֵרֹאִי וְשָׁפִי עֲצָמוֹתָיו לֹא רָאוּ: ²² וְתִקְרַב לִשְׁחַת נַפְשׁוֹ וְחִיתֹו לְמִתִּים: ²³ אִם־יֵשׁ עָלָיו מִלֵּאֵךְ מִלִּיץ אֶחָד מִנִּי־אֵלָף לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל: ²⁴ וְיַחֲזִנּוּ וְיֵאמֶר פָּדַעְהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מִצָּאִית כֶּפֶר: ²⁵ רָטַפֵּשׁ בְּשָׂרוֹ מִנְּעַר יָשׁוּב לִימֵי עֲלֻמָּיו: ²⁶ יַעֲתֹר אֶל־אֱלֹהִים וְיִרְצֶהוּ וְיֵרָא פָּנָיו בְּתִרְוּעָה וְיִשָּׁב לְאַנּוֹשׁ צִדְקָתוֹ: ²⁷ יִשְׂרָאֵל עַל־אֲנָשִׁים וְיֵאמֶר חֲטָאתִי וְיִשְׂרָאֵל הָעֹוִיתִי וְלֹא־שָׁוֶה לִי: ²⁸ פָּדָה נַפְשִׁי מִעֵבֶר בְּשַׁחַת וְחִיתִי בְּאוֹר תְּרָאָה: ²⁹ הֲוֹ כָּל־אֱלֹהִים יַפְעִל־אֵל פַּעֲמִים שְׁלוֹשׁ עַם־גִּבֹּר: ³⁰ לְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ מִנִּי־שַׁחַת לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים: ³¹ הַקֶּשֶׁב אִיּוֹב שָׁמַע־לִי הַחֲרֹשׁ וְאֲנֹכִי אֲדַבֵּר: ³² אִם־יִשְׁמְלִין הַשִּׁיבֵנִי יִדְבַּר כִּי־חֲפָצְתִי צִדְקָתָה: ³³ אִם־אֵין אֶתָּה שָׁמַע־לִי הַחֲרֹשׁ וְאֵאֲלַפֶּךָ חֲכָמָה: ס

34

Elihu ayushûla ebindi binwa

¹ Okubundi Elihu ayushûla aderha, erhi: ² Ninyu mwe bashinganyanya, yumvi ebi binwa, mwe b'obumanye bunji, muntege okurhwiri. ³ Bulya okurhwiri kurhahimwa kurhonya enshambâlo, . Nka kula ebiraka biyumva amanyunya g'ebiryo. ⁴ Rhulolage haguma bihi biri bya bushinganyanya, rhwene na nene rhulole ebiri by'okuli. ⁵ Ayubu anadesire, erhi: «Mba mushinganyanya, na Nyamuzinda âmbulîre okuli kwani, ⁶ Omutwi w'emmanja (wâni) kuli nie ali mwîsi wa bantu, obubi bwâni kakola kafinjo karhafuma, n'obwo ntabyo nâjizire» ⁷ Ngahi oli aka Ayubu akaciboneka? Onywa amabî nka mîshi. ⁸ Ogenda haguma n'abanya-byaha, Oyumvikana n'abantu babi. ⁹ Karhali yene wâderhaga, erhi: «Bici kukwanana omuntu, omu kujira ebi alonzize, omu bwami bwa Nyamuzinda. ¹⁰ Munyumve nani nka muntu muguma-guma,

muyegûle kûli na Nyamuzinda amagalugalu; Ow'eyanya aba mushinganyanya.¹¹ Bulya ahemba omuntu nk'oku ebijiro byage binali, alola ngasi muntu oku obworhere bwâge bunali. 12 Kwo binali Nyamuzinda arhaba nkola-maligo, Nyamubâho arhalenganya.¹³ Ndi wamuhaga obuhashe burhegeka igulu? Ndi wankamubwizire mpu arhegeke igulu lyoshi?¹⁴ Acishubiranaga omûka gwâge, acicibungiraga-kwo yenene empûsi yâge.¹⁵ Ngasi ciremwa coshi cànkahubire, n'omuntu ashubire omu katulo.¹⁶ Akaba oyish'iyumvirhiza, ohire ehi emurhima: orhege okurhwiri oku mulenge gw'izû lyâni.¹⁷ K'oshomba obushinganyanya anamany'irhegeka? k'anacishomya mpu atwira Omushinganyanya Ogala-byoshi oluba nja?¹⁸ Obwira abami mpu: "ntindi !" ogayaguza abaluzi.¹⁹ Arhishi baluzi, arhanajira kabôlo ekarhi k'omugaraganda n'entagengwa, bulya boshi buli bulenga bw'enfune zâge.²⁰ Boshi kufâ bafâ omu kahwenyenye k'obudufu, entwâli ziherêrekere n'okuhirigirha, na ciri-misi amunaganule buzira kucihinya.²¹ Amasû gâge garhahwa garhasingiriza enjira z'omuntu, n'okulolêreza amakano gage.²² Nta mwizimya nisi erhi lwikûngu, nyankola-maligo ankahash'icifulikamwo.²³ Ntaye alaliza mpu ly'abonekana mushinganyanya omu masû ga Nyamuzinda.²⁴ Yene ye vunyungula abanya-buhashe buzira kudôsibwa na ndi, ahire n'abandi ahâli h'abo.²⁵ Aba amanyirire ebijiro bya ngasi baguma! anababulindike omu budufu n'okubalabarhanya.²⁶ Nka kula kwa banya-nkola-maligo, anabavunyungulire omu masû g'olubaga.²⁷ Bulya bâmugomire, barhanashimbaga enjira zage.²⁸ Balibuza omukenyi kuhika cmirenge yage yamuhikako, bamugayisa ntyo erhi ayumva endûlu z'abirhôhye.²⁹ Erhi ankabêra burhahinya na ntaye wamuhuliganya, erhi ankabwikira obusû bwâge, buzira kuciyereka ndi, erhi anababalire amashanja n'ebiremwa!³⁰ Anaciza omugoma omu kasirha k'amaligo,³¹ Erhi oyo ankabwira Nyamuzinda, erhi: «Nagomire, ntakacijira câha,³² akaba nâhabire, ombabalire, akaba nâbuzire obushinganyanya, ntakacishubirira»³³ K'oku bwâwe, anali wa kuhana, bulya wâlahire emihigo yage? Wene wacîshoga arhali nie, nirhu oruhage oku bwawe bumanye!³⁴ Ci kwone abantu barhimanya, na ngasi mugula odwirhe anyumvirhiza, banambwira, erhi: «Ayubu arhaderha n'obumanye, bulya enshambâlo yâge erhali mwo bukengere.»³⁵ Nawe wene oj'emulôndôlo, oyumvirhize amashuzo gage n'ag'abahalanjisi.³⁷ Bulya amayushûla oku câha câge, obugoma, asherêza okuli ekarhî kirhu, anayushûla ebinwa birhankasîmisa Nnâmabanga.»

Job 34: 1

וַיַּעַן אֱלִיהוּא וַיֹּאמֶר: ²שָׁמְעוּ חֲכָמִים מִלִּי יוֹדְעִים הָאֵינִי לִי: ³כִּי־אֶזְנוֹן מִלִּין תִּבְחַן וְחָדָי יִטְעַם לֹא־כֹל: ⁴מִשְׁפָּט נִבְחָרְהֶלֶנוּ נִדְעָה בִּינֵינוּ מִה־טוֹב: ⁵כִּי־אָמַר אֵיבֹב צָדִיקְתִּי וְאֵל הַסִּיר מִשְׁפָּטִי: ⁶עַל־מִשְׁפָּטִי אֲכַזֵּב אָנוּשׁ חֲצִי בְלִי־פֶשַׁע: ⁷מִי־גָבַר כְּאֵיבֹב יִשְׁתַּהֲלֶעַג בְּכִמִּים: ⁸וְאֶרְחַ לְחִבְרָה עַם־פָּעִלִי אֲנוֹן וְלִלְכֹת עַם־אֲנִשִּׁירֶשֶׁע: ⁹כִּי־אָמַר לֹא יִסְכֹּן־גָּבַר בְּרָצָתוֹ עַם־אֱלֹהִים: ¹⁰לָכֵן אֲנִשִּׁי לִבִּב שָׁמְעוּ לִי חֲלָלָה לֹאֵל מִרְשַׁע וְשִׁדִּי מַעוֹל: ¹¹כִּי פָעַל אָדָם יִשְׁלֹם־לוֹ וְכֹאֲרַח אִישׁ יִמְצָאֵנוּ: ¹²אֶף־אֲמַנֶּנּוּ אֵל לֹא־יִרְשִׁיעַ וְשִׁדִּי לֹא־יַעֲזוֹב מִשְׁפָּט: ¹³מִי־פָקַד עָלָיו אֲרָצָה וּמִי שָׁם תִּבֵּל כֶּלֶה: ¹⁴אִם־יִשְׁעִים אֱלֹהִי לָבוֹ רֹחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֱלֹהִי יֹאסֶף: ¹⁵יִגְוַע כָּל־בָּשָׂר יַחַד וְאָדָם עַל־עַפְרָ יָשׁוּב: ¹⁶וְאִם־בִּינָה שָׁמְעָה־נָאֵת הָאֵינִינָה לְקוֹל מִלִּי: ¹⁷הֲאִף שׁוֹנֵא מִשְׁפָּט יִחְבֹּשׁ וְאִם־צָדִיק כִּבְרִיר תִּרְשִׁיעַ: ¹⁸הֲאָמַר לְמַלְאָךְ בְּלִיעַל רָשָׁע אֶל־נְדִיבִים: ¹⁹אֲשֶׁר לֹא־נִשְׂאֵל פְּנֵי שָׂרִים וְלֹא נִבְרַשְׁוּעַ לְפָנֵי־דָל כִּי־מַעֲשֵׂה יָדָיו כָּלָם: ²⁰רָגַעוּ יָמָתוֹ וְחֻצוֹת לֵילָה יִנְעָשׂוּ עִם וַיַּעֲבְרוּ וַיִּסְרִירוּ אֶבְרִיר לֹא בִיד: ²¹כִּי־עֵינָיו עַל־דְּרָכֵי־אִישׁ וְכָל־צַעְדָּיו יִרְאֶה: ²²אֲזִי־חֲשָׁד וְאִין צִלְמוֹת לְהַסְתֵּר שֵׁם פָּעִלִי אֲנוֹן: ²³כִּי לֹא עַל־אִישׁ יִשְׁעִים עוֹד לְהִלָּךְ אֶל־אֵל בְּמִשְׁפָּט: ²⁴יָרַע כִּבְרִיִּים לֹא־חָקַר וַיַּעֲמִד אַחֲרָיִם תַּחְתָּם: ²⁵לָכֵן כִּבְרִיר מַעֲבִדֵיהֶם וְהַפֶּד לֵילָה וַיִּדְכָּאוּ: ²⁶תַּחַת־רִשְׁעִים סָפְקָם בְּמָקוֹם רָאִים: ²⁷אֲשֶׁר עַל־בֶּן סָרוֹ מֵאֲחֲרָיו וְכָל־דָּרְכָיו לֹא הִשְׁכִּילוֹ: ²⁸לְהִבְיָא עָלָיו צַעֲקַת־דָּל וְצַעֲקַת עֲנִיִּים יִשְׁמַע: ²⁹וְהוּא יִשְׁקֹטוּ וּמִי יִרְשַׁע וַיִּסְתֵּר פָּנָיו וּמִי יִשׁוֹרְנוּ וְעַל־גִּי וְעַל־אָדָם יַחַד: ³⁰מִמַּלְאָךְ אָדָם חָנָף מִמִּקְשֵׁי עַם: ³¹כִּי־אֵל־אֵל הָאָמַר נִשְׂאֵתִי לֹא אֲחַבֵּל: ³²בְּלַעְדִּי אֲחֻזָּה אֶתְּהָ הָרָנִי אִם־עוֹל פָּעִלְתִּי לֹא אִסִּיף: ³³הִמַּעֲמֹד יִשְׁלַמְנָה כִּי־מֵאֲסַף כִּי־אֶתְּהָ תִבְחַר וְלֹא־אֲנִי וּמִה־יִדְעַת דְּבָר: ³⁴אֲנִשִּׁי לִבִּב יֹאמְרוּ לִי וְגָבַר חָכָם שָׁמַע לִי: ³⁵אֵיבֹב לֹא־בִדְעַת יִדְבָּר וְדִבְרִיו לֹא בַהֲשִׁבִיל: ³⁶אֲבִי יִבְחַן אֵיבֹב עַד־נִצָּח עַל־תְּשֻׁבַת בְּאֲנִשִּׁי־אֲנוֹן: ³⁷כִּי יִסִּיף עַל־חֲטָאתוֹ פֶּשַׁע בִּינֵינוּ יִסְפֹּק וַיִּרְבַּ אֲמָרָיו לֹאֵל: ס

35

Nyamuzinda ashibirira emikolo y'abantu

¹ Elihu ashubiyushûla ebinwa aderha, erhi: ² «K'ocikebirwe mpu wanayâza, nisi erhi ohamagale n'obwalagale oku wanaba, mushinganyanya omu masû ga Nyamuzinda.» ³ Okucishomya okumubwira, erhi: «Makwanane maci kuli mwe, nkajira ecâha erhi ntacijiziri?» ⁴ Lero niene nkolaga nakushuza, nshuze

n'abira bâwe caligumiza, ⁵ Galamira emalunga ocibonere, Lola kurhi ebitù biri kufi na nâwe! ⁶ Okajira ecâha, k'erhi Ye obabazize? Okayushûla obugoma bwâwe, k'omubabazize? ⁷ Akaba oli mushinganyanya bici omulerhera? nisi bici omushobôza? ⁸ Obubî bwawe bwanabalâza balya mushushine mweshi, obushinganyanya bwâwe burhankakwanana abarhali bantu. ⁹ Abali omu malibuko, barhahwa kuyâma, Abali omu mazibu g'ababisha, banayakûze, bahûne owabalikûza, ¹⁰ Ci ntaye oderha, erhi: «Ngahi oli Nyamuzinda, Mulemi wâni?» Olya ohâ abantu enyimbo z'obukuze budufu, ¹¹ Olya orhuyigiriza bwinja kulusha aleke ensimba z'erubala, Orhujira binja na birhonzi kulusha aleke enyunyi z'emalunga. ¹² Banayame arhanabayumve, erhi bucibune bwa bantu babî burhuma ¹³ Nyamuzinda arhayumvirhiza ebinwa bibî, Ogala-byoshi arhabilolakwo. ¹⁴ Woyo wamacishomya okuderha, erhi «Ntamubwini» mpu olubanja lwâni luli emwâge, nalinda! ¹⁵ Nisi, erhi: «Oburhe bwâge burhahana» anali nk'uhabire obubi bw'ebinwa by'omuntu. ¹⁶ Kuli kuderha oku Ayubu adwirhe abumbûlira akanwa busha, omu buhwinja bwâge adwirhe aluza ebinwa busha.

Job 35: ¹

וַיַּעַן אֱלֹהֵי וַיֹּאמֶר: ² הֲזֹאת חֲשֹׁבֶת לְמִשְׁפַּט אֲמָרֶת צָדִיק מֵאֵל: ³ כִּי־תֹאמַר מִה־יִסְכֹּן־לִי מִה־אֲעִיל מַחֲטָאתִי: ⁴ אֲנִי אֲשִׁיבֶךָ מִלִּין וְאֶת־רַעֲיֶיךָ עִמָּךְ: ⁵ הֲבֵט שָׁמַיִם וַיֹּאֲהֶה וְשׁוּר שְׁחָקִים גָּבְהוּ מִמֶּךָ: ⁶ אִם־חֲטָאתָ מִה־תִּפְעַל־בּוֹ וּרְבוּ פְשָׁעֶיךָ מִה־תַּעֲשֶׂה־לוֹ: ⁷ אִם־צָדִיקָתָּ מִה־תִּתֶּן־לוֹ אוֹ מִה־מִּידָךְ יִקַּח: ⁸ לֹא־יִשְׁכַּמּוּד רִשְׁעֶךָ וּלְבֹן־אָדָם צָדִיקָתְךָ: ⁹ מִרַב עֲשׂוּקִים יִזְעִקוּ וְיִשְׁעוּ מִזִּרְע רְבִים: ¹⁰ וְלֹא־אֹמַר אֵיחָה אֵלֶיהָ עֲשֵׂי נֶתַן וּמְרוֹת בְּלִילָהּ: ¹¹ מִלִּפְנֵי מַבְהֹמוֹת אֶרֶץ וּמַעֲוֵף הַשָּׁמַיִם יִחַכְּמֶנּוּ: ¹² שָׁם יִצְעָקוּ וְלֹא יִנְעֶה מִפְּנֵי גֶאוֹן רַעִים: ¹³ אֶדְ-שָׁוֵא לֹא־יִשְׁמַעְנָה אֵל יִשְׂרָאֵל שׁוֹרָהּ: ¹⁴ אֵף כִּי־תֹאמַר לֹא תִשְׁוֹרֶנּוּ דִין לִפְנֵי וְתַחֲוֹלֵל לוֹ: ¹⁵ וְעֹתָהּ כִּי־אֵין פֶּקֶד אָפוּ וְלֹא־יִדַּע בִּפְשׁ מָאֵד: ¹⁶ וְאִיּוֹב הִבֵּל יַפְצֶה־פִּיהוּ בְּבִלִי־יִדְעַת מִלִּין יִכְבֶּר: פ

36

Amakwânane g'amalibuko g'Ayubu

¹ Okubundi Elihu anacigendekera aderha, erhi: ² Oninde hisungunu onandeke nkuyigirize, bulya ntadesire byoshi ebiyerekiye Nyamuzinda! ³ Nadôma obumanye bwâni kufi, lyo nfungira Omulemi wani ⁴ Bulya okunali ebinwa byâni birhali bya bunyvesi, biri binwa byâli hofi nâwe, bya muntu ogwerhe obumanye nkana. ⁵ Nyamuzinda arhakabulira omuntu ogwerhe omurhima gucire! ⁶ Arhankaziga omuntu mubî alama, ye fungira abakenyi, ⁷ Ye yeza omushinganyanya, anamudamaze oku ntebe y'obwâmi haguma n'abami, omu irenge ly'ensiku n'amango! ⁸ Lero abashweke n'obudagule, balibuzibwe n'amalumwa. ⁹ Abamanyise ntyo ebijiro byâbo, abayerike ebijiro by'obucibone bwâbo! ¹⁰ Abayigule amarhwiri abarhônde, mpu baleke obubî bwabo. ¹¹ Erhi bankanayumva bakanamurhumikira, akalamo kabo banakagereza omu murhûla n'emyaka yabo ebe ya masîma. ¹² Ci erhi ankaba barhayumva, bonene banacyîsa n'itumu, bafe barhanamanyiri. ¹³ Ci ab'emirhima mizibu, balya bakazyîrha balî omu burhe, barhankamanya bayakûza amango amabashweka. ¹⁴ Banafa omu busole bwabo, n'akalamo kabo kagayaguzibwe. ¹⁵ Anayôkole omukenyi n'obukenyi bwâge, anamuyigirize n'amalumwa. ¹⁶ Nawe alonza akukûle omu burhe, akuhire aha wagandâza! ¹⁷ Wâlahire okuha abantu babî obuhane, wakaz'iyîma enfûzi obuhashe bwayo. ¹⁸ Ci ocilangage omany ebinji-binji byakushumika kubî, wankahera n'obuhirhi bunene. ¹⁹ Otwîre omugale olubanja kuguma n'omukenyi, omuntu muzibu kuguma n'omuntu muzâmba. ²⁰ Orhavunyungulaga ababûnga, mpu lyo oha bene winyu entebe zâbo; ²¹ Omany wankahabukira omu birhashinganini, byo byârhumaga oja omu marhangulo gali nk'aga. Olwimbo lw'obushinganyanya buzibu ²² Lola oku Nyamuzinda ye jira obuhashe bwoshi, muntu mukulu ndi wankacigerera kuli Ye? ²³ Ndi okola omulangwîre enjira agereramwo? Ndi okola omubwizire, erhi: Wajizire kubî». ²⁴ Okuli kulenga, olonze kurhi wankakuza omukolo gwâwe, ogu abantu bakuza n'enyimbo zabo. ²⁵ Abagubona basômerwe, omuntu akazigulolêreza ciru akaba ali kufi ²⁶ Neci Nyamuzinda ali mukulu, alushire obumanye bwirhu, omubalê gw'emyaka yâge gurhankaheka! ²⁷ Ye nyihya emirhonyi y'amîshi, ayijire ebe nkuba, cihônzi cinene. ²⁸ Neci ebitù bibulage, ehûngukire oku rhutù rhw'abantu. ²⁹ Ndi wankahash'inyanya kurhi ebitù bigenda, ndi wankamanya emikungulo y'omu mwâge? ³⁰ Lola oku analambûlire ebitù oku nyanya z'entondo, abikolese omu kucibwikira. ³¹ Kwa bene okwo kw'aluzi mw'abantu, n'okuhâna ebiryo mwandu. ³² Anafumbarhe omulazo omu nfune zâge, anagubwire eci gwakola. ³³ Omukungulo gwâge gunamanyise oku ayiruka, oku obukunizi bwâge buyishir'igandaza obubî.

Job 36: ¹

וַיֹּסֶף אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר: ² כִּתְּרִי־לִי זַעִיר וְאֶחָדֶךָ כִּי עוֹד לֵאמֹר מִלִּים: ³ אֲשָׁא דְעִי לְמַרְחֹק וְלִפְעָלִי אֶתֶּן־צָדִק: ⁴ כִּי־אֶמְנֵם לֹא־שָׁקֵר מִלִּי תַמִּים דְּעוֹת עִמָּךְ: ⁵ הֲוִי־אֵל כְּבִיר וְלֹא יִמָּאס כְּבִיר כָּח לֵב: ⁶ לֹא־יִחַיֶּה רִשָּׁע וּמִשְׁפַּט עֲנִיִּים יִתֵּן: ⁷ לֹא־יִגְרַע מִצְדִּיק וְעֵינָיו וְאֶת־מַלְכִּים לִכְסָא וַיִּשְׁיבֵם

לְנֶצַח וַיִּגְבְּהוּ: ⁸ וְאִם-אֲסוּרִים בְּזָקִים יִלְכְּדוּן בְּחִבְלֵי-עֲנִי: ⁹ וַיַּגֵּד לָהֶם פְּעָלָם וּפְשָׁעֵיהֶם כִּי יִתְגַּבְּרוּ: ¹⁰ וַיַּגֵּל אֶזְנָם לְמוֹסָר וַיֹּאמֶר כִּי-יִשְׁבּוּן מֵאֵן: ¹¹ אִם-יִשְׁמְעוּ וַיַּעֲבְדוּ יִכְלֹו יְמֵיהֶם בְּטוֹב וּשְׁנֵיהֶם בְּנָעִימִים: ¹² וְאִם-לֹא יִשְׁמְעוּ בְּשִׁלַּח יַעֲבְרוּ וַיִּגְוְעוּ כְּבָלֵי-דַעַת: ¹³ וַיִּחַנְפִּי-לָב יִשְׁמוֹ אֶף לֹא יִשְׁוְעוּ כִּי אֲסָרָם: ¹⁴ תָּמַת בְּזַעַר נַפְשָׁם וַחֲיֵיהֶם בְּקֻדְשֵׁים: ¹⁵ יַחֲלֹץ עֲנִי בַעֲנָיו וַיַּגֵּל בְּלַחֲץ אֶזְנָם: ¹⁶ וְאֶף הַסִּיתָדָן מִפִּי-צָר רָחַב לֹא-מוֹצֵק תַּחְתִּיהָ וְנַחַת שְׁלַחְנָהּ מֵלֹא דָשָׁן: ¹⁷ וַיִּדְרֹשׁעַ מֵלֶאֱתָ דִין וּמִשְׁפָּט יִתְמַכּוּ: ¹⁸ כִּי-יַחֲמָה פְּרִי-סִיתָדָן בְּסֶפֶק וְרֵב-כֶּפֶר אֲלֵי-יָטָד: ¹⁹ הַיַּעֲרָד שׁוֹעָד לֹא בָצָר וְכָל מֵאֲמָצִי-כַח: ²⁰ אֶל-תִּשְׁאַף הַלִּילָה לַעֲלוֹת עִמָּם תַּחֲתָם: ²¹ הַשְׁמָר אֶל-תַּפֶּן אֶל-אֶזְנוֹ כִּי-עַל-זֶה בַּחֲרַת מַעֲנִי: ²² הָרֹאֵל יִשְׁגִּיב בִּכְחוֹ מִי כִמְהוּ מוֹרָה: ²³ מִי-פָקֵד עָלָיו דֶּרֶכוֹ וּמִי-אָמַר פַּעֲלָתָ עוֹלָה: ²⁴ זָכַר כִּי-תִשְׁגֶּיָא פַּעֲלוֹ אֲשֶׁר שָׂרְרוּ אֲנָשִׁים: ²⁵ כָּל-אָדָם חֲזוּבוֹ אֲנוֹשׁ יִבִּיט מִרְחוֹק: ²⁶ הָרֹאֵל שְׁגִיָא וְלֹא נָדַע מִסֶּפֶר שְׁנָיו וְלֹא-חֲקָר: ²⁷ כִּי יִגְרַע נְטִפִי-מִים זִקּוֹ מִטֶּר לֹא-דָו: ²⁸ אֲשֶׁר-יִזְלוּ שְׁחָקִים יִרְעֻפוּ עָלָיו אֲדָם רָב: ²⁹ אֶף אִם-יִבִּין מִפְּרִשֵׁי-עֵב תִּשְׁאֲלוֹת סִכְתּוֹ: ³⁰ הַדִּפְרֶשׁ עָלָיו אוֹרוֹ וְשָׂרְשֵׁי הַיָּם כֶּסֶה: ³¹ כִּי-בִים יִדְיוּ עִמָּם יִתְאָכַל לְמַכְבִּיר: ³² עַל-כִּפְּפִים כֶּסֶה-אִזּוֹר וַיִּצּוּ עָלֶיהָ בַּמִּפְגִּיעַ: ³³ יִגִּיד עָלָיו רָעוֹ מִקִּנְיָה אֶף עַל-עוֹלָה:

37

¹ Na kuli okwo, omurhima gwâni gwamashabira omu ndà, gwamarhênga aha gubêra. ² Yumvi, yumvi okushakânya'kw'izû lyâge emikungulo yamurhenga omu kanwa ³ Yamanarhulukâna omu malunga mwoshi, n'emilazo yage yamalagiza kuhika ah'igulu lihekera. ⁴ Enyuma zage izû lyakungula bwenene, bulya izû linene lya Nyamuzinda lyakungula. Arhankanayimanza emilazo yâge amango izû lyage lidwirhe lyakungula. ⁵ Neci okunali, n'eyo mikungulo, Nyamuzinda anarhuyereke ebisomerine, anajire ebirhangâzo rhurhankakayumva. ⁶ Anabwire enkuba y'olubula, erhi: «Rhogera oku idaho» n'enkuba y'ecihônzi ayibwire, erhi: «Rhoga n'obuzibu bunêne» ⁷ Ntyo anayimanze emikolo y'abantu, Lyo ngasi muguma amanyisa-ho oku emikolo yage eri mikulu. ⁸ N'ensimba zije omu mwazo, ziyegeme omu malumba gâzo. ⁹ Ecihusi carhenga aha ciba, n'empûsi y'emwênè elerhe emboho. ¹⁰ N'oku misi y'omûka gwa Nyamuzinda, olubula lunânage n'enyîshi zihulula zizibuhe. ¹¹ Anahire omûka omo bitû, n'ebitû bihire emilazo eyi n'eyi. ¹² Nayo emilazo yanaja emunda ayirhegesire, ejire oku anayirhegesire omu igulu lyoshi. ¹³ Hali amango eyisha eri hana abantu, nisi erhi elerhe amînja g'enkuba. ¹⁴ Okwôla kwoshi okuyumve wâni Ayubu, buzira kurhindira, Onagerêzeze oku birhangâzo bya Nyamuzinda. ¹⁵ K'omanyire oku Nyamuzinda abirhegeka? K'oyishi oku ajira ly'emilazo emoleka kurhenga omu bitû? ¹⁶ K'oyishi kurhi ajira ly'ebitû birhagirhogera oku idaho, cisomerine c'obukengere bwâge bunji; ¹⁷ Woyo, emyambalo yâwe enayunjule idûrhu, Gala mango igulu lihûmûka, lirhengemwo ehihûsi hyarheng'e mukôndwê! ¹⁸ Ka wankamanya akâge okulambûla ebitû? N'okubizibuhya nka cilolero ca cûma? ¹⁹ Mbwiraga nâni kurhi rhwankamushuza? Okwinja, rhucihulikire bulya rhuli omu mwizimya. ²⁰ K'ebinwa byani hali oku byamubwira? Ka mwene omuntu ankamuyigiriza? ²¹ Mango maguma obulangashane burhaboneke, bulya bwabwikirwe bwenêne n'ebitû, Kandi empûsi yanayisha ebiyehukane kulî. ²² Olunda lw'e Mwênè, yamarhenga obulangashane buli nka masholo Nyamuzinda oyo ocihundikire obukulu bw'okuyôbohya! ²³ Ogala-byoshi, ntaho rhwankamushimâna! Ye mukulu, nn'obushinganyanya n'obuhashe! ²⁴ Abantu boshi bamurhinye, bamukuze balya boshi bacikunga bwenge.

Job 37: ¹

אֶף-לִזְאוֹת יִחַדֵּד לְבִי וַיִּתֵּר מִמְקוֹמוֹ: ² שָׁמְעוּ שְׁמוֹעַ בְּרָגוֹ קִלּוֹ וְהִגָּה מִפִּי יֵצֵא: ³ תַּחַת-כְּלֵי-הַשָּׁמַיִם יִשְׁרָהוּ וְאוֹרוֹ עַל-כִּנְפוֹת הָאָרֶץ: ⁴ אַחֲרָיו יִשְׁאָקוֹל יָרֵעַם בְּקוֹל אֲוָנוֹ וְלֹא יַעֲקֹבֶם כִּי-יִשְׁמַע קוֹלּוֹ: ⁵ יִרְעַם אֵל בְּקוֹלוֹ נִפְלְאוֹת עֲשֶׂה גִדְלוֹת וְלֹא נָדַע: ⁶ כִּי לִשְׁלֹגָא יֹאמַר הֲוֹא אֲרָץ וַיִּגְשֶׁם מִטֶּר וַיִּזְשֶׁם מִטְרוֹת עָזוֹ: ⁷ בִּיד-כָּל-אָדָם יַחֲתוֹם לְדַעַת כָּל-אֲנָשִׁי מַעֲשָׂהוּ: ⁸ וַתֵּבֵא חַיָּה בְּמוֹ-אֲרָב וּבִמְעוֹנֶתֶיהָ תִּשְׁכֹּן: ⁹ מִן-הַחֲדָר תִּבּוֹא סוּפָה וּמִמְזָרִים קָרָה: ¹⁰ מִנִּשְׁמַתָּאֵל יִתְקַרַח וְרָחַב מִים בְּמוֹצָק: ¹¹ אֶף-בְּרִי יִטְרִיחַ עָב יָפִיץ עֲנָן אוֹרוֹ: ¹² וְהוּא מִסְבּוֹת מִתְהַפֵּד בְּתַחְבּוּלָתוֹ לַפְּעָלָם כָּל אֲשֶׁר יֵצֵא: ¹³ אִם-לִשְׁבֹּט אִם-לְאַרְצוֹ אִם-לְחַסֵּד יַמְצֵאָהוּ: ¹⁴ הַאֲוִיָּה זֹאת אֵיזֵב עֲמֵד וְהַתְּבוּנָה נִפְלְאוֹת אֵל: ¹⁵ הַתְּדַע בְּשׁוּם-אֱלוֹהַּ עָלֵיהֶם וְהוֹפִיעַ אִזּוֹר עֲנָנוֹ: ¹⁶ הַתְּדַע עַל-מִפְּלְשֵׁי-עָב מִפְּלְאוֹת תַּמִּים דַּעִים: ¹⁷ אֲשֶׁר-בִּגְדִיד חֲמִים בְּהִשָּׁקֵט אֲרָץ מִדְרוֹם: ¹⁸ תִּרְקִיעַ עֲמוֹ לִשְׁחָקִים חֲזָקִים כְּרָאִי מוֹצָק: ¹⁹ הוֹדִיעֵנוּ מִהֲנֹאֲמַר לוֹ לֹא-נִעְרָד מִפְּנֵי-חֲשָׁד: ²⁰ הַיִּסְפְּרֵנוּ לוֹ כִּי אֲדַבֵּר אִם-אָמַר אִישׁ כִּי יִבְלַע: ²¹ וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בְּהִיר הוּא בְּשָׁחָקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרָם: ²² מִצְפוֹן זָהָב יֵאָתֶה עַל-אֱלוֹהַּ נִזְרָא הוּד: ²³ שְׂדֵי לֹא-מִצְאָנָהוּ שְׁגִיָא-כַח וּמִשְׁפָּט וְרֵב-צִדְקָה לֹא יַעֲנֶה: ²⁴ לָכֵן יִרְאוּהוּ אֲנָשִׁים לֹא-יִרְאֶה פֶלֶחַ כְּמִי-לָב: פ

IV. Ebinwa bya Nyakasane kuli Ayubu

Nyamulema w'oburhimanya ayagfiriza Ayubu

¹ Kurhenga omu mulaba, Nyakasane ashuza Ayubu, erhi: ² Ye ndi odwirhe acika emihigo yâni, n'ebinwa byâge by'obubwinja? ³ Hwinja! Ohwinje nka kula entwâli yankanakenyera; nakudôsa nâwe wanashuza. ⁴ Ngahi wali erhi ndema igulu? derhaga akaba obumanye bwawe buli bunji. ⁵ Ndi wâlîjiriraga olubibi, erhi nisi, ndi walilambûliragakwo omugozi? ⁶ Oku bici amakôndo galyo gasimikira, nisi, erhi ndi wâlîgwikiraga ibuye ly'eciriba? ⁷ Omu karhî k'enyenyezi zikemeza sêzi, na bene Nyamuzinda boshi bazanzaramuke? ⁸ Indi wâhamisire enyanja n'enyumvi, amango yâjiragwa? ⁹ Amango nâyhâga ebitù nti gwo mwambalo gwâyo, n'enyikungu nti zibe rhwirhubo rhwâyo. ¹⁰ K'omanyire amango nâjiriraga olubibi, nanayihirakwo enyumvi n'orhukomyo? ¹¹ Nanacyibwira, nti: ho wakazihika aha, nta kuharhaluka, nti ho okuciguga kw'emisi yawe kwakazihwera ahâla. ¹² K'omu kalamo kâwe okola orhegesire obuce? K'okola oyesire omucêracêra aha gwabêra? ¹³ Lyo bugwarhira igulu oku marhambi galyo, ntyo bugukumule amabî muli lyo? ¹⁴ Lero igulu lyanaba n'eyindi nshusho, lihinduke nk'ibûmba lihinage libe n'elindi ibala nka mwambalo ¹⁵ Anayase ababi obumoleke bwâbo, avune n'amaboko galikola galengerire ¹⁶ K'okola ojîre kuhika aha nshôko y'enyânja, k'okola olambagîre wahika aha buzinda bw'omuhengere? ¹⁷ K'emihango y'obudufu k'okola oyibwine? Ka wâbwine emihango y'ahantu h'endûnduli y'olufû? ¹⁸ K'okola orhanyize oku bugali bw'igulu, mbwira erhi oliyîshi lyoshi? ¹⁹ Ngahi obulangashane bugwishira? Ngahi omwizimya gulâla? ²⁰ Mpu obitamaze halya bibêra, erhi obiheke omu myûbako yabyo? ²¹ Okakumanya, kwo kuderha oku wâlî muburhe, n'obwo odwirhe waganja nsiku nyinji kulushîsa? ²² K'okola ohisire aha olubula lubîkwa, aha enguli zâlwo zibêra, k'okola ohahisire? ²³ Zo nguli mba mbikire amango g'amalibuko, amango g'ensiku z'akadali n'ez'entambala. ²⁴ Njira ehi obulangashane bulumiramwo omu igulu, Ngahi empûsi y'ebuzûka-zûba elumîra omu igulu? ²⁵ Indi ojira emibûnda y'emigezi, n'enjira y'ebitù amango enkuba yakûngula? ²⁶ Aniese ntyo enkuba omu cihugo cirhalimwo ndi, n'omu irûngu omurhabâ muntu? ²⁷ N'erhi enia ntyo, ahantu hali bwamwa hanayumûsire, ehadômerere, emeze ho ebyasi bibishi. ²⁸ K'enkuba ejira ishe ôyiburha? Indi ôburha emirhonyi y'olumè! ²⁹ Ndà ehi olubula lurhengamwo Ndi ôburha ensimbu y'oku nkuba? ³⁰ Gala mango amîshi gazibuha nka mabuye, na gala mango omuhengere guboneka guyashamire, ³¹ Ka wankahasha warhandânya olukere lw'enyenyezi Kilimiya, mpu olushwêke n'omugozi, nisi erhi okutwa emishumiro y'enyenyezi Oriyoni. ³² Ka we zûsa enyenyezi y'esêzi omu mango gâyo, nisi erhi we gendana enyenyezi ya Marsi n'abana bâyo? ³³ K'oyishi amarhegeko g'oku nkuba, ka wankahash'iderha buhashe buci gajira omu igulu? ³⁴ K'onahise izû lyawe omu bitù nka wayâma, n'amîshi gaba enyanya goshi ka ganakuyûmve? ³⁵ Ka we rhegeka emilazo mpu elegendage, ka enakubwire, erhi: «Rhôno rhuli bano?» ³⁶ Ndi oha omunânâ oburhondekezi? N'oluhazi oluhe obwenge? ³⁷ Ndi wankamany'igânja ebitù n'obwenge bwâge, ndi wankahengeka orhubîndi rhw'omu malunga? ³⁸ Gala mango akatulo kahinduka idaho lyûmu, na gala mango amalôngo gagwarhana, lyoki lyo? ³⁹ Ka we hivira entale-nkazi omunyama wâyo, onayiguse abana bayo? ⁴⁰ K'oyishi ôkwazo gala mango zicilambika omu bulumba, nisi erhi amango zicifulisire omu ishaka? ⁴¹ Indi orheganyiza hungwe ebihembo, gala mango ebyâna-nyunyi byâge biyamira emunda Nyamuzinda ali, binaje byagwagwabirira ebiryo?

Job 38: ¹

וַיַּעַן יְהוָה אֶת-אֵיּוֹב מִן הַסֶּעֱרָה וַיֹּאמֶר: ² מִי זֶה | מְחַשֵּׂד עֲצָה בְּמַלְּיָן בְּלִי-דַעַת: ³ אֲזִירְנָא כְּגִבֹר חֲלָצִיד וְאֶשְׁאֲלֶךָ וְהוֹדִיעַנִי: ⁴ אֵיפֹה הִיִּיתָ בְּיַסְדֵּי-אָרֶץ הֲגֵד אֶס-יְדַעְתָּ בִּינָה: ⁵ מִי־שָׁם מְמַדִּיָּה כִּי תִדַּע אֹי מִי־נֹטָה עָלֶיהָ קוֹ: ⁶ עַל-מָה אֲדִינָה הִטְבַּעוּ אֹי מִי־יָרָה אֲבֹן פְּנִתָה: ⁷ בְּרֹן-יַחַד כּוֹכָבִי בְּקֹר וַיִּרְעוּ כָּל-בְּנֵי אֱלֹהִים: ⁸ וַיִּסַּד בְּדִלְתַּיִם יָם בְּגִיחוֹ מֶרְחָם יֵצֵא: ⁹ בְּשׁוּמֵי עֲנָן לְבָשׁוּ וְעֶרְפֹּל חֲתָלְתּוּ: ¹⁰ וְאֶשְׁבֵּר עָלָיו חֲקֵי וְאֶשִׁים בְּרִיחַ וְדִלְתַּיִם: ¹¹ וְאָמַר עַד-כֹּפֶה תָּבוֹא וְלֹא תִסִּיף וּפְאִי־יִשִּׁית בְּגֵאוֹן גִּלְיָד: ¹² הַמִּימִיד צִוִּיתָ בְּקֹר יִדְעָתָה שַׁחַר מִקְמוֹ: ¹³ לְאַחֲזִי בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעֲרוּ רִשְׁעִים מִמֶּנָּה: ¹⁴ תִּתְהַפֵּךְ כְּחֶמֶר חֹתָם וַיִּתְּצֻבוּ כִּמּוֹ לְבוֹשׁ: ¹⁵ וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אֹרֶם וּזְרוּעַ רָמָה תִּשְׁבֵּר: ¹⁶ הִבָּאתָ עַד-נִבְכִיִּים וּבַחֲקֹר תִּהְיוּם הַתְּהַלֵּכֶת: ¹⁷ הִנְגַּלְוּ לְךָ שַׁעֲרֵי-מָוֶת וְשַׁעֲרֵי צִלְמוֹת תִּרְאֶה: ¹⁸ הִתְבַּנְּנָתָ עַד-רַחֲבֵי-אָרֶץ הֲגֵד אֶס-יְדַעְתָּ כֻּלָּה: ¹⁹ אֵי-יָרָה הַדָּרֶךְ יִשְׁכְּנֵי-אֹדֹר וְחֹשֶׁךְ אֵי-יָרָה מִקְמוֹ: ²⁰ כִּי תִקְחֶנּוּ אֶל-גִּבּוֹלוֹ וּכְיִתְבִּינָן נְתִיבוֹת בֵּיתוֹ: ²¹ יִדְעָתָ כִּי-יָאֵז תֹּלְדֹ וּמִסְפֵּר יָמֶיךָ רַבִּים: ²² הִבָּאתָ אֶל-אֲצִוֹת שֶׁלֶג וְאֲצִוֹת בָּרָד תִּרְאֶה: ²³ אֶשְׁרִיחַ־שִׁכְתִּי לְעֵת-צָר לְיוֹם קָרֵב וּמִלְחָמָה: ²⁴ אֵי-יָרָה הַדָּרֶךְ יַחֲלֹק אֹדֹר יִפֹּץ קַדִּים עַל-יֶאֱרָץ: ²⁵ מִי־פִלֵּג לְשֹׁטֵף תַּעֲלֶה וְדָרֶךְ לַחֲזִי קִלּוֹת: ²⁶ לְהַמְסִיר עַל-יֶאֱרָץ לֹא-אִישׁ מְדַבֵּר לֹא-אָדָם בּוֹ: ²⁷ לְהַשְׁבִּיעַ שָׁאָה וּמִשָּׂאָה וּלְהַצְמִיחַ מִצָּא דָשָׁא: ²⁸ הֵי־שׁ לְמַטָּר אֵב אֹי מִי־הוֹלִיד אֶגְלִיטָל: ²⁹ מִבֶּטֶן מִי יֵצֵא הַקֶּרַח וּכְפָר שָׁמַיִם מִי יִלְדוּ: ³⁰ כִּי־אֲבֹן מִיָּם יִתְחַבֵּאוּ וּפְנֵי תְהוֹם יִתְלַבְּדוּ:

³¹הַתְּקוּשׁוֹר מֵעֲדֻנּוֹת כִּימָה אוֹמְשׁוֹת כְּסִיל תִּפְתָּח: ³²הַתְּצִיא מִזְרוֹת בַּעֲתוֹ וְעִישׁ עַל־בְּנֵיהֶ תִּנְחֹם: ³³הִידְעָה חֲקוֹת שְׁמַיִם אִם־תִּשְׁמַע מִשְׁטָרוֹ בְּאָרֶץ: ³⁴הַתְּרִים לַעֲב קוֹלְךָ וְשִׁפְעֵת־מַיִם תִּכְסֹּךְ: ³⁵הַתְּשַׁלַּח בְּרָקִים וְיִלְכוּ וְיֹאמְרוּ לֹךְ הִנֵּנוּ: ³⁶מִי־שֶׁת בִּשְׁחוֹת חֲכָמָה אוֹ מִי־נָתַן לַשִּׁכּוֹי בִּינָה: ³⁷מִי־יִסְפֹּר שְׁחָקִים בְּחֲכָמָה וְנִבְלִי שְׁמַיִם מִי יִשְׁכִּיב: ³⁸בְּצִקַּת עֹפֶר לְמוֹצָק וּרְגָבִים יִדְבְּקוּ: ³⁹הַתְּצוֹד לְלִבִּיא טָרֵף וְחַיִּית כְּפִירִים תִּמְלֹא: ⁴⁰כִּי־יִשְׁחוּ בְּמַעֲוֹנוֹת יִשְׁבּוּ בַסֶּכֶה לְמוֹ־אָרֶב: ⁴¹מִי יָכִין לַעֲרֹב צִידוֹ כִּי־יִלְדוּ אֶל־אֵל יִשְׁגְּעוּ וְיִתְּעוּ לְבָלִי־אֶכֶל:

39

¹K'oyishi amango orhushafu rhuburha? K'okola obwine amango rhufumba? ²Ka wankamanya myezi inga rhuburhirakwo, nisi erhi amango rhuburha? ³Rhunashurhame rhuburhe abana barho, rhurhanalumwe na cici. ⁴N'amango abana barho bakola bagwerhe emisi, bamanakula, banakomogozo, banacigendere olwabo lunda. ⁵Ndi wankalekaga endogomi y'erubala, mpu ekaja olunda enalonzize, indi oshwekula endogomi y'emuzirhu? ⁶Namuhire obulambo nti mwo akazibêra, n'olubanda lw'omunyu mpu mwo mwage? ⁷Arhafuduka n'olubi lw'omu lugo, arhayumva oku endogomi y'ekâ yayâna. ⁸Anabe ageragera omwo ntongo ayabukira, aj'afukulamwo, ngasi aha ehyasi hibishi hinali. ⁹K'embugo yankaziga yakukolera, nisi erhi okubera omu lugo lw'ebintu byâwe? ¹⁰Ka wankabash'iyihali'okuhinga, oyihirekwo enfuka mpu eyishe yahinga omu nyuma zawe omu luba nda? ¹¹Ka wankacikubagira yo bulya yo egwerhe emisi minene, mpu okolaga wayiyêreka emikolo oyirekere yo? ¹²Ka wankacikubagira-yo amango wagendisaru la emburho yawe, n'okuyilundika oku câno câwe? ¹³K'ecûbi c'enyunda wankacigerera oku mashala ga lubôndo nisi erhi oku g'akadûrha? ¹⁴Amango esiga amajî gayo oku idaho, egasiga omu bidaka mpu gadurhubaliremwo. ¹⁵Enayibagire oku hali okugulu kwankagasarhalakwo, Oku hali ensimba y'erubala yankagabera. ¹⁶Ebâ ndârhi oku bana bâyo nka kulya oku barhali bâyo erhaderha mpu yarhamira busha. ¹⁷Ali ebwa kuba Nyamuzinda âyiyîmire oburhondekezi, arhanayihâga bukengere bunganaci. ¹⁸Ci kwonene amango yamacirhunika, enalushe enfarasi n'oyigendakwo. ¹⁹Ka we hà enfarasi emisi yâyo, Ka we wâytâkaga n'omugâra gw'obushênzi omu igosi? ²⁰Ka we rhuma yacanuka nka luzige, n'okuyâna kulya kw'okuyôbohya? ²¹Enaje yacijanjaga omu kabanda, n'oburhwâli enacihunike omu ntambala. ²²Erhafâ bôba, erharhinya cici, erhashubira nyuma embere ly'engôrho. ²³Enyanya lyâyo wanayumva empênzi yajegera, obone n'oku itumu n'omwampi byayisha byalaza. ²⁴Nka yamajunjugurhwa n'okulinda, enakûle omulindi, elibirhe okurhalusire, erhankacilindirira nk'omushekera gwamavuga. ²⁵Ngasi kubûha omushekera, enabe nk'erhali kwo ihuzi-huzi; oku guciri kuli enayeheze entambala, okuhagaza kw'abarhambo n'orhuhababo rhw'amatabâro. ²⁶Ka bukengere bwâwe burhuma lubaka ayêrêr'emalunga, n'okulambûlira ebyûbi byage olunda lw'emukôndwê? ²⁷K'irhegeko lyâwc lirhuma ikozi lyazimêra emalunga? Ka lyo lirhuma lyagend'irhêrera oku nyanya ly'entondo? ²⁸Oku mabuye liyûbaka, kwo linalâla, oku luhande lw'ibuye halya lirhankahikwâkwo. ²⁹Oku linali aho erhi lyanayunjayunja omunyama gwâlyo, amasû galyo gahike kulî bwenêne. ³⁰Abana-nyunyi balyo banacihagûle omukô, ahali omurhûmba erhi ho nalyo linali.

Job 39: 1

הִידְעָה עַת לְדַת יַעֲלִי־סֹלַע חֹלֶל אֵילֹת תִּשְׁמַר: ²תִּסְפֹּר יְרַחִים תִּמְלֹאנָה וְיִדְעָה עַת לְדַתָּה: ³תִּכְרַענָה יְלִידֶיהָ תִּפְלַחנָה חֲבִלֶיהֶם תִּשְׁלַחנָה: ⁴יִחַלְמוּ בְּנֵיהֶם יָרְבוּ בְּבָר יֵצְאוּ וְלֹא־יָשׁוּבוּ לָמוֹ: ⁵מִי־שִׁלַּח פָּרָא חֲפָשִׁי וּמִסְרוֹת עֲרֹד מִי פִתַּח: ⁶אֲשֶׁר־שָׁמַעִי בַּרְבָּה בֵּיתוֹ וּמִשְׁכַּנּוֹתָיו מִלְּחָה: ⁷יִשְׁחַק לְהַמּוֹן קִרְיָה תִּשְׁאֹת נוֹגֵשׁ לֹא יִשְׁמַע: ⁸יְתוֹר הָרִים מִרְעָהוּ וְאַחֵר כָּל־יְרוֹק יְדֹרֵשׁ: ⁹הִיאֲבִה הָרִים עֲבָדָךְ אִם־יֵלִין עַל־אֲבוֹסֶךָ: ¹⁰הַתְּקַשְׁר־רִים בְּתֵלִם עֲבָתוֹ אִם־יִשְׁדָּד עַמְּקִים אַחֲרֶיךָ: ¹¹הַתְּבַט־חֶבֶן כִּי־רֹב כָּחוֹ וְתַעֲזֹב אֵלָיו יִגְעֹד: ¹²הַתְּאָמִין בּוֹ כִּי־יִשׁוּב וְרַעַד וְגִרְגָּז יֵאָסֵף: ¹³כִּנְפֵי־רִנְנִים נַעֲלֹסָה אִם־אֲבָרָה חֲסִידָה וְנִצָּה: ¹⁴כִּי־תַעֲזֹב לְאָרֶץ בְּצִיָּה וְעַל־עֹפֶר תַּחֲמֹם: ¹⁵וְתִשְׁכַּח כִּי־רָגַל תִּזְוֶרָה וְחַיִּית הַשָּׂדֶה תִּדּוּשָׁה: ¹⁶הַקְּשִׁיחַ בְּנֵיהֶ לֹלֵא־לָהּ לְרִיק יִגְיעָה בְּלִי־פֶחֶד: ¹⁷כִּי־הִשָּׂה אֱלֹהֶ חֲכָמָה וְלֹא־חָלַק לָהּ בְּבִינָה: ¹⁸כַּעֲת בְּמָרוֹם תִּמְרִיא תִּשְׁחַק לְסוֹס וּלְרִכְבּוֹ: ¹⁹הַתֵּתֵן לְסוֹס גְּבוּרָה הַתִּלְבִּישׁ צֹאנָיו רַעְמָה: ²⁰הַתְּרַעֲשֵׁנוּ כְּאֲרָבָה הוֹד נַחְרוֹ אִימָה: ²¹יִחַפְּרוּ בַּעֲמֶק וְיִשְׁעִשׁ בְּכַח יֵצֵא לְקִרְאֵת־נֶשֶׁק: ²²יִשְׁחַק לְפֶחֶד וְלֹא יִחַת וְלֹא־יָשׁוּב מִפְּנֵי־חָרֶב: ²³עֲלִיו תִּרְגָּה אֲשֶׁפָּה לְהַב חֲנִית וְכִדּוֹן: ²⁴בִּרְעֵשׁ וּרְגֵז יִגְמֹא־אָרֶץ וְלֹא־יֵאָמִין כִּי־קוֹל שׁוֹפָר: ²⁵בְּדִי שֹׁפָר יֵאָמֵר הָאֵחַ וּמִרְחוֹק יִרִיחַ מִלְּחָמָה רַעַם שָׁרִים וְתִרְעָה: ²⁶הַמְּבִינֶתָךְ יֵאָבֶר־נֶזֶץ יִפְרֹשׁ כִּנְפּוֹ לְתִימֹן: ²⁷אִם־עַל־פִּיד יִגְבִּיהַ גֶּשֶׁר וְכִי יָרִים קֶנֶן: ²⁸סֹלַע יִשְׁכֵּן וְיִתְלַנֵּן עַל־שׁוֹ־סֹלַע וּמִצּוּדָה: ²⁹מִשֶּׁם חֲפֵר־אֶכֶל לְמִרְחוֹק עֵינָיו יִבִּיטוּ: ³⁰וְאִפְרָחוּ יַעֲלֹדוּם וּבִאֲשֹׁר הָלָלִים שֵׁם הוּא: פ

Nyamubâho akalihira Ayubu

¹ Nyakasane anacikalihira Ayubu amubwira, erhi: ² Olya oderha mpu aja lubanja bone Nyamuzinda Ogala-byoshi, aderhage ebyage naye buno! ³ Okubundi Ayubu anacishuza Nyakasane, aderha, erhi: ⁴ Ntarhanyize kuli ebi nâderhaga, bicigi nankacishuza? Namahira enfune oku kanwa kâni. ⁵ Nadesire obw'oburhanzi, Ntacidherha kabirhi. Nyamuzinda ye hima emisi y'obubi ⁶ Okubundi, kurhenga omu milazo, Nyakasane anacishuza Ayubu, amubwira, erhi: ⁷ Ohwinje onakobeke kirumè, nakudosa nâwe onshuze. ⁸ Ka walonza okugayaguza oku nâhizire, onyime olubanja mpu ly'ociha lwo? ⁹ Ka ogwerhe okuboko kw'obu-nyamuzinda? K'izû lyâwe lidwirhe lyakungula ak'eryâge? ¹⁰ Ojâge aho ocihundikire obukulu n'obuhashe, ohwinje obumoleke n'irenge! ¹¹ Yerekanaga oburhe bwâwe, n'isû lyawe likali lihunyange obucibone. ¹² Omôlage isû lyawe, abacibona boshi bayubîze, oherêrekeze ho na ho abîsi. ¹³ Kanyagya obabishe boshi mbirindikanye ekuzimu, nîsi, erhi obashwêkere boshi omu mpamikwa. ¹⁴ Lero aho nanaba wa burhanzi omu kukukiza, ebwa kuba wamacihia olukengwa omu kuhima kwâwe. Olw'emvubu ¹⁵ Orhengilolereza emvubu, ciremwa câni akawe, kukera ekeri obuhasi nka nkâfu. ¹⁶ Lola misi minganaci ejira omu mabûnda bula buzibu bw'emisi eyiba oku ndà! ¹⁷ Anashungulike omucira gwâge gube muzihu nka ndûndu, amahiji gage goshi bayunjwire bikanyi bizongobarihine. ¹⁸ Amavuha gage gali nka misiho ya byûma, n'ebikângakânga byâge biri nka byûma by'eruganda. ¹⁹ Aba bushanja hulemêrera bwa Nyamuzinda, ci owamulemaga kurharhuma arhamuyômolera engôrho. ²⁰ Buhasi bw'omu ntondo alya, mulya ezindi nsimba zishârhira. ²¹ Omu lushâsha alâla, acibwalike ornu mahukulu g'amasheke omu luziba. ²² Enfinjo zinamucikirize n'ecihoho câzo, i emiyêrèzi y'oku nyishi enamuzungulukc ehurhambi. ; ²³ Olwîshi erhi lwankayunjula yehe arhankayôboha cici, Ciru okuli nka nyamwîshi Yordani lwankadârhâbala kurhi, yehe arhankahuligana. ²⁴ Indi wankaderha mpu amugwarhira emalanga, mpu amurhule amazûlu ahiremw'omugozi. ²⁵ Ka wankamuloba n'olulobo, n'okumushweka olulimi n'omugozi ²⁶ Ka wankamugeza omuguguna omu mazulu, nîsi erhi wankamurhula amarhama gage n'omugera. ²⁷ Ka ankakuyinginga, n'okukushambaza n'ebinwa by'olubobololo? ²⁸ Ka wankanywâna mweshi naye, Ly'ayôrha muja wawe ensiku zoshi? ²⁹ Ka wankamushwêka kula bashasa akanyunyi ka wankamushwêka mpu wakazisîmîsamwo abana bawe? ³⁰ K'abashâna bankacîhira haguma mpu bayish'imuguza? K'abarhûnzi bankaderha mpu bamulya mwenda? ³¹ Ka wankarhulungula oluhû lwage n'ebisônga, nisi erhi okumuhombôla irhwe n'ecihômbo? ³² Orhang'iderha mpu wacishomya omulwise, Hano okengera oku akujizire, orhankacishubiriza!

Job 40: 1

וַיַּעַן יְהוָה אֶת־אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: ² הֲרַב עִם־שָׂדֵי יִסּוֹר מוֹכִיחַ אֱלֹהִים יַעֲנֶנָּה: ³ פֹּה וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר: ⁴ הֵן קָלְתִּי מִה אֲשִׁיבֶּךָ יְדֵי שְׂמִתִּי לְמוֹפִי: ⁵ אֶחָת דְּבַרְתִּי וְלֹא אָעֲנָה וְשֵׁתִים וְלֹא אוֹסִיף: ⁶ פֹּה וַיַּעַן יְהוָה אֶת־אִיּוֹב מִן סַעְרָה וַיֹּאמֶר: ⁷ אֲזַר־נָא כִגְבֶּר חֲלָצִיךָ אֲשָׁאֲלֶיךָ וְהוֹדִיעֲנִי: ⁸ הֲאֵפָה תִפָּר מִשְׁפָּטִי תִרְשָׁעִיטִי לְמַעַן תַּצְדִּק: ⁹ וְאִם־זָרוּעַ כָּאֵל לֹךְ וּבָקוּל כְּמֵהוּ תִעָּשׂ: ¹⁰ עֲדָה נָא גָאוֹן וְגִבּוֹהַ וְהוֹד וְהָדָר תִּלְבָּשׁ: ¹¹ הֲפֶן עֲבֹדוֹת אֲפָד וְרָאָה כִלְגָּאָה וְהִשְׁפִּילָהּ: ¹² רָאָה כִלְגָּאָה הַכְּנִיעֶהוּ וְהָדָד רָשָׁעִים תַּחֲתֶם: ¹³ טָמְנָם בַּעֲפָר יַחַד פְּנִיָּהֶם חֲבֹשׁ בְּטָמֹן: ¹⁴ וְגַם־אֲנִי אוֹדֶד כִּי־תוֹשַׁע לֹךְ יְמִינֶךָ: ¹⁵ הִנֵּה־נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עִמָּךְ חָצִיר כְּבָקָר יֹאכֵל: ¹⁶ הִנֵּה־נָא כְּחוֹ בַּמִּתְּנִין וְאֲנִי בִשְׂרִירִי בִטָּן: ¹⁷ יִחַפֵּץ וְנָבֹו כְּמוֹ־אֶרֶץ גִּידִי פֶחָדוֹ יִשְׁרָגוּ: ¹⁸ עֲצָמָיו אֲפִיקִי נְחוּשָׁה גִרְמָיו כְּמִטֵּל בְּרוֹזֶל: ¹⁹ הוּא רֹאשִׁית דְּרִכ־אֵל הָעֹשִׂי גֹשׁ תִּרְבּוֹ: ²⁰ כִּי־בֹל הָרִים יִשְׁאוּ־לּוֹ וְכִלְתִּית הַשָּׂדֶה יִשְׁחַקוּ־שָׁם: ²¹ תַּחֲת־צִאֲלִים יִשְׁכֵּב בְּסֹתֵר קִנָּה וּבִצֵּה: ²² יִסְכְּהוּ צִאֲלִים צִלָּו יִסְבּוּהוּ עַרְב־יַחַל: ²³ הֵן יַעֲשֶׂק גֹּהֵר לֹא יִחַפּוּז יִבְטַח כִּי־יִגִּיחַ יֶרֶדן אֶל־פִּיהוּ: ²⁴ בְּעֵינָיו יִקְחֻנוּ בְּמִקְשֵׁים יִקְב־אָף: ²⁵ תִּמְשָׁךְ לִוְיָתָן בְּחִכָּה וּבְחֶבֶל תִּשְׁקִיעַ לְשָׁנוֹ: ²⁶ הַתְּשִׁים אֲנָמוֹן בְּאֶפֶס וּבְחֹחַת תִּקְוֹב לַחִיו: ²⁷ הִירְבָּה אֲלִיד תַּחֲנוּגִים אִם־יִדְבֵּר אֲלִיד רַכּוֹת: ²⁸ הִיכֹרֶת בְּרִית עִמָּךְ תִּקְחֻנוּ לְעַבֵּד עוֹלָם: ²⁹ הַתְּשַׁחֲקֵבּוּ בַּעֲפֹר וְתִקְשְׁרֻנוּ לְנַעֲרוֹתֶיךָ: ³⁰ יָכְרוּ עָלָיו חֲבָרִים יִחַצּוּהוּ בֵּין בְּנֵעָנִים: ³¹ הַתְּמַלֵּא בְּשָׂכוֹת עוֹר וּבְצִלְצֵל דָּגִים רֹאשׁוֹ: ³² שִׁים־עָלָיו כְּפָד זָכָר מְלַחְמָה אֶל־תּוֹסֵף:

41

¹ Obulangelire bwawe bwanashuba bwa bishuki, bulya erhi wankamubadukirakwo konene erhi kunakola kufuduka! ² Anahinduke Nyabukalye erhi hankajira owamutula irò, naye wankashîngalala embere zage. ³ Ndi wankaderha mpu amulwisa abule n'oku abire? naye ciru n'omuguma hano igulu lyoshi! ⁴ Naderha n'oku biyerekire ebirûmbu byâge, nashambala n'oku misi yage erhankagerwa, ⁵ Ndi okola olengezize omuhiro gw'oluhugurhu lwâge? Ndi okola ohisire omu bongobana bw'olubôngo lwâge? ⁶ Ndi okola

obumbwîre emiromo y'akanwa kage Oku ajira ecôba omu kulola olukere lw'amino gage! ⁷ Omugôngo gwâge nka mpênzi zihêkine, zishwêkirwe haguma n'obulêmbu buzibu. ⁸ Ngasi igâmba lihisire oku lindi, emboho erhankagugeramwo. ⁹ Gali gashwêkîne gwoshi haguma, gamuyôrhekwo mubûmbuli guruhankabûngûka. ¹⁰ Akayasamura, ensasi z'omuliro zinacikwêbe, n'amasû gâge gali nka ngohe za mucêracêra. ¹¹ Omu kanwa kâge munakaz'irhenga endimi z'omuliro, munakaz'iyômoka emitulika y'omuliro. ¹² Omu mazûlu gage cigi citûmbûkamwo, ciri nka cira cirhenga omu nyungu y'amaboyôngoka. ¹³ Omûka gwage gunayôcc nk'isêse, omu kanwa kage munakêrhenga engulumira y'omuliro ¹⁴ Emisi yage omu igosi ebêra, embere zâge eri côba caku jugumya. ¹⁵ Ebikanyi n'enyama zâge byoshi bigwarhine kuli ye, byoshi biciniolîrc kuli ye birhankanahuligana. ¹⁶ Omurhima gwage guli muzibu nk'ibuye, muzi-zibu nka lwanjikwa. ¹⁷ Erhi azûka, amîshi ganadirhimane, amîshi g'enyanya ganaciyêngûle. ¹⁸ Bakaderha mpu bamufûnda engôrho, erhamurhulukânawo oli itumu, oli ecisonga, byo hâhê. ¹⁹ Ecûma embere zage kwo ciri nka hirhi. n'ecûma c'amarhale nka murhi gwâlunzirwe. ²⁰ Omwampi gw'omuherho guruhankamuyôbohya, ibuye ly'omu mujareti lirhamudûnda! ²¹ Akarhî k'obuhirhi kuli ye kali nka lukere, anakazinzânw'akabona omwâmpi gwashungûrha. ²² Endâ yage eyunjwire magamba ga mabandano, ko eyôrha nka kula bankahangira engembe haguma. ²³ Anadogomye omudubwi nka ciyûngu cideke, enyanja wanamanya mpu nkaba bukû bayôkera-mwo. ²⁴ Omu nyuma zage anasigemwo obuyenjule buli nka kamole, omuhengcre guyôrhc nka kulya gwamayunjula olôya lwêru. ²⁵ Nta bindi birhangâzo biri nk'ebyo hâno igulu, bulya âlemirwe buzira kuba na côba cici. ²⁶ Anakazilola n'ecisûli oku ab'obucibone bahindagala embere zage, Yene Mwami dôka wa bee-cibonê.

Job 41: ¹

הַתַּחֲלֹתַי נִכְוָּה הָגֵם אֶל-מַרְאִי יָטֹל: ² לֹא-אֶכְזֹר כִּי יַעֲרֹנוּ וּמִי הוּא לִפְנֵי יִתְעַב: ³ מִי הַקְדִּימָנִי וְאֲשֶׁלֶם תַּחַת כָּל-הַשָּׁמַיִם לִי-הוּא: ⁴ לֹא אֲחַרִּישׁ בְּדִי וּדְבַר-גְּבוּרֹת וְחֵן עָרְפוֹ: ⁵ מִי-גָלָה פְּנֵי לְבוּשׁוֹ בְּכָפֹל דָּסְנוּ מִי יְבוֹא: ⁶ דִּלְתֵּי פָנָיו מִי פָתַח סְבִיבוֹת שִׁנָּיו אִמָּה: ⁷ גָּאוֹה אֲפִיקִי מְגַגִּים סָגוֹר חוֹתָם צָר: ⁸ אֶחָד בָּאֶחָד יִגְשׁוּ וְרוּחַ לֹא-יָבוֹא בֵּינֵיהֶם: ⁹ אִישׁ-בְּאֶחָיו יִדְבֹּקוּ וְתִלְכְּדוּ וְלֹא יִתְפָּרְדּוּ: ¹⁰ עֲטִישִׁיתִי תִהְלֶה אֹזֶר וְעֵינָיו כַּעֲפַע־שֹׁחַר: ¹¹ מִפְּיוֹ לִפְדִּים יִהְלְכוּ כִּידוּדֵי אֵשׁ יִתְמַלְטוּ: ¹² מִנְחִירָיו יֵצֵא עָשָׁן כְּדוֹד נְפֹחַ וְאֶגְמָן: ¹³ נִפְשׁוּ גְחָלִים תִּלְהֹט וְלֹהֵב מִפְּיוֹ יֵצֵא: ¹⁴ בִּצְוָרוֹ יִלֵּן עֹז וּלְפָנָיו תִּדּוּץ דָּאֵבָה: ¹⁵ מִפְּלִי בִשְׂרׁוֹ דְּבָקוּ יָצוֹק עָלָיו בַּל־יָמוּט: ¹⁶ לְבוֹ יָצוֹק כְּמוֹ-אֶבֶן וְיָצוֹק כְּפֶלֶח תַּחֲתֵיתִי: ¹⁷ מִשְׁתּוֹ יִגְוֹרוּ אֲלֵים מְשֻׁבְּרִים יִתְחַטְּאוּ: ¹⁸ מִשְׁיָגָהוּ חָרַב בְּלִי תְקוּם חֲגִית מִסֶּעַ וְשָׂרְיָה: ¹⁹ יִחְשֹׁב לְתִבּוֹ בְּרָגֹל לַעַץ רָקִבּוֹן נְחוּשָׁה: ²⁰ לֹא-יִבְרִיחֵנוּ בְּוִקְשָׁת לִקֹּשׁ נִהְפְּכוּ-לֹ אֲבִי-קָלַע: ²¹ בָּקַשׁ נִחְשָׁבוּ תוֹתָח וְיִשְׁחָק לְרַעַשׁ כִּידוֹן: ²² תַּחֲתָיו חֲדוּדֵי חֶרֶשׁ יִרְפֹּד חֲרוּץ עַל־טִיט: ²³ יִרְתִּיחַ כֶּסֶר מְצוּלָה עִם יָשִׁים כְּמִרְקָה: ²⁴ אֲחִירָיו יֵאִיר נֹתֵיב יִחְשֹׁב תְּהוֹם לְשִׁיבָה: ²⁵ אִין-עַל-עֶפְר מִשְׁלֹ הָעֵשׂוֹ לְבִלִּי-חַת: ²⁶ אֶת-כָּל-גְּבָה יִרְאֶה הוּא מִלֶּד עַל-כָּל-בְּנֵי-שָׁחַץ: ס

42

Ishuzo lizinda Iya Ayubu

¹ Obwo Ayubu anacishuza Nyamubâho, aderha, erhi: ² Mmanyire oku Oli Ogala-byoshi, n'omuhigo gwawe wanahash'iguyunjuza. ³ Anali nie olya wakazag'ihira akavango omu mihigo yawe, n'ebinwa birhagwerhi nda na mugongo; Nânashambire buzira bukengere, oku bintu bintalusire n'ebi ntankayumva. ⁴ (Yumvagya, nkusengire, Woliha, ompe nani oluhya nderhe, nakudôsa ombwirize nani). ⁵ Niono ntakuyishigi kundi okurhali kw'emihwalenge y'abantu omu nshambâlo zâbo, Ci lero nani, buno amasû gâni gamakulolakwo^k. ⁶ Na kandi omu byanshonyi byâni, namagalula oku naderhaga, nkola nacyunjuza omu kucibêrera omu katulo n'omu lûvû.

IV. Ishwinjiro

Nyamubâho atumuza balya bira basharhu ba Ayubu

⁷ Erhi ayus'ishambala boshi na Ayubu, Nyakasane anacibwira Elifazi w'e Temani, erhi: «Oburhe bwâni buli bunene kuli we n'oku bira bawe oku banali bombi, ebwa kuba murhashambire bwinja oku binyerekire, nk'oku mwambali wâni Ayubu anajiraga. ⁸ Muyankage bo na buno mpânzi nda na ngandabuzi ndâ,

^k42.5 Arhali kubona n'amasû g'omubiri, ci omu buyemere: Lub 33, 20 + amumanya buhyahya.

mukanye muj'emunda omurhumisi wâni Ayubu âli^l. Murherekêre eyo nterekêro, oku mwambali wâni Ayubu amuhûnira obwônjo. Nayish'irhânya kuli ye, na ntyo ntâcimuhanire kuli kulya mwabulaga kushambala bwinja kuli nie.⁹ Elifazi w'e Temani, Bildadi w'e Shwahi, na Sofari w'e Nâmati, bagenda bagend'ijira kulya Nyakasane ànababwiraga; ntyo Nyakasane ababa bwônjo erhi Ayubu orhuma. Nyamubâho agalulira Ayubu obuhirhi bwâge.¹⁰ Ago mango Ayubu akazag'isengerera abira bage, Nyakasane ashubiyinijhya akalamo kâge. Obwo, anamugalulira kabirhi^m kulusha obuhirhi bwâge bwo¹¹ Okubundi ashub'ibona bene wâbo, bâli bâbo boshi n'abira bâge b'embere boshi bayishiyagalukira emunda ali. Bakaz'ilira boshi haguma omu nyumpa yâge. Boshi bakazimulakira n'okumurhuliriza, kuli agwo maluma goshi Nyakasane âlimurhumire. Ngasi muguma akazimusholôlera: ow'enfaranga n'ow'ehigôndo hy'amasholo.¹² Nyakasane anacigisha ako kalamo kazinda ka Ayubu kulusha akarhanzi: ashwêka bibuzi bihumbi ikumi na binni, ngamiya bihumbi ndarhu, maso cihumbi ga nkâfu na ndogomi cihumbi.¹³ Aburha bana rhabana nda na bana-nyerc basharhu.¹⁴ Omwali murhanzi amuyirika izino lya Yemima, n'owa kabirhi erya Kesiya, owa kasharhu naye amusûla erya Keren Hapuku.¹⁵ Omu cihugo coshi murhabonekaga abandi balushire abo bana- nyere irânga linja. Ishe anacibaha ecigabi oku kashambala kâge, kuguma na bashinja babo.¹⁶ Enyuma ly'aho Ayubu âcilamire myaka igana na makuni anni, abona oku bana b'abana bâge, kuhika oku iburha lya kani.¹⁷ Okubundi, Ayubu anacifâ mushosi erhi amayigurha ensiku.

Job 42: ¹

וַיַּעַן אִיּוֹב אֶת־יְהוָה וַיֹּאמֶר: ² יָדַעְתָּ כִּי־כָל תּוֹכַל וְלֹא־יִבָּצֵר מִיָּדְךָ מוֹמָה: ³ מִי זֶה הַמַּעֲלִים עֲצָה בְּלִי דַעַת לְכֹן הַגְּדִיתִי וְלֹא אָבִין נִפְלְאוֹת מַמְּנִי וְלֹא אֲדַע: ⁴ שָׁמַעְנָא וְאָנֹכִי אֲדַבֵּר אֲשַׁלֵּף וְהוֹדִיעֵנִי: ⁵ לֹשְׁמַע־אָזִן שָׁמַעְתִּיד וְעַתָּה עֵינִי רָאִיתִךָ: ⁶ עַל־כֵּן אֶמְאָס וְנִחַמְתִּי עַל־עֲפָר וְאֶפֶר: ⁷ פ וְהִנֵּה אַחֵר דָּבָר יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־אִיּוֹב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אֱלִיפַז הַתִּימְנִי חֲרָה אַפִּי בְּךָ וּבִשְׁעֵי רַעֲיֶיךָ כִּי לֹא דִבַּרְתָּם אֵלַי נְכוֹנָה כְּעַבְדִּי אִיּוֹב: ⁸ וְעַתָּה קְחוּ־לָכֶם שְׂבָעֵה־פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים וּלְכוּ אֶל־עַבְדֵּי אִיּוֹב וְהַעֲלִיתֶם עֹלָה בְּעֲדָכֶם וְאִיּוֹב עַבְדִּי יִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם כִּי אֲסַפְּנִיו אֲשֶׁא לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת עִמָּכֶם נְבִלָה כִּי לֹא דִבַּרְתֶּם אֵלַי נְכוֹנָה כְּעַבְדִּי אִיּוֹב: ⁹ וְיִלְכּוּ אֱלִיפַז הַתִּימְנִי וּבִלְדָד הַשּׁוּחִי צֹפֵר הַנַּעֲמָתִי וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים יְהוָה וַיֵּשָׂא יְהוָה אֶת־פָּנָיו אִיּוֹב: ¹⁰ וַיְהִי הָשֶׁבַע אֶת־שִׁבְעֵית אִיּוֹב בְּהַתְּפַלֵּל בְּעַד רָעָהוּ וַיֹּסֶף יְהוָה אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לְאִיּוֹב לְמִשְׁנָה: ¹¹ וַיָּבֹאוּ אֵלָיו כָּל־אֶחָיו וְכָל־אֶחֱתָיו וְכָל־יָדָעִיו לִפְנֵים וַיֹּאכְלוּ עִמּוֹ לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיָּגִדוּ לוֹ וַיִּנְחָמוּ אֹתוֹ עַל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־הָבִיא יְהוָה עָלָיו וַיִּתְּנוּ־לוֹ אִישׁ קְשִׁיטָה אֶחָת וְאִישׁ גִּזְם זָהָב אֶחָד: ¹² וַיְהִי הַכֹּדֶם אֶת־אֶחָרִית אִיּוֹב מִרֹאשֵׁתוֹ וַיְהִי־לוֹ אַרְבַּעַה עָשָׂר אֶלֶף צֹאן וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים גְּמָלִים וְאַלֶּף־צֶמֶד בָּקָר וְאַלֶּף אֲתוֹנוֹת: ¹³ וַיְהִי־לוֹ שִׁבְעֵנָה בָּנִים וְשָׁלוֹשׁ בָּנוֹת: ¹⁴ וַיִּקְרָא שְׁם־הָאֶחָת יְמִימָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית קְצִיעָה וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁית קָרֵן הַפּוֹד: ¹⁵ וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יְפוֹת כְּבָנוֹת אִיּוֹב בְּכָל־הָאָרֶץ וַיִּתֵּן לָהֶם אֲבִיהֶם נָחֳלָה בְּתוֹךְ אֶחָיהֶם: ¹⁶ וַיְהִי אִיּוֹב אַחֲרֵי־זֹאת מֵאָה וָאַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֵּרָא אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בָּנֵי בָנָיו אַרְבַּעַה דִּרְוֹת: ¹⁷ וַיִּמָּת אִיּוֹב זָקֵן וְשָׁבַע יָמָיו:

^l42.8 Ayubu amaba wa kusengerera abandi erhi kulembera amaluma kurhuma: 22, 30; Eze 14, 20.

^m42.10 Amugalulira kabirhi: 8, 7; Lush 30, 3-5; Lul 90, 15..